

MEMÒRIA DE GESTIÓ 2003

INDEX

Consell Consultiu

**Assemblea del Consorci del Parc de
Collserola**

Comissió Executiva

Pressupost 2003

Pressupost 2004

Secció d'Administració i Contractació

Conservació dels Sistemes Naturals

Informació Territorial i Urbanisme

Obres i Projectes

Ús Públic, Divulgació i educació ambiental

Centres del Parc

Serveis Tècnics del Consorci del Parc de Collserola (1)

Centre d'Informació del Parc (2)

Ctra de l'Església, 92

(Ctra de Vallvidrera – St. Cugat, km 4,7)

08017 Barcelona

(1) Tel: 93 280 06 72 fax: 93 280 60 74

(2) Tel: 93 280 35 52 fax: 93 280 60 74

a/e: cpcollserola@amb.es

Can Coll, Centre d'Educació Ambiental (1)

Centre de Documentació i Recursos Educatius (2)

Ctra de Cerdanyola a Horta, km 2

08290 – Cerdanyola del Vallès

(1) Tel: 93 692 03 96 fax: 93 580 76 54

a/e: cancoll@retemail.es

(2) Tel: 93 692 29 16 fax: 93 580 76 54

a/e: cdre@retemail.es

Mas Pins, Centre d'Educació Ambiental

Ctra de Molins de Rei a Vallvidrera, km 8

08017 Barcelona

Tel: 93 406 95 60 fax: 93 406 84 52

a/e: maspins@bcn.servicom.es

Can Balasc. Estació Biològica

Camí de Can Balasc, s/n

08017 Les Planes (Barcelona)

Tel: 93 587 95 13 - 600 464 006

a/e: mrfc@amb.es

Consell Consultiu

President:

Sr. Marià Martí i Viudes
CONSORCI PARC DE COLLSETEROLA

Vicepresident:

Sr. Ramon Terricabras Maranges
DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Sr. Manel Cunill Llenas
Sr. Joan Carles Sallas Puigdemívol (des de 18.12.03)
ADENC

Sr. Juli Fontoba i Sogas
ASSOCIACIÓ CULTURAL I ECOLOGISTA COL·LECTIU AGUDELLS

Sr. Salvador Ferran i Raubert
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE MONT D'ORSÀ - VALLVIDRERA

Sr. Antonio Mateo
Sra. Esther Argelich (des de 18.12.03)
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL
BARRI DE MONTBAU

Sr. Alberto López Parras
ASSOCIACIÓ VEÏNS CANYELLES

Sr. Joan Estevadeordal i Flotats
BARCELONA CAMINA - ASSOCIACIÓ
PELS DRETS DEL VIANANT

Sr. Lluís Terrades i Soler
CAMBRA OFICIAL DE LA PROPIETAT URBANA

Sra. Eva Mas i Trepal
CENTRE D'ECOLOGIA I PROJECTES ALTERNATIUS (CEPA)

Sr. Ignasi Forcada i Salvadó
CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
COMISSIÓ DE PROTECCIÓ DE NATURA

Sr. Jordi Roca i Buron
CENTRE EXCURSIONISTA DE MOLINS DE REI

Sr. Josep Closas i Solà
CLUB VELERS COLLSETEROLA

Sra. Maria Valls Biosca
DEPANA

Sra. Maria Antonia Grifols Monpel
ECOMEDITERRÀNIA

Sr. Ramon Sastre
Sr. Daniel Calatayud Soweine (des de 18.12.03)
ESCOLA TÈCNICA SUPERIOR D'ARQUITECTURA DEL VALLÈS

Sr. Josep Vigo i Bonada
Sr. Jordi Carreras Raurell (des de 18.12.03)
Facultat de Biologia
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Josep Jordà i Barreres
FEDERACIÓ CATALANA DE CAÇA

Sr. Narcís Castanyer
FEDERACIÓ ENTITATS EXCUSIONISTES DE
CATALUNYA

Sra. Anna Romeu i Ripoll
Sr. Jesús Canelo Calle (des de 18.12.03)
FUNDACIÓ CATALANA DE L'ESPLAI

Sr. Jordi De Dios Tejedor
GRODEMA

Sr. Sergi Sales
Museu de Zoologia
GRUP CATALÀ D'ANELLAMENT

Sr. Domènec Miquel i Serra
GRUP D'ESTUDIS LOCALS

Sr. Josep Ma Espelta
Sr. Xavier Escuté Gasulla (des de 18.12.03)
INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL

Sr. Manuel Carracedo Escudero
SERVEI D'EXTINCIÓ D'INCENDIS I SALVAMENT
AJUNTAMENT DE BARCELONA

SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL (SCEA)

Sr. Roberto Sáez Rodríguez
Sr. Josep Roca Elias (des de 18.12.03)
Museu de Zoologia
SOCIETAT CATALANA D'HERPETOLOGIA

Sr. Josep Pujolar i Faure
U.E.C GRÀCIA

Sra. Montse Lligadas Sorribas
UNIÓ DE PAGESOS

Sr. Ferran Rodà de Llanza
UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Dr. Daniel Serra de la Figuera
Universitat Pompeu Fabra
INSTITUT D'ESTUDIS TERRITORIALS

Sr. Oriol De Bolòs
Sr. Ramon M. Masalles Saumell (des de 18.12.03)
Secció de Ciències Biològiques
INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Sr. Roger Caballe Sasot
ASSOCIACIÓ VIA VERDA DE Cerdanyola

Sr. Manuel Pérez Benzal
Dte. 8è Nou Barris
AJUNTAMENT DE BARCELONA

Sr. Eduard Vicente i Gómez
Dte. 7è Horta Guinardó
AJUNTAMENT DE BARCELONA

Sr Eduardo Mateos
COMISSIÓ OBRERA NACIONAL DE CATALUNYA
(CCOO)

Sr. Miquel Trepà
Dte. 5è Sarrià-Sant Gervasi
AJUNTAMENT DE BARCELONA
Sr. Victor Puntas Alvarado
Sra. Carme Puig Civera (des de 18.12.03)
AJUNTAMENT DE MOLINS DE REI

Sr. César Romero Garcia
AJUNTAMENT D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Sra. Maite Ruf Almirall
Sr. Joan Massagué Riu (des de 18.12.03)
AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT

Sr. Rafael Viñals Maymó
Sr. Rafael Bellido Cárdenas (des de 18.12.03)
AJUNTAMENT DE CERDANYOLA DEL VALLÈS

Sr. Joan Borràs Alborch
Sr. Joan Pagès Gil (des de 18/12/03)
AJUNTAMENT D' EL PAPIOL

Sr. Alfons Romo Domingo
Sr. José Francisco Márquez Benítez (des de 18/12/03)
AJUNTAMENT DE MONTCADA I REIXACH

Sr. Jordi Ferrés i Valcarce
Sr. Eduard Pomar Pérez (des de 18/12/03)
AJUNTAMENT DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

Sra. Màxima Rubio Garcia
Sr. Antonio Anguera Murria (des de 18/12/03)
AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN

Assemblea del Consorci del Parc de Collserola

President

Excm. Sr. Manuel Royes i Vila

Excm. Sr. José Montilla Aguilera (des de 6.11.03)

President de la Diputació de Barcelona

Vicepresident

Excm. Sr. Joan Clos i Matheu

Alcalde de Barcelona

Vicepresident executiu

Im. Sr. Ramón López Lozano

Alcalde de Sant Just Desvern

Secretari

Sr. Josep M. Esquerda i Roset

Interventor

Im. Sr. Josep Rodrigo Molí

Tresorera

Ima. Sra. Teresa Raurich i Montasell

Membres

Im. Sr. Dídac Pestaña i Rodríguez

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Lluís Tejedor i Ballesteros

Im. Ivan Arcas Blanch (des de 6.11.03)

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Celestino Corbacho i Chaves

Ima. Sra. Emma Balseiro Carreiras (des de 6.11.03)

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Bartomeu Muñoz Calvet

Im. Sr. Jordi Hereu Boher (des de 6.11.03)

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Josep Manel Abad Navarrete

Im. Sr. Lorenzo Palacin Badorrey (des de 6.11.03)

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Enric Llorca i Ibáñez

Ima. Sra. Consol Pla Dou (des de 6.11.03)

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Ima. Sra. Imma Mayol i Beltran

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Victor Puntas Alvarado

Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Jaume Ciurana i Llevadot

Im. Juan A. Vázquez Cortado (des de 6.11.03)
Mancomunitat de Municipis de l'AMB

Im. Sr. Jordi Labòria i Martorell
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Francesc Martos i Aguilera
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Antoni P. Fogué i Moya
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Francesc Castellana i Aregall
Diputació de Barcelona

Ima. Sra. Imma Moraleda i Perez
Ima. Sra. Núria Buenaventura Puig (des de 6.11.03)
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Joan Recasens i Guinot
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Jesús Maestro García
Im. Sr. Manel Martínez Díaz (des de 6.11.03)
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Juan Carlos del Río Pin
Im. Sr. Jordi Cornet i Serra
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Antoni Morral i Berenguer
Im. Sr. Marc Sanglas Alcantarilla (des de 6.11.03)
Diputació de Barcelona

Im. Sr. Ramón Lopez Lozano
Ajuntament Sant Just Desvern

Sra. Maite Ruf Almirall
Sr. Joan Massagué Riu (des de 6.11.03)
Ajuntament Sant Feliu de Llobregat
Sr. Rafael Viñals i Maymó
Sr. Rafael Bellido Cárdenas (des de 6.11.03)
Ajuntament Cerdanyola del Vallès

Sr. Albert Vila Badia
Ajuntament de El Papiol

Im. Sr. Cesar Arrizabalaga Zabala
Ajuntament Montcada i Reixac

Sr. Jordi Ferrés i Valcarce
Sr. Eduard Pomar Pérez (des de 6.11.03)
Ajuntament Sant Cugat del Vallès

Sr. Cesar Romero i Garcia
Ajuntament Esplugues del Llobregat

Sra. Carme Puig Civera (des de 06.11.03)
Ajuntament de Molins de Rei

Sr. Carles Martí Jufresa
Sra. Catalina Carreras-Moysí Carles- Tolrà (des de 6.11.03)
Ajuntament de Barcelona. Dte - Sarrià - Sant Gervasi

Comissió Executiva

President

Im. Sr. Ramon Lopez i Lozano
Ajuntament de Sant Just Desvern

Secretari

Im. Sr. Josep Ma. Esquerda i Roset

Secretari delegat

Sr. Francesc Bartoll i Huerta

Interventor

Im. Sr. Josep Rodrigo Molí

Interventor delegat

Sr. Lluís Artal i Vidal

Representants de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Sr. Jaume Vendrell Amat

Sr. Ivan Arcas Blanch (des de 6.11.03)

Sr. Eduard Saurina MasPOCH

Sra. Carme Figueres i Sifol.

Sra. Màxima Rubio i García

Sr. Antoni Farrero Compte (des de 6.11.03)

Sr. Jordi Menéndez i Pablo

Representants de la Diputació de Barcelona

Sr. Carles Anglada i Casas

II·Im. Sr. Francesc Martos i Aguilera

II·Im. Sr. Antoni Morral i Berenguer

II·Im. Sr. Antonio Pedró Fogué Moya (des de 6.11.03)

Sr. Jordi Bertran i Castellví

Sra. Núria Buenaventura Puig (des de 6.11.03)

Sr. Martí Domènech i Montagut

Representants dels Ajuntaments

Im. Sr. Manuel Pérez Benzal

Im. Sr. José Ignacio Cuervo Argudín (des de 6.11.03)

Ajuntament de Barcelona. Districte 8è

Ima. Sra. Imma Moraleda i Pérez

Ima. Sra. Elsa Blasco Riera (des de 6.11.03)

Ajuntament de Barcelona. Districte 7è

Im. Sr. Carles Martí i Jufresa
Ima. Sra. Catalina Carreras-Moysí Carles- Tolrà (des de 6.11.03)
Ajuntament de Barcelona. Districte 5è

Sr. Víctor Puntas i Alvarado
Sra. Carme Puig Civera (des de 6.11.03)
Ajuntament de Molins de Rei

Sra. Maite Ruf i Almirall
Sr. Joan Massagué Riu (des de 6.11.03)
Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat

Sr. Rafael Vinyals i Maymó
Sra. Rafael Bellido Cárdenas (des de 6.11.03)
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

Sr. Joan Borràs i Alborch
Ajuntament de El Papiol

Sr. Alfons Romo i Domingo
Ajuntament de Montcada i Reixac

Sr. Jordi Farrés i Valcarce
Sr. Eduard Pomar Pérez (des de 6.11.03)
Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Sr. César Romero Garcia
Ajuntament d'Esplugues del Llobregat

Pressupost 2003

Estat d'ingressos 2003

A. Operacions corrents

CAPÍTOL III	Taxes i altres ingressos	Consignació pressupostada	Contret
30000	VENDES	19.230,00	15.172,45
	TAXES OCUPACIÓ PRIVATIVA		
31000	D'ESPAIS PÚBLICS	1.800,00	2.299,74
	PREUS PÚBLICS SERVEIS		
34000	CULTURALS	75.150,00	65.612,95
	PREUS PÚBLICS UTILITZACIÓ		
35200	TEMPORAL INST. PARC	8.950,00	15.086,42
39900	ALTRES INGRESSOS	27.000,00	34.441,94
	ANUNCIS D'OFERTES I		
39901	CONCURSOS	4.000,00	4.002,00
Total capítol III		136.130,00	136.615,50

CAPÍTOL IV Transferències corrents

	TRANSFERÈNCIES MMAMB		
40000	COM A ENS CONSORCIAT	2.035.928,50	2.035.928,50
	TRANSFERÈNCIES DIPUTACIÓ		
40001	BCN COM A ENS CONSORCIAT	2.035.928,50	2.033.245,00
	TRANSFERÈNCIES D'ENTITATS		
42400	PÚBLIQUES: PATROCINI	8.300,00	8.084,01
	TRANSFERÈNCIES CONSORCI		
	URBANÍSTIC CENTRE DIR.		
42401	CERDANYOLA	30.050,00	0,00
	TRANSFERÈNCIES		
46200	AJUNTAMENT DE BARCELONA	61.387,90	61.635,78
	TRANSFERÈNCIES DIPUTACIÓ		
46201	BCN PER ALTRES CONCEPTES	53.770,00	53.770,00
	TRANSFERÈNCIES		
	AJUNTAMENT SANT CUGAT		
46203	DEL VALLÈS	120.202,02	120.202,42
	TRANSFERÈNCIES ALTRES		
46204	AJUNTAMENTS	30,00	0,00
	TRANSFERÈNCIES		
47000	D'EMPRESSES PRIVADES	112.126,00	102.101,15
Total Capítol IV		4.457.722,92	4.414.966,86

CAPÍTOL V Ingressos patrimonials

	INTERESSOS DE DIPOSITS EN		
52000	BANCS I CAIXES	19.840,00	12.780,01
	CONCESSIONS		
55000	ADMINISTRATIVES	43.890,00	40.106,44

Total Capítol V	63.730,00	52.886,45
Total operacions corrents	4.657.582,92	4.604.468,81

B. Operacions de capital

CAPÍTOL VII	Transferències de capital		
	TRANSFERÈNCIES MMAMB		
70000	COM A ENS CONSORCIAT	474.799,56	474.799,56
	TRANSFERÈNCIES DIPUTACIÓ		
70001	BCN COM A ENS CONSORCIAT	336.566,78	336.566,78
	TRANSFERÈNCIES D'ENTITATS		
72400	PÚBLIQUES	300,00	0,00
	TRASFERÈNCIES AJUNTAMENT		
76200	ESPLUGUES DE LLOBREGAT	72.121,45	72.121,45
	TRANSFERÈNCIES		
	AJUNTAMENT MONTCADA I		
76201	REIXAC	60.101,21	60.101,21
	TRANSFERÈNCIES		
76202	AJUNTAMENT DE BARCELONA	465.570,50	465.570,50
	TRANSFERÈNCIES ALTRES		
76204	AJUNTAMENTS	30,00	
	TRANSFERÈNCIES ENTITATS		
77000	PRIVADES	30.050,00	
Total capítol VII		1.439.539,50	1.409.159,50
Total operacions de capital		1.439.539,50	1.409.159,50

Pressupost 2003	6.097.122,42	6.013.628,31
Romanents 2003	458.123,35	449.123,35
Total pressupost 2003	6.555.245,77	6.462.751,66

Estat de despeses 2003

A. Operacions corrents

CAPÍTOL I		Remuneracions de personal	Consignació pressupostada	Contret
0	121	13000 RETRIBUCIONS DE PERSONAL FIX	2.051.664,67	2.072.946,54
		RETRIBUCIONS DE PERSONAL		
0	121	13100 TEMPORAL	320.173,08	294.606,58
0	121	16000 SEGURETAT SOCIAL	710.388,49	692.685,45
0	121	16205 ASSEGURANCES PERSONAL	12.620,00	12.504,76
0	121	16300 FORMACIÓ DE PERSONAL	7.890,00	8.833,98
0	121	16500 FONS SOCIAL	108.181,48	117.926,35
0	121	16105 PENSIONS A CÀRREC DEL CPC	23.138,97	20.450,00
Total Capítol I			3.234.056,69	3.219.953,66
CAPÍTOL II		Adquisició de béns i serveis		
0	121	20400 LLOGUER DE VEHICLES	26.250,00	25.553,50
0	121	20500 LLOGUER DE FOTOCOPIADORES	2.300,00	2.103,64
		REPARACIONS, MANTENIMENT DE		
0	533	21000 MILLORA DEL MEDI NATURAL	367.648,00	360.867,02
		REPARACIÓ D'EDIFICIS I		
0	432	21200 D'INSTAL·LACIONS	101.600,00	101.204,83
		MANTENIMENT MATERIAL MOBILIARI		
0	533	21200 ÀREES LLEURE	30.000,00	35.500,80
		REPARACIONS I MANTENIMENT		
0	121	21400 VEHICLES	17.050,00	14.023,15
		MANTENIMENT, CONSUMS I		
0	121	21500 ASSISTÈNCIA FOTOCOPIADORES	3.970,00	3.635,32
0	121	21600 ASSISTÈNCIA INFORMÀTICA	5.806,95	7.521,75
0	121	22000 DESPESES D'OFICINA	12.900,00	10.267,66
0	121	22001 LLIBRES, REVISTES I BUTLLETINS	3.690,00	3.226,51
		CONSUMIBLES INFORMÀTICS I		
0	121	22002 ALTRES MATERIALS	11.575,00	11.567,81
0	121	22100 CONSUM ELECTRICITAT	33.530,05	37.442,86
0	121	22101 CONSUM AIGUA	24.804,20	28.873,59
0	121	22102 CONSUM GAS	7.200,00	7.672,76
0	121	22103 CONSUM COMBUSTIBLE	36.525,00	23.355,61
		VESTUARI TREBALLADORS MEDI		
0	121	22104 NATURAL	7.750,00	7.770,50
		PRODUCTES ALIMENTARIS (MAS		
0	121	22105 PINS)	6.000,00	10.791,78
0	121	22200 SERVEI TELEFONIA FIXA	39.917,56	38.790,94
0	121	22201 POSTALS	6.150,00	7.977,62

0	121	22202	TELEGRÀFIQUES	150,00	0,00
0	121	22205	SERVEI TELEFONIA MÒBIL	21.290,00	21.009,47
0	121	22300	TRANSPORTS I MISSATGERIA	6.680,00	6.727,66
0	121	22400	ASSEGURANCES	23.575,00	23.290,31
0	121	22500	TRIBUTS	5.260,00	5.404,57
0	121	22600	DESPESES DIVERSES SECCIÓ AC	500,00	5.045,98
0	533	22600	DESPESES DIVERSES DE MEDI		
0	533	22600	NATURAL	2.600,00	5.281,35
0	121	22601	REPRESENTACIÓ I PROTOCOL	13.200,00	13.798,89
0	121	22602	ANUNCIS D'OFERTES I		
0	121	22602	CONCURSOS	6.060,00	2.899,63
0	451	22602	SERVEI D'US PÚBLIC, DIVULGACIÓ		
0	451	22602	I EDUCACIÓ AMBIENTAL	203.948,62	189.473,87
0	121	22603	ADVOCATS, PROCURADORS I		
0	121	22603	NOTARIS	3.600,00	1.853,30
0	121	22700	NETEJA EDIFICIS	98.800,00	97.245,28
0	121	22701	VIGILÀNCIA EDIFICIS	105.000,00	106.771,27
0	121	22706	ESTUDIS I TREBALLS AC	18.070,99	20.371,75
0	432	22706	ESTUDIS I TREBALLS PO	42.441,80	26.250,59
0	451	22706	ESTUDIS I TREBALLS UPDEA	600,00	5.606,95
0	533	22706	ESTUDIS I TREBALLS MN	94.840,92	89.620,31
0	121	23000	DIETES CONSELLERS	2.000,00	1.765,66
0	121	23001	DIETES PERSONAL	9.200,00	7.493,13
0	121	23100	LOCOMOCIÓ I TRASLLATS	33.500,00	35.146,63
Total Capítol II				1.435.984,09	1.403.204,25
CAPÍTOL III Despeses financeres					
0	20	34200	INTERESSOS DEMORA	300,00	207,21
0	20	34900	ALTRES DESPESES FINANCERES-		
0	20	34900	DESPESES DE GESTIÓ BANCÀRIA	450,00	256,86
Total Capítol III				750,00	464,07
CAPÍTOL IV Transferències corrents					
0	533	47000	TRANSFERÈNCIES CORRENTS A		
0	533	47000	EMPRESSES PRIVADES MILLORA MN	300,00	0,00
0	121	48900	TRANSFERÈNCIES CORRENTS A		
0	121	48900	INSTITUCIONS	29.739,58	29.678,23
0	533	48900	TRANSFERÈNCIES CORRENTS A		
0	533	48900	INSTITUCIONS MILLORA MN	80.798,81	56.361,65
Total capítol IV				110.838,39	86.039,88
Total operacions corrents				4.781.629,17	4.709.661,86

B. Operacions de capital

CAPÍTOL VI		Inversions reals		
0 121	60000	ADQUISICIÓ DE SÒL	215.078,69	0,00
0 432	60100	INVERSIÓ NOVA EN INFRASTRUCTURA I BÉNS DESTINATS A 'ÚS GRAL.	1.121.343,05	1.119.527,23
0 451	60100	INVERSIONS EN ÚS PÚBLIC, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL	45.070,00	44.553,60
0 533	60100	INVERSIONS EN MEDI NATURAL	193.607,70	186.917,72
0 452	61101	INVERSIÓ DE REPOSICIÓ EN BÉNS DESTINATS A L'ÚS GENERAL	112.416,86	73.818,16
0 533	61101	INVERSIÓ DE REPOSICIÓ EN BÉNS DESTINATS AL MEDI NATURAL	17.400,00	16.821,66
0 432	62500	MOBILIARI I EQUIPAMENT SSTT	6.000,00	5.946,35
0 533	62500	INVERSIONS EN MOBILIARI I ESTRIS	12.500,00	11.957,22
0 121	62600	INVERSIÓ NOVA FUNC. OP. SERVEIS	21.000,00	20.415,55
0 121	63601	INV. REPOSICIÓ FUNC. OPERATIU SERVEIS	29.200,00	27.702,88
Total Capítol VI			1.773.616,30	1.507.660,37
Total operacions de capital			1.773.616,30	1.507.660,37

Pressupost 2003	6.097.122,12	5.801.957,61
Romanents 2003	458.123,35	415.364,62
Total pressupost 2003	6.555.245,47	6.217.322,23

PRESSUPOST 2004
CONSORCI DEL PARC DE COLLSEROLA

INGRESSOS

A. Operacions corrents

CAPITOL III. Taxes i altres ingressos		EUROS
30000	Vendes	25.000,00
31000	Taxes ocupació privativa d'espais públics	1.800,00
34000	Preus públics Serveis Culturals	71.500,00
35200	Preus públics utilització temporal instal·lacions del Parc	8.600,00
39900	Altres ingressos	3.600,00
39901	Anuncis d'ofertes i concursos	1.700,00
TOTAL CAPITOL III		112.200,00

CAPITOL IV. Transferències corrents

40000	Transferències MMAMB com a ens consorciat	2.117.365,00
40001	Transferències Diputació Barcelona com a ens consorciat	2.117.365,00
42400	Transferències d'entitats públiques: patrocini	300,00
46200	Transferències Ajuntament de Barcelona	51.888,00
46201	Transferències Diputació de Barcelona per altres conceptes	55.921,00
46203	Transferències Ajuntament Sant Cugat del Vallès	120.202,00
46204	Transferències altres ajuntaments	60,00
47000	Transferències corrents d'empreses privades	63.611,00
TOTAL CAPITOL IV		4.526.712,00

CAPITOL V. Ingressos patrimonials

52000	Interessos de dipòsits en bancs i caixes	15.000,00
55000	Concessions administratives	47.130,00
TOTAL CAPITOL V		62.130,00

TOTAL OPERACIONS CORRENTS **4.701.042,00**

B. Operacions de capital

CAPITOL VII. Transferències de capital

70000	Transferències MMAMB com a ens consorciat	350.029,00
70001	Transferències Diputació Barcelona com a ens consorciat	350.029,00
76201	Transferències Ajuntament Montcada i Reixac	60.101,00
76202	transferències Ajuntament de Barcelona	120.000,00
76204	Transferències altres ajuntaments	30,00
72400	Transferències d'entitats públiques	270,00
77000	Transferència d'entitats privades	30,00

TOTAL CAPITOL VII **880.489,00**

TOTAL OPERACIONS DE CAPITAL **880.489,00**

TOTAL PRESSUPOST INGRESSOS **5.581.531,00**

DESPESES	
-----------------	--

A. Operacionscorrents

CAPITOL I. Remuneracions de personal

EUROS

0.121.13000	Retribucions de Personal fix	2.135.896,00
0.121.13100	Retribucions de Personal temporal	253.146,00
0.121.16000	Seguretat Social	733.189,00
0.121.16105	Pensions a càrrec del CPC	22.000,00
0.121.16205	Assegurances Personal	11.845,00
0.451.16205	Assegurances voluntaris	1.500,00
0.121.16300	Formació de personal	8.125,00
0.121.16500	Fons Social	122.125,00

TOTAL CAPITOL I **3.287.826,00**

CAPITOL II. Adquisició de béns i serveis

0.533.20400	Lloguer de vehicles	16.500,00
-------------	---------------------	-----------

0.451.20500	Lloguer de fotocopiadores	2.300,00
0.533.21000	Reparacions, manteniment de millora del medi natural	389.250,00
0.432.21200	Reparació d'edificis i d'instal·lacions	55.340,00
0.533.21200	Manteniment material mobiliari àrees lleure	27.000,00
0.533.21400	Reparacions i manteniment vehicles	20.000,00
0.121.21500	Manteniment, consums i assistència de fotocopiadores AC	2.430,00
0.451.21500	Manteniment, consums i assistència de fotocopiadores DA	1.240,00
0.533.21500	Manteniment, consums i assistència de fotocopiadores MN	300,00
0.121.21601	Manteniment dels programes informàtics	15.805,00
0.121.21602	Manteniment dels equips informàtics	1.686,00
0.121.21900	Manteniment dels equips de comunicació	9.025,00
0.121.22000	Despeses oficina	13.000,00
0.121.22001	Publicacions AC i GE	1.600,00
0.533.22001	Publicacions MN	600,00
0.432.22001	Publicacions PO	600,00
0.121.22002	Consumibles informàtics i altres materials	9.400,00
0.533.22002	Material fotogràfic MN	2.000,00
0.432.22002	Material fotogràfic PO	800,00

Subministraments

0.121.22100	Consum electricitat	35.055,00
0.121.22101	Consum aigua	21.330,00
0.451.22101	Cisterna Mas Pins	3.500,00
0.451.22102	Consum gas Mas Pins	9.000,00
0.533.22103	Consum combustible MN	29.500,00
0.451.22103	Calefacció Can Coll	8.000,00
0.533.22104	Vestuari treballadors MN	7.750,00
0.451.22105	Productes alimentaris	8.000,00

Comunicacions

0.121.22200	Servei telefonia fixa	25.000,00
0.121.22201	Postals	8.390,00
0.121.22202	Telegràfiques	150,00
0.121.22205	Servei telefonia mòbil	10.100,00
0.533.22205	Lloguer repetidor Torre de Collserola	8.000,00
0.121.22300	Transports i missatgeria	6.680,00
0.121.22400	Assegurances	32.000,00
0.121.22500	Tributs	3.775,00
0.121.22600	Despeses diverses Secció AC	500,00
0.121.22601	Representació i protocol	13.200,00
0.121.22602	Anuncis d'ofertes i concursos	4.000,00
0.451.22602	Servei d'Ús Públic, Divulg. i Ed. Amb.	160.800,00
0.533.22600	Despeses diverses Medi Natural	1.000,00
0.121.22603	Advocats, procuradors i notaris	3.600,00
0.121.22700	Neteja edificis	108.000,00
0.121.22701	Vigilància edificis	119.400,00

0.121.22706	Estudis i treballs AC	12.000,00
0.432.22706	Estudis i treballs PO	12.000,00
0.451.22706	Estudis i treballs UPDEA	600,00
0.533.22706	Estudis i treballs MN	51.050,00
0.121.22709	Assistència informàtica	30,00
0.121.23000	Dietes consellers	6.000,00
0.121.23001	Dietes personal	13.200,00
0.121.23100	Locomoció i trasllats	34.500,00

TOTAL CAPITOL II **1.324.986,00**

CAPÍTOL III. Despeses financeres

0.020.34200	Interessos demora	300,00
0.020.34900	Altres despeses financeres - Despeses de gestió bancària	450,00

TOTAL CAPITOL III **750,00**

CAPITOL IV. Transferències corrents

0.533.47000	Transferències corrents a empreses privades per a la millora del medi natural	300,00
0.121.48900	Transferències corrents a institucions	18.800,00
0.432.48900	Transferències corrents a institucions per a estudis urbanístics	2.500,00
0.533.48900	Transferències corrents a institucions per a la millora del medi natural	65.880,00

TOTAL CAPITOL IV **87.480,00**

TOTAL OPERACIONS CORRENTS **4.701.042,00**

B. OPERACIONS DE CAPITAL

CAPITOL VI. Inversions reals

0.121.60000	Adquisició sòl	60.000,00
0.432.60100	Inversió nova en infraestructura i béns destinats a l'ús general	492.091,00
0.451.60100	Inversions en Ús públic, Divulgació i Educació Ambiental	15.000,00
0.452.61101	Inversió de reposició en béns destinats a l'ús general	152.108,00
0.533.61101	Inversió de reposició en béns destinats al medi natural	76.000,00
0.432.62500	Mobiliari i equipament SSTT	10.000,00
0.533.62500	Inversions en mobiliari i estris	12.500,00
0.121.62600	Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis (equipament informàtic)	25.290,00
0.121.63601	Inversions de reposició associada al funcionament operatiu dels serveis (equipament informàtic)	37.500,00

<i>TOTAL CAPITOL VI</i>	<i>880.489,00</i>
<i>TOTAL OPERACIONS CAPITAL</i>	<i>880.489,00</i>
<i>TOTAL PRESSUPOST DE DESPESES</i>	<i>5.581.531,00</i>

ADMINISTRACIÓ I CONTRACTACIÓ

A la Secció d'Administració i Contractació li corresponen les funcions estructuradores del funcionament de l'ens gestor del Parc, amb l'objectiu de facilitar el procediment per tal que es puguin assolir les funcions finalistes dels altres serveis.

Els àmbits de gestió són els següents:

- Econòmic, gestió de recursos humans i contractació.
- Acció jurídica i administrativa.
- Gestió del patrimoni públic.
- Arxiu.

Econòmic, gestió de recursos humans i contractació

L'aspecte econòmic té com a finalitat principal la gestió del pressupost.

La major part dels recursos provenen de les entitats consorciades: la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i la Diputació de Barcelona, amb aportacions a parts iguals al voltant del 80.97 % d'ingressos. La resta prové d'activitats de col·laboració específiques amb diversos Ajuntaments del territori del Parc de Collserola per al cofinançament de projectes concrets, d'activitats d'educació ambiental, de la venda de publicacions i articles, del programa de patrocini, de les concessions administratives o dels interessos dels dipòsits en bancs i caixes d'estalvi.

En el pressupost de l'any es posa de manifest la característica de refermar i aprofundir en la línia de col·laboració amb els ajuntaments per a l'execució de noves inversions.

En aquest apartat sobresurt de manera especial l'aportació materialitzada per l'ajuntament de Barcelona amb la finalitat de finançar l'actuació duta a terme al Pantà de Vallvidrera, al districte de Sarrià-Sant Gervasi, per un import total de 465.570,5 €.

Deixant de banda aquesta línia de col·laboracions puntuals amb els municipis del Parc, el pressupost del Consorci es caracteritza per tal de continuar posant de manifest la importància del manteniment i de les inversions de reposició en el pressupost consolidat de l'entitat.

En la liquidació del pressupost per a l'exercici corrent de 2003 s'ha palesat un alt nivell d'execució: tant pel que fa a les despeses en general, 94.84 %, com al capítol d'inversions en particular, 85 %.

Plantilla funcional consolidada a 31 de desembre de 2003	
Laborals indefinits	57
Funcionaris	3
Treballadors temporals	7
Treballadors fixos discontinus	20
Total:	87

L'entitat disposa d'una plantilla funcional que el 31 de desembre de 2003 constava de 87 efectius, dels quals 20 són vigilants de prevenció d'incendis, indefinits fixos discontinus o a temps parcial (18 contractes de nou mesos per any i 2 de sis mesos anuals).

En el marc de la gestió dels recursos humans durant l'any 2003 cal destacar la implementació d'un nou Conveni col·lectiu i de la relació de llocs de treball. En aquest sentit, s'ha tramitat una oferta pública d'ocupació amb la provisió de dues places d'operari de camp i prevenció d'incendis i tres d'auxiliar d'ús públic, divulgació i educació ambiental.

Tenint present el caràcter prestador de serveis de l'ens gestor del Parc, la major part de la seva activitat administrativa té caràcter contractual; així es concerten principalment contractes de subministrament, de serveis, de consultoria i assistència tècnica i d'obra.

Acció jurídic-administrativa

Aquest àmbit de gestió, destaca en dos vessants d'especial transcendència, la defensa dels interessos del Consorci davant els tribunals de justícia i la formalització de convenis de col·laboració amb entitats i particulars per tal d'optimitzar la gestió del Parc, obtenir fonts de finançament noves i desenvolupar programes de formació i investigació adients a l'execució dels objectius de l'ens gestor.

Les tasques fonamentals desenvolupades són les que corresponen per imperatiu estatutari i legal a l'assessoria jurídica preceptiva a l'entitat i la tutela i assistència dels òrgans de govern del Consorci, a més de l'assessoria en matèria de reclamacions administratives i contenciosa administrativa. Durant l'any 2003 l'activitat principal va ésser la següent:

Assessoria jurídica general

Aquest àmbit comporta la redacció i preparació d'informes específics, amb caràcter previ a moltes qüestions i problemàtiques que cal afrontar des dels òrgans de govern del Consorci. En altre ordre temàtic, es tramiten els contenciosos que es detallen a la taula adjunta.

Recursos en tràmit			
Jutjats del Contenciós Administratiu de Barcelona			
Núm. Jutjat	Número recurs / Any inici	Tipus / Contingut	Estat de tramitació
5	288/2001 I i 288/2001 C	Administratiu / Plans Tècnics de Gestió Cinegètica al Parc de Collserola	Finalitzat el període de prova
9	205/2003 A	Urbanístic / Resolució del Jurat d'Expropiació de Catalunya	Tramitació suspesa. Plet pendent d'acumulació amb el 198/2003-E
1	311/2003 -1	Urbanístic / Resolució del Jurat d'Expropiació de Catalunya	En tràmit contestació a la demanda
Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC)			
Núm. Recurs / Any d'inici	Tipus / contingut		Estat de tramitació
947/90	Urbanístic / Expropiació finca forestal		Formulades al·legacions

221/97	Administratiu / Reclamació responsabilitat patrimonial	Sentència favorable en primera instància i al Tribunal Suprem. En tràmit fixació costes processals
719/2001	Urbanístic / Modificació del PGM a l'àmbit de la Ctra. de les Aigües, núms. 157 – 185	Pendent de sentència
50/2003	Urbanístic / Desestimació d'inici d'expedient d'expropiació per ministeri de la llei	Període de prova
196/2003	Urbanístic / Inadmissió de la tramitació del PAU i Pla Parcial sector nord-oest de Pedralbes	Compareguts com a codemandat
197/2003	Urbanístic / Inadmissió de la tramitació del PAU i Pla Parcial sector nord-oest de Pedralbes	Compareguts com a codemandat
247/2003	Urbanístic / Informe desfavorable Pla Parcial Urbanístic Delimitació sector nord-oest de Pedralbes	Compareguts com a codemandat
418/2003	Urbanístic / Informe desfavorable Pla Parcial Urbanístic Delimitació sector nord-oest de Pedralbes	Compareguts com a codemandat
1040/2002	Urbanístic / Suspensió tramitació instruments de planejament i de llicències sector nord-oest de Pedralbes	En tràmit contestació a la demanda
1045/2002	Urbanístic / Suspensió tramitació instruments de planejament i de llicències sector nord-oest de Pedralbes	En tràmit contestació a la demanda
Tribunal Suprem (TS)		
Núm. Recurs / Any d'inici	Tipus / contingut	Estat de tramitació
9/229/2002	Administratiu / Reclamació responsabilitat patrimonial	Sentència favorable

En aquest punt, cal assenyalar el següent:

-D'una banda, s'obtingué sentència favorable del Tribunal Suprem en data 18 de setembre de 2003 en relació a una reclamació de responsabilitat patrimonial per una caiguda soferta per una administrada a la finca de Can Coll, situada al terme municipal de Cerdanyola del Vallès, de titularitat dominical municipal.

-D'una altra banda, s'ha comparegut a diversos contenciosos que es tramiten al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en relació a instruments de planejament i de llicències urbanístiques al sector nord-est de Pedralbes, al terme municipal de Barcelona; amb la finalitat d'intervenció de l'ens gestor a la zona fronterera del parc, a la interfase parc-ciutat.

Convenis vinculats a l'administració

Al llarg de l'any 2003 han continuat els programes de col·laboració amb institucions, entitats públiques i privades per a l'execució d'estudis i desenvolupament d'investigacions adreçades a la protecció i conservació del parc, com també a la captació d'aportacions econòmiques per al

desenvolupament de projectes i altres vies de col·laboracions institucionals dins del marc de cooperació interadministrativa. Bona part dels resultats d'aquest àmbit de gestió queda reflectida en els capítols de Conservació i gestió dels sistemes naturals, i de Promoció, divulgació i educació ambiental.

Convenis de cooperació científica i tècnica	
Universitats	
Entitat	Projecte associat
Institut d'Educació Contínua	Realització de pràctiques d'una alumna del Màster en Dret del Territori, Urbanístic i del Medi Ambient.
Universitat de Barcelona	Realització d'un projecte de recerca sobre l'estat ecològic dels ecosistemes aquàtics de Collserola.
Universitat Rovira i Virgili	Conveni marc per a la realització de pràctiques dels alumnes de la universitat.
Universitat Autònoma de Barcelona	Beca de pràctiques professionals del Màster en Tecnologies de la Informació Geogràfica (5ena. Edició).
Universitat Pompeu Fabra	Realització de pràctiques de dos estudiants de la Facultat de Dret.
Universitat Rovira i Virgili	Realització de pràctiques d'un alumne de la Facultat d'Enologia.
Escola Superior d'Agricultura de Barcelona	Col·laboració per a la docència pràctica.
Universitat Autònoma de Barcelona	Realització de pràctiques d'un alumne de la Facultat de Ciències de l'Educació.
Ajuntaments	
Entitat	Projecte associat
Ajuntament de Barcelona	Col·laboració en relació a la defensa judicial dels actes municipals impugnats davant la Secció 3a. de la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya que afecten a l'àmbit de Collserola.
Institut Municipal d'Educació de Barcelona	Aportació econòmica per al funcionament del Centre d'Educació Ambiental Mas Pins.
Institut Municipal de Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Barcelona	Finançament de les tasques de manteniment corresponents a la collita de l'any 2003 a la vinya de Can Calopa de Dalt.
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès	Redacció del "Projecte de recuperació ambiental del sector del Torrent de Can Fatjó" al terme municipal de Cerdanyola del Vallès.
Ajuntament de Sant Just Desvern	Realització de programes lúdico-educatius al Centre d'Educació Ambiental Mas Pins.
Àrea de Cooperació de la Diputació de Barcelona	Col·laboració en matèria de cartografia i sistemes d'informació geogràfica.
Altres institucions	
Entitat	Projecte associat

Escola de Capacitació Agrària de Pirineu	Realització de pràctiques de dos alumnes.
Asociación para la recuperación de la flora y fauna autóctonas Collserola 10	Col·laboració en la gestió del Mòdul de Recuperació de Fauna autòctona de Can Balasc.
Escola Familiar Agrària Quintanes	Realització de pràctiques d'un alumne.
Institut Català d'Ornitologia	Monitoratge de les poblacions d'ocells i aplicació del projecte d'estudi "L'anellament d'ocells amb esforç constant (CES)" i del programa SYLVIA.
Institut d'Educació Secundària M. Joan Manuel Zafra	Cessió exposició itinerant "Collserola, una realitat compartida"
UTE Línia 5	Col·laboració en la revegetació i talusament dels terrenys on l'empresa desenvolupa les seves activitats.
Institut Cartogràfic de Catalunya	Realització de la cartografia geològica a escala 1:25000 del Parc de Collserola.
Escola de Capacitació Agrària Olius	Realització de pràctiques de tres alumnes.
Institut d'Educació Secundària La Guineueta	Realització de pràctiques d'un alumne.
Escola de Capacitació Agrària Can Xifra	Realització de pràctiques de dos alumnes.
Club Putxet de Coloms Esportius/Ajuntament de Sant Just Desvern	Camp de vol de coloms a la finca de Can Baró (t.m. Sant Just Desvern)
Patrocini	
Entitat	Projecte associat
Institut Municipal del Serveis Funeraris de Barcelona	Col·laboració en la realització d'estudis i actuacions per a la millora del medi natural del Parc per a l'any 2003.
Torre de Collserola, SA	Conservació del Parc de Collserola i sensibilització i promoció de la conservació del medi ambient
Barcelona Serveis Municipals, SA	Col·laboració en la campanya de "Restauració botànica i arquitectònica del Viver de Can Borni i la seva utilització com a Museu de l'Arbre i de l'Arbust Mediterrani".
Agència de Comunicació Local, SA	Aportació en concepte de col·laboració publicitària per a promoure i cooperar en el coneixement dels valors naturals i socials del Parc de Collserola.
Caja de Ahorros del Mediterráneo	Col·laboració en la realització i difusió de programes educatius i divulgatius del Parc de Collserola.
Giscosa, SL	Impermeabilització derivada del "Projecte de restauració de la presa i del vas del Pantà de Vallvidrera".
Sony España, SA	Aportació d'aparells audiovisuals.

Es posa de manifest que continua una clara línia de col·laboració amb institucions públiques i privades en projectes que coadjuvin a les finalitats del Consorci.

Es important assenyalar especialment l'esforç d'aquesta institució per tal de facilitar la inserció d'estudiants en el món professional, per la qual cosa se signen nombrosos convenis de col·laboració que faciliten una interessant presa de contacte entre estudiants de diverses matèries i la realitat gestora del Consorci del Parc de Collserola en els seus diversos departaments.

Activitats dels òrgans de govern

Atesa la configuració jurídica d'aquesta entitat com a administració pública local i atès que l'any 2003 es constituïren nous òrgans de govern a les institucions locals del nostre país d'elecció directa a partir de les eleccions municipals del mes de maig, enguany s'ha renovat la composició dels òrgans del Consorci.

Assemblea General

L'Assemblea General és l'òrgan suprem de deliberació i decisió del Consorci del Parc de Collserola.

Durant l'any 2003 van celebrar-se dues sessions ordinàries els dies 8 d'abril i 6 de novembre. Concretament en aquesta segona data i prèviament a la sessió ordinària es dugué a terme la sessió constitutiva d'aquest nou mandat del món local, amb l'aprovació de la presa de possessió dels seus membres i l'elecció de president i vicepresident.

Comissió Executiva

La Comissió Executiva del Consorci del Parc de Collserola és un òrgan operatiu l'objecte del qual és fer el seguiment i establir els mecanismes de posta en marxa de les decisions preses en l'Assemblea General. L'any 2003 van celebrar-se dues sessions ordinàries els dies 8 d'abril i 9 de desembre. Aquest dia també es desenvolupà la pertinent sessió constitutiva.

Consell Consultiu

El Consell Consultiu es configura com l'òrgan de participació del Consorci del Parc de Collserola, al costat dels òrgans de govern i d'administració. Les funcions del Consell són, entre d'altres, les d'informació, consulta i assessorament respecte al Pla d'actuacions del Consorci.

Per acord de l'Assemblea General de data 6 de novembre de 2003 es procedí a la renovació dels membres integrants d'aquest òrgan consultiu.

L'any 2003 varen celebrar-se dues sessions ordinàries els dies 17 de juny i 18 de desembre.

Cal assenyalar especialment que en aquestes dues sessions es dugué a terme una ampli debat sobre la proposta d'impulsar que Collserola es declari com a parc natural o que es millori la seva protecció mitjançant la seva cobertura per una figura jurídica tan o més adient.

Gestió del patrimoni públic

Continua la línia de gestió indirecta mitjançant concessions administratives en determinats serveis del parc, fonamentalment a les àrees de lleure. L'any de 2003 s'ha concertat un nou contracte amb la concessionària de l'àrea de lleure de Santa Maria de Vallvidrera.

A banda, l'entitat està duent a terme una tasca contínua en identificar cadastralment i registralment les finques públiques del Parc de Collserola als efectes que la gestió sigui progressivament més acurada.

En el marc de la gestió del patrimoni públic i donant compliment a una de les finalitats que assenyalen els Estatuts del Consorci, s'ha negociat la compra de la finca del Turó de la Qüestió (terme municipal de Barcelona) a Caja Madrid. Aquesta finca està ubicada en una zona natural de valor ecològic i naturalístic segons el Pla Especial. El Consorci ha dut a terme les negociacions amb l'entitat financera, coordinant així mateix les actuacions amb la Diputació de Barcelona que farà front al cost de l'adquisició de la finca.

Arxiu

En el moment actual, l'Arxiu Administratiu del Consorci del Parc de Collserola continua millorant el sistema de gestió documental, considerat cada vegada més necessari com a element de suport al funcionament de l'activitat administrativa del Consorci. Aquest sistema ha esdevingut un element actiu a la informació dels Serveis Tècnics del Consorci.

El Reglament de l'arxiu del Consorci, aprovat definitivament en data 24 de gener de 2002, s'està aplicant sense cap incidència. Així, pel que fa a les funcions vinculades a la gestió dels documents administratius, es reglamenten aspectes concrets sobre el seu àmbit d'aplicació, el sistema de gestió de documents, la transferència, avaluació i tria de la documentació, així com també les condicions necessàries per a assegurar-ne la conservació. Sobre l'accés a la documentació, es regula la consulta i préstec d'ordre intern i extern en relació amb les restriccions legals existents.

Consultes i préstecs

Consultes: se n'han resolt, per e-mail, fax o telèfon, un total de 280; i se n'han atès 35 al mateix arxiu.

Préstecs: aquests han comportat 205 sortides de documents de l'arxiu.

Durant l'any 2003 s'han rebut dels Serveis Tècnics del Consorci 415 expedients per a la seva conservació i custòdia.

Participació

A l'actualitat, l'arxiu participa cada any en les sessions de treball que fan els Centres de Documentació d'Espais Naturals Protegits de Catalunya.

CONSERVACIÓ DELS SISTEMES NATURALS

Programa 1: Prevenció d'Incendis

La Gestió del Dispositiu de Prevenció d'Incendis Forestals de la MMAMB, és l'actuació que comporta el major esforç pressupostari. La finalitat és protegir el bosc dels incendis forestals que, ateses les característiques del Parc i la freqüentació, es produeixen en un nombre molt considerable. A banda de les actuacions que es duen a terme pròpiament dins l'àmbit del Parc, el Consorci gestiona la xarxa de punts fixes de vigilància a tot l'àmbit dels **34 municipis** que formen part de la Entitat del Medi Ambient, ocupant una superfície total de 58.662 ha de les quals 22.530 es consideren d'ús forestal.

A la taula següent, es pot apreciar la magnitud del problema, referida als incendis produïts al llarg de la **campanya 2003**:

SECTOR	Nombre d'incendis	Superfície total (Ha)	Superfície no arbrada	Superfície arbrada
Collserola	81	17,6766	15,5534	2,1232
Garraf	35	5,3281	3,6467	1,6814
Marina	21	56,7947	46,7103	10,0844
Vallès	13	10,2034	2,7734	7,4300
AMB	150	90,0028	68,6838	21,319

Les mesures que es prenen per disminuir el risc i lluitar contra els incendis forestals les diferenciem en prevenció passiva i prevenció activa:

A. Prevenció passiva

Consisteix en aquelles actuacions que tenen per objecte disminuir la vulnerabilitat del territori en relació als incendis forestals. Durant el 2003 s'han executat les següents:

1.- Sensibilització i Divulgació

Com s'ha vingut fent en els darrers anys, s'han distribuït fulletons informatius i s'ha introduït la prevenció d'incendis forestals dins dels continguts pedagògics dels centres d'educació ambiental.

2. Vigilància del compliment de la legislació vigent

Els Guardes del Parc de Collserola vetllen pel compliment de la legislació vigent en matèria de prevenció d'incendis en les diferents activitats que es realitzen dins del Parc, complementant les de la Guardia Urbana, Agents Rurals, SEPRONA, Mossos d'Esquadra, i Policia Nacional.

3. Actuacions sobre la vegetació

Aquesta actuació es basa en la tala selectiva d'arbrat i desbrossada de matolls per tal de rebaixar la quantitat de combustible, en una amplada mitja de 25 metres a l'entorn de zones urbanitzades i a banda i banda de camins principals de la Xarxa Bàsica amb l'objectiu de definir unes franges on els bombers puguin treballar amb seguretat i eficàcia.

Enguany s'han executat les següents amb un cost global de 74.307,85 €:

TERME MUNICIPAL DE BARCELONA

Manteniment de franges: Barcelona Dte. Vè

Nom de la franja	Superfície (Ha)	Cost en €
C07 Can Tano	2,513	2.841,13
Can Castellví (perímetre)	3,213	3.632,53
Carrer Múrgula	0,500	565,29
Rectorat Perímetre Est	2,349	2.655,71
Escola Vil·la Joana	1,100	1.243,63
Rectorat Perímetre Est	1,151	1.301,29
D03 Can Llevallol	3,800	4.296,17
D08 Can Balasc	5,730	6.478,18
D09 Can Sauró mas Guimbau	6,000	6.783,43
Ctra. de les aigües, i altres	4,000	1.972,00
	26,356	31.769,36

Masses boscoses: Barcelona Dte. IV

Nom del bosc	Superfície (Ha)	Cost en €
Sant Pere Màrtir	2,100	5.739,58

Obertura de franja urbana: Barcelona Dte. VII

Nom de la franja	Superfície (Ha)	Cost en €
C/Vayreda	1,000	2.900,00

TERME MUNICIPAL DE Cerdanyola del Vallès

Obertura de Caixa

Nom de la franja	Superfície (Ha)	Cost en €
Can Codina - Can Canaletes	4,700	12.846,00

TERME MUNICIPAL DE Molins de Rei

Manteniment de franges

Nom de la franja	Superfície (Ha)	Cost en €
Can Planes Caixa	0,604	682,87

TERME MUNICIPAL DE Sant Cugat del Vallès

Manteniment de franges

Nom de la franja	Superfície (Ha)	Cost en €
Torre India	0,200	226,11

Obertura de franja

Nom	Superfície (Ha)	Cost en €
Bosc de Can Cases	4,860	13.272,83
Bosc de Sant Medir	2,514	6.871,10
	7,374	20.143,93

4. Arranjament i conservació de la xarxa viària bàsica

Considerem com a Xarxa Viària Bàsica un conjunt de camins, classificats i degudament marcats sobre els terrenys, aptes per la circulació de vehicles de vigilància i d'extinció. Dins de l'àmbit del Parc de Collserola, el Consorci assumeix el compromís de mantenir aquesta xarxa en estat operatiu, sobretot durant l'època d'alt risc d'incendi, efectuant les tasques de manteniment necessàries.

Dins d'aquest capítol, durant el 2003 s'han realitzat els següents treballs de manteniment, amb un cost total de 88.915,59 €:

CODI	NOM	MUNICIPI	LONGITU D MTS.	COST €
A02	Camí Font Muguera	Barcelona	1.190	1.629,69
A03	Camí de Sant Llätzer	Barcelona	1.519,4	1.955,63
A05	Camí de Can Catà	Cerdanyola	4.209,8	5.475,75
A07	Ciutat Meridiana - Turó d'en Segarra	Barcelona	400,5	521,50
A07	Ciutat Meridiana - Turó d'en Segarra	Montcada i Reixac	1.196,1	1.564,50
A12	Turó Pelat	Cerdanyola	512,4	651,88
A12	Turó Pelat	Montcada i Reixac	1.251,4	1.043,00
A15	Turó d'en Cuiàs	Montcada i Reixac	2.296	4.041,63
A16	Turó d'en Segarra	Barcelona	900,0	1.434,13
A17	Serra de Na Joana	Montcada i Reixac	1.172,3	1.303,75
A18	Canaletes	Cerdanyola	1.400	3.210,51
B01	Pas del Rei	Cerdanyola	320,1	586,69
B02	Sol i Aire - Can Borrell – Crt. Horta	Cerdanyola	805,8	1.173,38
B09	Can Coll - Cal Codonyers	Cerdanyola	2.103,6	2.216,38
B11	Can Coll - Montflorit	Cerdanyola	1.270	2.352,45
C02	Camí del Salze	Barcelona	1.722,2	2.411,94
C10	Camí del Salze sota Aaron House	Barcelona	1.126,2	1.499,31
D02	Camí del Mas Guimbau,	Barcelona	1.011	1.238,56
D07	Camí del Turó de l'Alzina,	Barcelona	794,4	1.043,00
D08	Camí de Can Balasc	Barcelona	2.052	2.607,50
D09	Can Sauró - Mas Guimbau	Barcelona	1.058	1.434,13
D09a	Sagrada Família	Barcelona		1.303,75
D09b	Turó de l'alzina	Barcelona		325,94
D12	Camí Turó de Castellví	Barcelona	1.170	5.753,14
E02	Camí de Sant Pere Màrtir a Vallvidrera	Barcelona	385,1	521,50
E02	Camí de Sant Pere Màrtir a Vallvidrera	St. Just Desvern	1.214,2	1.694,88
E02a	Camí Golf	Barcelona	475	651,88
E02b	Can Baró	St. Just Desvern	600	847,44
E02c	Turó d'en Cors	St. Just Desvern	295	391,13
E03	aportació terres	St Just Desvern		1.151,81

E03	Camí de Vallvidrera (Pista forestal de la Vall de Sant Just)	St. Just Desvern	1.725,0	2.346,75
E07	Camí del Turó Rodó	St. Feliu	1.935,9	2.477,13
E12	Unió E9 - E7. Turó Coscollera	St. Feliu	72,3	130,38
E12	Unió E9 - E7. Turó Coscollera	St. Just Desvern	469,9	586,69
E13	Camí de la Salut - Mas Lluí - Penya del Moro	St. Feliu	463,5	521,50
E13	Camí de la Salut - Mas Lluí - Penya del Moro	St. Just Desvern	773,0	1.043,00
E15	Camí de la Salut a Sant Just	St. Just Desvern	1.033,0	1.303,75
E16	La Sargantana - Can Ferriol	Barcelona	867,4	1.303,75
F01	Camí de Torre Abadal Can Capellans	St. Feliu	trams	3.129,00
F03	Can Tintorer - Turó d'en Quirze - Santa Creu d'Olorda	Molins de Rei		4.041,63
F07	Camí de Can Amigó del Clot a Castellciuró	Molins de Rei	trams	391,13
F07	Camí de Can Amigó del Clot a Castellciuró	St. Feliu	365,7	521,50
G01	Serra d'en Julià	St Cugat del Vallès	1.852,1	2.607,50
G02	Les escletxes del Papiol a Valldoreix	El Papiol	1.788,7	2.216,38
G02	Les escletxes del Papiol a Valldoreix	St Cugat del Vallès	2.838,0	2.086,00
G04	Can Castellví a Serra d'en Julià	Molins de Rei	1.707,1	2.281,56
G08	Camí del Coll de l'Amigonet	Molins de Rei	1.458,9	1.564,50
G09	Carena Can Castellví	Molins de Rei	941,6	1.238,56
G12	Serra d'en Julià Valldoreix	St Cugat del Vallès	1.471,0	1.955,63
	Accés Can Coll	Cerdanyola	300	391,13
A09	Camí del Torrent de Can Coll (Can Codina)	Cerdanyola	2.367,0	3.096,41
	Camí nou de Can Cases	St Cugat del Vallès	1.645	3.792,93

5. Hidrants i basses per helicòpter bombarder

Com cada any, també s'ha procedit al manteniment sistemàtic dels punts d'aigua gestionats pel Consorci, i que són:

Sistemes de dipòsits d'aigua amb hidrants normalitzats per bombers:

- Santa Creu d'Olorda - Barcelona
- Can Catà - Cerdanyola
- La Salut - El Papiol
- Flor de Maig - Cerdanyola
- Plaça. Mireia - Sant Just

Basses per helicòpter bombarder, apart de les construïdes enguany:

- Can Balasc - Barcelona
- Vil·la Paula - Barcelona
- Caserna de Bombers de Vallvidrera - Barcelona
- Montbau - Barcelona
- Can Rius
- Sant Pere Màrtir
- Ciutat Meridiana
- Turó Pelat
- Penya del Moro
- Pedrera Puig d'Olorda
- Can Castellví.
- Sol i Aire

El manteniment dels punts d'aigua, per l'exercici 2003, ha suposat un cost total de 13.054,31- €

6. Control d'usos perillosos

a) Línies Elèctriques

Les esteses de línies de transport i distribució d'energia elèctrica representen un perill potencial d'inici d'incendi forestal si no es mantenen les distàncies de seguretat a la vegetació així com el bon estat de les instal·lacions.

Per garantir aquests aspectes el Consorci de Collserola fa un seguiment de totes les tasques preventives que han d'efectuar les companyies i també ha establert convenis de col·laboració per tal d'anar racionalitzant i reduint l'impacte de les línies que travessen el Parc

b) Neteja de la brossa als marges de carreteres, camins i altres llocs del Parc

Resum anual de la recollida ordinària de brossa a les diferents àrees. El cost d'aquesta actuació ha estat de 187.810,02 €

Indrets	Total (Kg)
Àrea de Can Coll	5.387
Àrea de Can Cuiàs	1.488
Àrea de Castellciuró	3.762
Àrea de La Salut de El Papiol	1.379
Àrea de La Salut de Sant Feliu	431
Àrea de Sant Medir	2.449
Àrea de Sant Pere Màrtir	8.437
Àrea de Santa Creu d'Olorda	3.861
Àrea de Santa Maria de Vallvidrera	4.146
Camí Antic de Vallvidrera - C/Manel Arnús	146
Camí de Can Catà	576
Camí de Can Ferrys Can Furriol	1.115
Camí de Can Rius a Torre Baró	595
Camí del Coll de Can Cuiàs a Mas Sauró	142
Camí del Coll de Can Cuiàs a Vallvidrera	129
Camí del Coll de la Ventosa a Can Canaletes	474
Camí del Pas del Rei	209
Can Balasc	2.515

Carretera de l'Arrabassada	2.047
Carretera de les Aigües (Manel Arnús)	609
Carretera de Sarrià a Vallvidrera	1.249
Carretera de Vallvidrera a Les Planes	1.248
Carretera de Vallvidrera a Molins de Rei	718
Carretera del Tibidabo	411
Carretera d'Horta a Cerdanyola	1.458
Esplanada de Can Cerdà	404
Font de la Beca	308
Font de la Budellera	944
Font de Sant Pau	71
Font de Sant Ramón	148
Font del Bacallà	804
Font del Ferro	241
Font dels Castanyers	685
Font d'en Ribes i Font de l'Arrabassada	198
Font Grogà	10
Font Moguera	1.024
Itineraris de la Budellera	692
Mirador de Cerdanyola	709
Mirador de la Font Grogà	1.862
Mirador de l'Arrabassada	4.691
Mirador de Montbau	3.545
Mirador de Sarrià	1.670
Mirador de Torre Baró	2.022
Mirador del Turó d'en Cors	1.341
Mirador dels Esfèrics	603
Mirador d'Horta a Cerdanyola	708
Parc de Vil·la Joana	4.872
Pas del Rei Zoonosi	36
Passeig dels Til·lers	2
Plaça del Rotary	95
Plaça Mireia Esplugues	424
Porta de Parc de Mas Lluhí	267
Porta de Parc de Pedrera Montbau	508
Porta de Parc d'El Terral	588
Portell de Valldaura	318
Portell de Valldaura Revolt de la Paella	153
Revolt de les Monges	308
Turó de la Magarola	238
Turó del Mont	231
Vista Rica	1.472
TOTALS	77.173

B. Prevenció activa

És una de les claus per minimitzar la superfície cremada per incendi i reduir al màxim el temps d'arribada dels mitjans d'extinció.

El Dispositiu adopta les següents mesures

- Sistema d'alerta meteorològica
- Detecció
- Descripció fiable de l'indret i característiques del foc
- Col·laboració dels mitjans d'extinció
- Infraestructures de recolzament a l'extinció
- Vigilància mòbil

1. Sistema d'Alerta Meteorològica

Ha seguit funcionant el dispositiu d'alerta meteorològica que es va dissenyar conjuntament amb l'ajuntament de Barcelona amb l'objectiu principal de detectar les situacions climatològiques més desfavorables, per l'inici i propagació dels incendis forestals a la vessant d'aquesta ciutat.

El dispositiu de prevenció operativa de bombers de Barcelona està previst en el "Pla d'actuació d'emergències municipals per a incendis forestals:

Fins a l'any 2003, els valors es mesuraven a l'estació situada sobre l'edifici annexa a la Torre de comunicacions de Collserola, pertanyent a la xarxa de control ambiental de la Diputació de Barcelona.

Actualment, degut a la desaparició d'aquesta estació, les dades de referència es prenen des de la estació automàtica que el Servei Meteorològic de Catalunya té a l'Observatori Fabra, la qual permet continuar efectuant la nostra tasca de prevenció d'incendis amb el mateix nivell d'operativitat i eficàcia que l'hem desenvolupat els darrers 9 anys.

En la definició del sistema d'alerta climatològica s'estableixen els valors màxims que poden prendre algunes variables meteorològiques abans d'esdevenir perilloses. En el nostre cas els factors determinants són: **la velocitat i direcció del vent, la temperatura i la humitat relativa.**

- Velocitat del vent superior a 4,5 m/s quan té components d'est a oest (dels 60 als 220 °).
- H. R. inferior al 50%
- Temperatura mitjana superior als 25 graus.

Es decreta estat d'**alerta** quan coincideixen, durant 10 minuts, dos dels tres valors límit.

Es decreta estat d'**alerta crítica** quan coincideixen, durant 10 minuts, els tres valors límit o si els mitjans disponibles per part dels Bombers de la Generalitat estiguin dispersos en altres incendis forestals.

La situació d'alerta **es desactiva** quan ja no es donin les condicions establertes, durant 30 minuts.

L'activació i desactivació de l'alerta es notifica des de la Central del Consorci al Cap de Guardia del SEIS, per tal de que aquest faci efectiva la mobilització de vehicles establerta per cada situació:

S'estableixen tres zones de cobertura en la vessant Barcelona de major risc d'incendi:

- *Zona Alta:* carreteres i camins que van paral·lels al cim des del Forat del Vent a Santa Creu d'Olorda.
- *Zona Mitja Occidental:* Entorn de cobertura de la Ctra. de les Aigües i Ctra. de Vallvidrera
- *Zona Mitja Oriental:* Entorn de cobertura de la Ctra. Alta de Roquetes, Torre Baró i Ctra. del Cementiri,

Dispositius d'alerta i cobertura:

Situació normal:

Es cobrirà la Zona Alta des del **Parc de Vallvidrera**, realitzant-se dos recorreguts diaris de dues hores de durada, un al matí i un a la tarda, amb un vehicle en el itinerari assenyalat per aquesta zona.

Alerta meteorològica:

No es faran els recorreguts anteriors, sinó que els vehicles tindran un emplaçament fix:

- Per cobrir la *Zona Alta*: emplaçament d'un vehicle amb dotació al **Parc de Vallvidrera**.
- Per cobrir la *Zona Mitja Occidental*: emplaçament d'un vehicle amb dotació procedent del **Parc de la Vall d'Hebrón** a la Ctra. de les Aigües Km. 3.5 (Font del Mont).
- Per cobrir la *Zona Mitja Oriental*: emplaçament d'un vehicle amb dotació al **Parc de Sant Andreu**. Restarà en el parc a disposició com a reforç preventiu, mentre duri l'alerta.

Alerta crítica:

Els mitjans seran els de l'alerta meteorològica, més els següents:

Una autobomba del **Parc de l'Eixample** amb dotació, restarà emplaçat en el Parc de la Vall d'Hebrón com a reforç preventiu, mentre duri l'alerta.

En la campanya d'enguany s'ha decretat alerta tan sols **19 vegades**, de les quals **4** han estat d'alerta crítica.

2. Vigilància Fixa

L'àmbit del **Dispositiu de Vigilància d'Incendis Forestals**, gestionat des del Parc de Collserola, comprèn oficialment els **34 municipis** que formen part de la Entitat del Medi Ambient, ocupant una superfície total de 58.662 ha de les quals 22.530 es consideren d'ús forestal.

Els vigilants situats en punts estratègics per tenir la màxima cobertura visual, són la base per obtenir una detecció immediata de la presència de columnes de fum produïdes per l'existència d'un foc i determinar la seva situació exacta. Concretament es disposa de **13 punts**, dels quals 12 estan ubicats en torres de vigilància i un al Santuari del Tibidabo. Com a eines principals s'utilitza la alidada per llegir alineacions en graus, prismàtics, mapes a diferents escales, i radio - transmissor. Els vigilants estan comunicats per ràdio directament amb **Bombers de la Generalitat, amb Bombers de l'Ajuntament de Barcelona, amb la Central del Dispositiu** ubicada a la seu del Parc i amb la resta dels organismes i entitats que integren el dispositiu. Aquest fet facilita l'actuació de tots els mitjans ja que poden demanar directament la informació que desitgin a la persona que millor veu la situació de l'incendi mentre no arriben els mitjans d'extinció.

L'any 2003 la campanya de vigilància a les torres de guaita es va iniciar el dia 22 d'abril i es va finalitzar el dia 26 de setembre. Han estat més de 5 mesos de vigilància continuada, amb jornades de 10 hores. Per cobrir aquesta tasca es disposa de 26 persones, dues per torre

3. Vigilància Mòbil

Constituïda fonamentalment per: la **Guarderia del Parc (TANGO 1)** i l'**Equip d'Intervenció Immediata del Parc (VICTOR 1)**, Polícies Locals dels municipis del dispositiu, Agents Rurals de les comarques corresponents, Patrulles dels Grup Sierra de la Generalitat, Proteccions Civils i ADF's de diferents municipis, i patrulles del SEPRONA de la Guàrdia Civil.

La seva actuació es basa, en la vigilància i dissuasió per tal de reduir al màxim les causes, i en la intervenció immediata en ser normalment algun d'ells els primers d'arribar a l'incendi gràcies a la seva mobilitat. Un cop arriben els bombers passen a formar part del equip de suport per facilitar l'extinció, organització de mitjans, tancaments carreteres, analitzar causes, etc.

El personal contractat directament pel Consorci de Collserola per aquestes tasques, esta compostat per quatre persones pel Servei de Guardes i quatre persones pel Equip d'intervenció immediata.

4. Coordinació

Com en anys anteriors, el CPC efectua la coordinació del dispositiu mitjançant la realització de les tasques següents:

- a) Compra i distribució d'emissores de ràdio

El CPC dota al dispositiu amb 3 repetidors, més de 60 radiotransmissors portàtils i 12 bases fixes. L'any 2003 s'han comprat 5 equips mod.motorola GP-340 amb 2 micro-altaveus per tal d'anar substituint els equips més antics i es va contractar el servei de manteniment de la xarxa per tal d'assegurar el bon funcionament durant la campanya. El cost total d'aquesta operació ha estat de **14.012,45 €** dels quals 7.587,68, corresponen al lloguer de la torre comunicacions de Collserola, 3.681,77 al servei de manteniment i reparació d'equips, i 2.743,08 a l'adquisició de nous equips.

- b) Establiment d'una central de coordinació a la seu del Consorci.

Hi ha dues persones assignades a la "Central Collserola" que són les encarregades principals de coordinar tots els integrants del dispositiu, tant a través de la xarxa de comunicacions com per telèfon. Les tasques realitzades son:

- Disposen d'un programa SIG per facilitar la localització de l'incendi i disposar de totes les dades informatives de forma automatitzada.
- Recullen totes les dades i incidències referents als incendis i omplen la base de dades.
- Controlen les estacions meteorològiques per tal de donar avis dels estats d'alerta.
- Controlen els horaris, torns, baixes i altes, permisos administratius, etc, del personal del dispositiu contractat pel Consorci.
- Controlen tot el repartiment i recollida d'equips personals i material.

PROGRAMA 2: Gestió forestal i agrícola

Lluita contra els flagells forestals

Durant el 2003 s'ha continuat el programa de lluita contra els flagells forestals. Aquest ha consistit, bàsicament, en el control de l'escarabat perforador dels pins, *Tomicus destruens*, centrant-se en el seguiment visual de les poblacions i en la retirada dels troncs dels pins talats en l'època de més incidència de la plaga.

Referent a la processonària del pi, *Thaumetopoea pityocampa*, s'ha realitzat el control anual de vol de mascles adults mitjançant trapes de feromones durant els mesos d'estiu, des de la primera

setmana de juliol fins la segona setmana d'octubre i amb revisions setmanals. Aquest any s'ha enregistrat un augment significatiu del total de captures a totes les zones mostrejades en relació a 2002 i, a la vegada, també en relació a tota la resta d'anys en què s'ha fet el seguiment (1991-2002). L'única excepció a l'increment és la zona de Roquetes on ha disminuït. En alguns llocs el nombre de captures en relació a 2002 s'ha duplicat (Turó d'en Fotjà, Sant Pere Màrtir, Fàbrica Sanson i Can Canaris) i a les zones de la carretera de les Aigües i del revolt de la paella (carretera de l'Arrabassada) s'ha triplicat. El cost d'aquest seguiment ha estat de 3.305,57 €

Al llarg de la darrera setmana d'octubre i la primera de novembre, es va contractar una empresa especialitzada en tractaments fitosanitaris per tal d'actuar sobre les zones amb més superfície de pins afectats i amb més freqüentació a l'objecte d'evitar les al·lèrgies produïdes sobre els usuaris. El cost d'aquest tractament ha estat de 6.271,60 €

Plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF)

Durant l'any 2003 els propietaris de les finques de Can Castellví (80 Ha.) i Can Bova (30 Ha.) han redactat els PTGMF arran de les recomanacions fetes des del Servei de Medi Natural.

Camps de conreu com a hàbitats per a la fauna

La recuperació i manteniment de camps de conreu s'enquadra dins les mesures d'ajut a la fauna del Parc de Collserola i és una eina important de la gestió dels hàbitats i el manteniment de la biodiversitat ambiental del parc. El projecte es va començar a desenvolupar a partir de 1989 i actualment es conreen les zones agrícoles de les finques públiques de Can Coll, Can Balasc, Can Ferriol, Can Salat i Santa Margarita de Valldonzella. Durant la tardor de 2003 es va sembra ordi de sis carreres a la majoria d'ells.

A Can Coll existeixen unes feixes que es destinen a altres conreus: horta, vinya i fruiters. En aquest cas, l'objectiu és doble ja que, a més de crear un espai diferent al del bosc que l'envolta per afavorir les espècies faunístiques pròpies d'aquests ambients, compleixen una funció pedagògica per l'alumnat que passa pel centre d'educació ambiental de Can Coll.

Vinya de Can Coll

Durant la verema d'aquest any es varen collir per separat les tres varietats de raïm: el 29 d'agost es van collir 580 kg de la varietat *Ull de llebre* amb una graduació de 11,6°, el 5 de setembre es van collir 420 kg de *Merlot* amb 12,5° i el 16 de setembre es van collir 300 kg de Cabernet sauvignon amb 12,7°. Les collites de merlot i cabernet sauvignon es varen veure reduïdes durant els darrers dies abans de la verema degut a la presència d'un gran estol d'ocells (coloms, tudons, merles, garses, etc.) que es varen menjar el raïm quan aquest ja gairebé estava al seu màxim de maduració.

El raïm es va traslladar a una cooperativa del Penedès (VITALPE) on va tenir lloc la premsada i les corresponents fermentacions en tines d'acer inoxidable. A partir del mes de gener de 2004, 300 litres d'aquest vi (amb un cupatge de 20% ull de llebre, 40 % cabernet sauvignon i 40 % merlot) envelliran en una bóta de roure francès al celler de Can Coll abans que es pugui posar en ampolla al cap d'uns mesos per tal de completar el procés de criança.

Vinya i celler de Can Calopa

L'hivern 2000-2001 es va realitzar la plantació de 15.431 ceps en una superfície total de 28.000 m². Prèvia a la plantació es va fer una modificació de les feixes existents per tal d'adaptar el terreny a les necessitats del tipus de conreu que s'havia predeterminat. Les varietats plantades

varen ser les següents: *Garnatxa, Syrah, Nielucsio, Aglianico i Aghiorghitiko*. Totes aquestes varietats estan empeltades sobre el portaempelt Richter 110.

Durant els mesos d'estiu de 2003 es va executar el projecte de rehabilitació del celler de Can Calopa de Dalt que s'ubica en una part de la planta baixa de mateixa masia. Així dels 361 m² del total de superfície d'aquesta planta, 190 m² estan destinats al celler i sales d'embotellat i criança, mentre que la resta està ocupada per la masoveria. L'actual celler es troba al mateix lloc on ja hi havia l'antic celler de la masia i s'han conservat la premsa i part del cup.

Les obres per la instal·lació del nou celler a Can Calopa han consistit en:

- Pavimentació de tota la superfície del celler. Enrajolat de les parets del celler fins a 1,80 m d'alçada i a partir d'aquí revocat fins al sostre. Conservació de l'antiga premsa de fusta i de $\frac{3}{4}$ parts de les parets del cup restaurant-hi els elements ceràmics originals.
- Reobertura i ampliació de la porta nord del celler que dona a l'exterior.
- Condicionament de l'accés a la porta nord des de l'esplanada inferior mitjançant una rampa i una petita esplanada superior davant la porta.
- La masia no està connectada a la xarxa d'aigua potable, no hi arriba cap línia elèctrica i no està connectada al clavegueram. Totes les instal·lacions necessàries per establir aquests serveis s'ubiquen a l'esplanada inferior i estan canalitzades soterrades per la mateixa rampa fins accedir al celler per la porta nord. Aquestes instal·lacions són un grup electrogen de 10 kW, un dipòsit d'aigua potable de 4.000 litres i una depuradora.

Les obres de rehabilitació del celler de Can Calopa suposen una revitalització d'aquesta edificació tradicional tot donant un nou ús a una part de la masia sense implicar augment de volum de l'edificació existent ni augment de la superfície exterior transformada. Aquí, només s'ha tingut en compte la part interior de la masia afectada pel celler com una zona independent de la resta de la masia, tot i això, és desitjable en el futur desenvolupar un avantprojecte de rehabilitació total de la masia.

La maquinària i els materials instal·lats per la vinificació a Can Calopa són: bàscula, derrapadora, bomba de rodets, premsa vertical, bomba centrífuga, tines d'acer inoxidable i bótes de roure francès. Aquest any s'hi han ubicat dues tines quadrades de 2.600 litres, una tina sempre plena de 1.500 litres, una tina sempre plena de 300 litres i 12 bótes de 225 litres. El nombre de tines i de bótes s'incrementarà anualment en funció de les previsions de producció.

Des de mitjans de setembre fins a mitjans d'octubre de 2003 es va fer la primera verema. Es van collir 1.497,8 kg de syrah, 1.226,5 kg de garnatxa, 716,4 kg de nielucsio, 1.191 kg d'aglianico i 4 kg d'agiorghitiko.

Granja nova de Can Coll

La granja de Can Coll es troba annexa a la planta baixa de l'edifici de la masoveria i forma part dels programes educatius del Centre d'Educació Ambiental de Can Coll adreçats a nenes i nens d'educació infantil i primària. Aquí l'espai més ampli, tant la superfície coberta com la descoberta, estava ocupada per l'aviram (bàsicament gallines i galls, ànecs i oques) quedant dos petits espais totalment tancats

ocupats un per les ovelles i l'altre pels conills. A part, a la terrassa on hi ha l'hort, hi ha un petit cobert on s'havia instal·lat la burra.

En tots els casos dels animals d'aquesta granja, les condicions existents no eren les més favorables ni des del punt de vista de les necessitats pròpies de cada espècie animal ni des del punt de vista educatiu i de contacte entre animals i nenes i nens. Per agreujar més la situació, es varen detectar problemes d'estructura i d'aluminosis a una part de les instal·lacions fet que va provocar el tancament dels recintes afectats, limitant encara més l'espai per dur a terme les diferents activitats.

A partir dels suggeriments d'alguns centres escolars usuaris de Can Coll en el sentit de disposar de més animals domèstics grans (porc, vaca, etc.) es va començar a estudiar la manera de fer una remodelació total de la granja per tal de millorar l'espai vital dels animals existents i alhora poder-hi ubicar alguna altra espècie de les demanades per les escoles, tot això tenint en compte la relació de contacte entre animals i nens necessària per a un correcte aprenentatge d'aquests darrers.

Així, durant els mesos de novembre i desembre de 2003 es va executar el projecte de la granja nova de Can Coll, situada a la terrassa per sota de l'hort. El camp on s'ubica la nova granja és gairebé rectangular amb els costats llargs de 65 i 70 metres i els costats curts de 35 i 40 metres amb una superfície de 2.531,25 m². L'espai es divideix en dues seccions separades per un passadís central de 6 metres d'amplada i que comunicarà directament amb les dues portes d'accés al camp. Els animals instal·lats a la nova granja són: 2 porcs en el primer tancat, una burra en el segon, 4 ovelles en el tercer i l'aviram (actualment 14 gallines, 2 galls i 2 oques) en el quart.

Les dues seccions corresponen a dos tipus de tancaments diferents: permanents i temporals. Els primers acullen els animals la major part del temps mentre que en els tancaments temporals és on es treuen a pasturar periòdicament els animals que ho permeten (xais i burra). Els tancaments temporals permeten alternar períodes de pastura per tal de poder-hi realitzar sembres d'espècie herbàcies farratgeres. En un futur, aquests tancaments temporals poden passar a ser permanents en el cas que s'ampliés el nombre d'animals o d'espècie d'animals previstes inicialment.

La meitat nord del camp, més propera al mur que el separa de l'hort, és on s'han instal·lat els tancaments permanents. Hi ha 4 tancaments permanents de 12 per 15 metres amb el seu cobert corresponent de 9 m². Aquests tancaments disposen d'abeuradors, cadascun d'ells amb les característiques més idònies per l'espècie d'animal que l'ha d'utilitzar i connectats a la xarxa d'aigua. El tipus de tancament a utilitzar és la malla cinegètica metàl·lica galvanitzada suportada verticalment amb pal de fusta tornejat i tractat per l'exterior. Transversalment també es fixa amb dues files de pals de fusta tornejats però de menor diàmetre que els verticals.

L'altra meitat del camp estarà ocupat per 2 tancaments temporals d'aproximadament 14 per 35 metres cadascun. Aquest tenen el mateix tipus de tancament que els anteriors i inicialment no disposen de coberts ni de punts d'aigua.

Tots els tancaments tenen portes de 3 metres de fusta d'un sola fulla. Entre l'alineació dels tancaments permanents i la paret de l'hort queda un pas de 3 metres d'amplada com a via de servei i tancada amb portes del mateix model que la resta.

Un dels 4 tancaments permanents s'ha habilitat per poder-hi ubicar l'aviram en forma de gran volador. Això ha obligat a aixecar el tancament perimetral i a cobrir tota la part alçada i la coberta amb malla

plàstica per tal d'evitar que surtin les gallines o bé que entrin ocells rapinyaires. La mateixa malla cinegètica hauria d'evitar l'entrada de mamífers depredadors (guineu, mostela, etc.) però en el cas que no fos així s'hi hauria de sobreposar tela galvanitzada electrosoldada.

PROGRAMA 3:

Gestió de la Fauna, estudis i Estació Biològica de Can Balasc

ÍNDEX

Pla de seguiment de Ropalòcers (Papallones diürnes). Butterfly Monitoring Scheme (BMS) aplicat al Parc de Collserola (Can Ferriol i Turó d'en Fumet)
Estudi de la població del senglar (<i>Sus scrofa</i>)
Seguiment de la població d'esquirols (<i>Sciurus vulgaris</i>)
Estudi de l'ornitofauna de Collserola mitjançant anellament científic
Estudi de la dieta de la geneta (<i>Genetta genetta</i>)
Radioseguiment de fauna a zones periurbanes del Parc
Estudi sobre l'Herpetofauna (amfibis) de Collserola
Inventari dels mol·luscs de Collserola (III i darrera fase): Llimacs i cargols d'aigua dolça. Inventari i distribució
Presència i utilització de l'hàbitat per part dels Quiròpters al Parc
Seguiment de les poblacions de processionària del pi (<i>Thaumetopoea pityocampa</i>). Inventari i distribució
Campanya de seguiment i divulgació dels rapinyaires migrants al seu pas per Collserola.
Estat ecològic dels ecosistemes aquàtics de Collserola
Seguiment dels ocells rapinyaires nidificants
Fragmentació dels hàbitats faunístics per causa de les vies de transport.
Atropellaments de fauna al Parc. Una primera aproximació
Elaboració d'un mapa sonor del Parc. Inicis

PLA DESEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE ROPALÒCERS (PAPALLONES DIÛRNES) AL PARC DE COLLSEROLA. RESULTATS DE LA TEMPORADA 2003

Enguany s'ha completat el desè any de seguiment de les poblacions de papallones diürnes en el Parc de Collserola, a Can Ferriol, i el novè en zones cremades, al Turó del Fumet. La metodologia emprada és la del Butterfly Monitoring Scheme (BMS) que, bàsicament, consisteix en comptatges visuals d'exemplars adults de ropalòcers al llarg d'un recorregut fixat.

Can Ferriol

El Butterfly Monitoring Scheme (Pla de Seguiment de Ropalòcers) aplicat al Parc de Collserola ha arribat al seu desè any, coincidint amb canvis i millores substancials dins del CBMS (Butterfly Monitoring Scheme a Catalunya). Aquesta és la segona temporada que el CBMS es coordina des del Museu de Ciències Naturals de Granollers, aquest nou sistema de funcionament ha permès editar dos números de la revista *Cynthia* amb la funció de ser una eina de comunicació entre els col·laboradors. Així mateix, s'ha posat en marxa, definitivament, una nova pàgina web del CBMS, que permetrà consultar diferents aspectes relacionats amb el programa de seguiment.

Aquest any, la cobertura dels mostratges ha estat bona i s'han obtingut dades per casi les 34 setmanes de prospecció. S'han arribat a comptabilitzar un total de 3.800 lepidòpters de 55 espècies, dels quals 11 eren zigènids (de dues espècies diferents).

La temporada 2003 ha suposat una continuació del punt d'inflexió iniciat l'any anterior, respecte la tendència negativa de les darreres temporades. L'abundància de gran part de les espècies ha

tornat ha augmentar, evidenciant-se una recuperació de les poblacions. Tanmateix, es desconeix què ha succeït a nivell de Catalunya i, per tant, no es pot fer una avaluació comparativa d'aquest increment. Possiblement, davant d'un estiu extraordinàriament càlid i acompanyat d'un dèficit de precipitació important, com el d'aquest any, caldria esperar que les papallones haguessin respost de manera desigual segons l'àmbit geogràfic. Així, les poblacions més afavorides serien les de la zona pirinenca mentre que les mediterrànies haurien patit considerablement. Aquesta disminució, segurament, no s'ha produït a Can Ferriol per la proximitat i la influència de la mar. Tanmateix, això són conjectures que no es podran confirmar fins que es disposi de les dades d'aquesta temporada de Catalunya.

Any rere any, es va reafirmant que per tal de mantenir i potenciar la fauna lepidopterològica del Parc és necessari i indispensable l'existència i el manteniment de zones obertes (prats secs d'abellatge i llistonars, brolles...), no només per l'important grup d'espècies que són pròpies d'aquests ambients (*Melanargia occitanica*, *Pseudophilotes panoptes*, *Glaucopsyche melanops*, *Polyommatus hispana*...) sinó també perquè actuen com a punt de concentració de fonts de nèctar pels adults, molt necessàries a l'estiu quan aquestes més escassegen.

L'any passat es va iniciar el seguiment de dues feixes molt properes al transecte original, per tal d'avaluar la gestió que es fa d'aquestes encarada a potenciar la fauna lepidopterològica del Parc. Igual que la temporada passada, la falta de control sobre el pas dels ramats d'ovelles i cabres per la zona d'estudi impedeix que les dades obtingudes aquest any es puguin utilitzar per sí mateixes. Durant tot l'any aquestes seccions -com la resta de l'itinerari- han estat pasturades contínuament per un o dos ramats que han "contaminat" el mostreig impedit poder discriminar el seu efecte sobre l'experiment. S'espera que la propera temporada, des del Parc, es pugui establir un millor control dels moviments dels ramats i se'ls impedeixi l'accés a aquesta zona. I així, es pugui treure conclusions de les dades que es van obtenint.

Turó d'en Fumet

Aquesta ha estat la novena campanya de seguiment de l'evolució de la comunitat de ropalòcers en aquesta zona cremada. S'han prospectat 32 setmanes, contabilitzant-se un total de 1.010 exemplars de 30 espècies diferents (29 ropalòcers i 1 zigènid), que representa un cert augment en el nombre d'individus respecte a la temporada anterior.

Després de la recuperació inicial de 1997, que ha estat el millor any fins al moment, la resta de temporades han vingut marcades per una davallada continua de l'abundància de la majoria d'espècies, arribant al punt més baix l'any 2001, que juntament amb el 1996 han estat els pitjors anys. En el 2002 es van tornar a recuperar els valors apropant-se als de 1997, marcant, així, una nova recuperació que es veu continuada amb els bons resultats d'aquest any. Tanmateix, caldrà esperar a properes temporades per veure si aquest augment segueix la tendència general de Catalunya o és propi de l'evolució d'aquesta zona cremada.

Ha estat un any excepcional pel que fa a la climatologia i, de ben segur, que ha afectat a la biologia de les papallones. Les importants pluges de finals d'hivern i les altes temperatures i dèficit de precipitació des de la primavera fins a finals d'estiu, segurament, han afectat negativament la qualitat de les plantes nutrícies de les larves i les fonts de nèctar dels adults, respecte a l'any anterior. Tanmateix, no es pot confirmar perquè no es disposa de les dades generals de Catalunya per poder-ho contrastar.

En qualsevol cas, contràriament, s'ha produït un augment de l'abundància de la comunitat de ropalòcers del Turó d'en Fumet. Aquest increment s'ha degut, bàsicament, a un augment del nombre d'efectius de dues espècies: *Callophrys rubi* i *Cynthia cardui*, que els han arribat a casi quadruplicat, representant més de la meitat dels exemplars de ropalòcers que s'han comptabilitzat

aquesta temporada. L'augment de *C. rubi* és degut, segurament, a l'excepteional climatologia del 2002, que va afavorir la qualitat de les plantes nutrícies i, per tant, va augmentar la supervivència dels estadis larvals. D'altra banda, l'increment de l'índex anual de *C. cardui* ha vingut donant per l'arribada massiva d'exemplars migradors provinents del Nord d'Àfrica.

Aquest any s'ha trobat el primer niu d'*Euphydryas aurinia* des de l'inici del seguiment, fet rellevant que posa de manifest l'establiment d'aquesta espècie a la zona gràcies, en part, a un augment de la complexitat estructural de la vegetació. L'augment de l'abundància d'espècies com aquesta, que tenen poblacions tancades o d'escassa mobilitat, ratifica l'avanç del procés de recolonització i la recuperació de la zona. És per això que cal seguir aquest espai en deteniment. Per així, en un futur pròxim, poder establir un patró de successió en la recolonització per part dels ropalòcers, de l'àrea de bosc que es va veure afectada pel foc. Així mateix, es podrà determinar quines són les espècies més sensibles enfront dels incendis.

El fet que el Turó d'en Fumet es trobi en un procés de recuperació fa que sigui difícil poder separar quins dels canvis observats aquest any són deguts al propi procés de successió o, únicament, com a conseqüència directe de l'excepteional climatologia. Per poder resoldre aquesta incògnita cal disposar d'una sèrie més llarga d'anys de seguiment, d'altra manera serà impossible treure'n l'entrellat i els esforços esmerçats fins ara quedaran en poca cosa.

Així mateix, la recollida sistemàtica de dades sobre la biologia i l'ecologia de les espècies de ropalòcers, ens permetrà interpretar variacions en l'abundància de les diferents espècies i la relació que mantenen amb les plantes.

Aquest és l'únic seguiment postincendi de ropalòcers, en bosc mediterrani, conegut a nivell europeu i que s'estigui duent a terme actualment. L'innegable condició bioindicadora d'aquest grup d'artròpodes permet fer un seguiment de l'evolució i recuperació de la zona. Les dades que s'estan generant seran de gran utilitat per saber com caldrà gestionar un bosc mediterrani que hagi patit un incendi com el de 1994.

ESTUDI DE LA POBLACIÓ DE SENGLAR (SUS SCROFA) AL PARC DE COLLSEROLA

L'estudi de la població de senglar al Parc de Collserola té com a un dels seus principals objectius conèixer en detall la seva dinàmica i els factors principals que influeixen en la seva abundància i en les fluctuacions entre anys. En aquest sentit s'examinen determinats aspectes tròfics rellevants del seu medi com la disponibilitat d'agllans a la tardor i hivern i l'ús de l'espai que fa el senglar del medi a Collserola. Les principals metodologies emprades són el seguiment de les batudes del senglar a Collserola, la presa de dades i mostres de senglars morts, i l'anàlisi de les dades cinegètiques. D'altra banda es realitzen prospeccions estacionals de parcel·les experimentals als principals ambients del senglar a Collserola.

Recentment es posa especial èmfasi també en el seguiment de senglars en zones peri-urbanes i en les causes de les distintes problemàtiques que genera aquesta espècie al Parc –habitació a les persones, atropellaments, danys a horts i jardins, etc.. En aquest seguiment hi ha hagut una important col·laboració per part de la Guàrdia Urbana de Barcelona que aporten dades útils sobre incidències concretes en zones urbanes. El seu objectiu és dissenyar mesures preventives i correctores per combatre possibles problemes, i en la divulgació de la informació obtinguda com a part d'una estratègia integrada de conscienciació d'usuaris i veïns del Parc pel que fa a la presència del senglar.

La població de senglar a Collserola està sotmesa a fluctuacions regulars en la seva abundància que estan lligades a les variacions temporals en les condicions del seu medi natural a la serra, sobretot pel que fa als cicles de producció d'agllans i els efectes combinats de les sequeres estivals. L'aïllament ecològic de Collserola fa que la

seva població de senglar depengui exclusivament dels recursos que s'hi troben, no existint en èpoques de manca alimentària possibilitats de desplaçament a d'altres zones naturals properes. Des de l'inici de l'estudi, s'han constatat a Collserola dues davallades importants de la població de senglar durant 1999 i 2002, amb posteriors recuperacions de l'abundància de l'espècie. Les diferents informacions disponibles indiquen una reducció de població de senglar durant l'any 2002 de prop del 50%. Dades recents assenyalen una certa recuperació de la població de senglar a Collserola durant el 2003, gràcies a l'espectacular producció d'agllans que hi va haver a finals de 2002 i principis de 2003.

Les densitats de senglar enregistrades a Collserola –6,8 individus per 100 ha de mitjana per al període 1998-2003- s'emmarquen dins de la normalitat considerant les referències per al conjunt del territori de Catalunya. Fins i tot, en alguns anys els nivells de població són força inferiors als valors enregistrats en d'altres zones del país. Les problemàtiques que existeixen en relació amb el senglar a Collserola tenen més relació amb la presència i proximitat d'una població humana molt nombrosa i del territori urbanitzat que l'envolta cada cop més estretament. En aquest sentit es considera que les campanyes de conscienciació pública han ajudat a reduir el nombre d'incidències que es generen entorn del senglar, tot i que cal insistir en la no habituació dels grups de senglars a les persones. L'any 2003 es destaca per una reducció de les incidències en relació amb senglars a les zones peri-urbanes de les vessants de Barcelona, en comparació amb el gran nombre d'incidències que hi havia hagut al 2002. S'ha comprovat que en la majoria dels casos la freqüentació d'aquestes zones per part de senglars es deu a la presència de menjar proporcionat per les persones. El ràdioseguiment de senglars problemàtics a la Serra de Collserola ha demostrat la gran capacitat de desplaçament d'aquests animals i el seu bon coneixement del medi peri-urbà. Aquest fet permet els senglars problemàtics que són trasllats a d'altres zones de l'interior del Parc tornar en poc temps a les zones urbanes on havien ocasionat problemes anteriorment. En aquest sentit, es considera que la prevenció de l'habituació dels senglars a les persones és la clau en la gestió de la problemàtica dels senglars en zones peri-urbanes.

Dels diferents ambients estudiats a Collserola, destaca de nou l'ús per part del senglar dels ambients més humits –l'ambient de ribera- durant el període d'estiu, però també hi ha hagut recentment una elevada activitat de furgar a les franges de protecció contra incendis a la tardor i hivern. A finals de 2002 la disponibilitat d'agllans va ser molt elevada a la franja de protecció, i aquesta oferta tròfica també va ser força superior a les vessants seques d'alzinar amb pi blanc que en d'altres ambients forestals de Collserola. Aquesta situació excepcional contrasta amb l'escassetat alimentària que sovint es dona en aquest ambient pel que fa al senglar.

La divulgació dels resultats obtinguts en l'estudi de la població de senglar a Collserola es considera una tasca important i, en aquest sentit, es destaca la publicació al 2003 a la revista científica *Wildlife Biology* d'un article redactat pels autors d'aquest estudi titulat *Spacing and nocturnal activity of wild boar Sus scrofa in a Mediterranean metropolitan park*.

Pel que fa a la gestió del senglar a Collserola, es recomana continuar la recollida d'informació procedent de fonts diverses sobre la situació d'aquesta espècie a Collserola –estudis propis, seguiment de l'activitat cinegètica, dades dels Serveis Territorials, dades d'incidències aportades per la Guàrdia Urbana- per tal de dissenyar les estratègies de gestió d'una forma integrada. Cal disposar d'informació actualitzada per tal que la gestió del senglar sigui dinàmica, i així poder respondre als canvis freqüents que es donen en la seva població que viu en un entorn sotmès a freqüents pertorbacions, tant naturals com antròpiques.

Donada la capacitat de desplaçament i d'orientació dels senglars a Collserola, malgrat els obstacles, no es recomana el trasllat a d'altres zones del parc (interior, bosc, etc.) de senglars que han estat habituats a les persones que els donen menjar directament en zones peri-urbanes, ja que tornen amb rapidesa als mateixos llocs de captura. En aquest sentit, cal incidir en la causa principal de la seva presència en aquestes zones (menjar proporcionat per les persones). Caldria també examinar la possibilitat d'aplicar algunes mesures preventives i correctores –millora senyalització, reducció velocitat, ús de tanques, construcció de passos, etc.- en punts negres d'atropellaments per tal de reduir al mínim les col·lisions amb vehicles.

Actualment el Parc de Collserola està col·laborant amb el *Central Science Laboratory* de York, Anglaterra, en un estudi de la genètica de les poblacions europees de senglar. Des del Parc es proporcionen mostres de teixit dels senglars abatuts durant les caceres i, a més, l'Estació Biològica de Can Balasc centralitza la recollida de les mostres dels diferents països d'Europa, emmagatzemant-les temporalment abans d'enviar-les per a la seva anàlisi a York. En breu s'espera conèixer els primers resultats d'aquest estudi que pot indicar el grau de puresa genètica dels senglars de Collserola.

SEGUIMENT DE LA POBLACIÓ D'ESQUIROL (*SCIURUS VULGARIS*) AL PARC DE COLLSEROLA

L'objectiu del seguiment de la població d'esquirol és valorar l'evolució de l'abundància d'aquesta espècie a Collserola després d'una davallada de les seves poblacions al Parc als últims anys i examinar els possibles factors d'impacte sobre l'esquirol. Cal tenir en compte que es tracta d'una espècie ara protegida a Catalunya que té un important paper ecològic, tant pel seu lligam amb els boscos de pinedes on és un important depredador de pinyes, com pel fet que és una presa freqüent de rapinyaires i alguns carnívors.

El seguiment de la població de l'esquirol s'ha basat principalment en dades recollides en un itinerari fix d'uns dos quilòmetres de longitud que es realitza a primeres hores del dia amb un ritme lent per tal de detectar de forma visual i auditiva el màxim nombre d'individus. S'anota l'activitat dels exemplars detectats, la seva localització exacta, a més d'altres indicadors de la seva presència, com són els nius i les menjadores de pinyes.

D'altra banda, enguany s'ha realitzat una anàlisi de les dades acumulades respecte l'atropellament d'esquirols a Collserola des de principis dels noranta per tal de fer comparacions amb sèries de més llarg termini, a més de caracteritzar aquest problema i identificar possibles punts negres d'atropellaments d'esquirols. Tot i un lleuger augment de la població d'esquirol entre 2001 i 2002, els nivells d'abundància a Collserola als últims quatre anys (2000-2003) es mantenen força baixos en comparació amb dades de referència de la dècada dels noranta. Diferents informacions disponibles d'itineraris realitzats anteriorment, a més de dades anuals d'atropellaments, indiquen que la població podria haver-se reduït a menys de la meitat respecte la dècada passada. Les dades de l'itinerari fix que es realitza de forma mensual assenyalen una baixa taxa de reproducció als últims anys (2000-2003), ja que no s'aprecia el típic pic de població als mesos de maig-juny que s'associa amb la incorporació dels exemplars joves i subadults a la població. En canvi, les dades acumulades d'atropellaments des de principis dels noranta sí que reflecteixen el cicle anual característic d'aquesta espècie amb un màxim d'abundància al mes de maig.

És ben coneguda l'estreta relació entre l'esquirol i el pi blanc (*Pinus halepensis*) a Collserola. En aquest sentit, i tenint en compte el cicle relativament llarg de producció de les pinyes, cal considerar els possibles efectes sobre l'esquirol d'una probable reducció de la capacitat de càrrega del medi forestal a Collserola arrel dels danys causats a les capçades de molts arbres a causa de les fortes nevades de finals de 2001. Això, juntament amb la forta calorada de l'estiu de 2003 podria haver tingut un impacte important sobre l'abundància d'esquirol al Parc, i probablement limitaria, ara per ara, una recuperació dels nivells observats durant els noranta.

Es constata un elevat nombre d'atropellaments d'esquirol al Parc de Collserola, arribant a ser quasi un 10% de totes les incidències d'aquest tipus, i només és superada per l'eriçó. Aquesta situació, tot i que probablement no sigui la principal causa de reducció de la població, podria actuar de fre a la seva recuperació, si més no de forma local on es troben determinats punts negres.

Tenint en compte que hi ha molt poc marge d'incidir en els factors naturals que podrien afectar negativament en la població d'esquirols a Collserola –reducció de capacitat càrrega de les pinedes, efectes de les sequeres, possibles malalties, etc.–, cal centrar els esforços en la reducció de la mortalitat no natural, i en especial pel que fa a l'impacte dels atropellaments. Als trams on s'ha identificat la presència de punts negres d'atropellaments d'esquirol cal millorar la sensibilització dels conductors mitjançant una senyalització al respecte, i també és necessari considerar possibles

mesures de limitació de velocitat dels vehicles en determinats trams, com poden ser les rampes elevades.

Les pràctiques d'obertura i neteja de camins forestals com a mesura de prevenció dels incendis fragmenta de manera important l'hàbitat forestal de l'esquirol, ja que l'obliga a desplaçar-se per terra i per medis oberts per anar d'un fragment a un altre. Això fa que augmenti el risc de depredació. El manteniment de peus aïllats en franges de protecció ajuda a reduir, en part, aquest risc.

Dels individus ingressats vius i/o morts al Centre de Recuperació de Fauna de Can Balasc, seria interessant fer-los un control per tal d'esbrinar la possible existència de malalties que podrien estar afectant la població d'esquirols. Entre d'altres possibles impactes sobre les poblacions d'esquirol, cal mantenir la vigilància pel que fa a la caça furtiva.

Es preveu la continuació del seguiment mensual de l'itinerari fix a prop del Centre d'Informació del Parc a Vil·la Joana i per tal d'ampliar l'estudi de la població d'esquirol a Collserola s'ha establert un nou itinerari addicional a la zona del Puig Madrona, en una zona de pineda de pi blanc de baixa freqüentació i allunyada de carreteres transitades. L'objectiu d'aquest segon itinerari és disposar d'un nou punt de referència i incrementar d'aquesta manera el volum de dades disponibles per tal de millorar les interpretacions que es poden extreure del seguiment de l'espècie al Parc.

ESTUDI DE L'ORNITOFAUNA MITJANÇANT L'ANELLAMENT CIENTÍFIC. EL PROJECTE SYLVIA AL PARC DE COLLSEROLA (cicle 2003)

Des de l'any 1994 el Parc de Collserola forma part del projecte SYLVIA de l'Institut Català d'Ornitologia. Aquest projecte científic avalua l'efecte dels diferents paràmetres demogràfics en les tendències poblacionals de les espècies d'ocells que nidifiquen i passen l'hivern a Catalunya.

El projecte SYLVIA, que utilitza l'anellament científic d'ocells com a metodologia d'estudi, està format per una xarxa d'estacions repartides per tot el territori català. Actualment, hi ha 40 estacions SYLVIA a Catalunya, de les quals una està inclosa en el Parc de Collserola. L'àrea d'estudi es troba a la finca rural de Can Balasc (UTM 1x1km: 423-4587), sobre la vessant de la riera de Vallvidrera, situada a la zona central de la Serra de Collserola, en el Parc de Collserola (Terme municipal de Barcelona). Ocupa una extensió de 6 hectàrees i és formada per una masia com a nucli central envoltada de petits camps de cultiu i majoritàriament de boscos. El protocol de funcionament anual d'aquesta estació, a l'igual que la resta d'estacions del projecte, és el següent: de maig a agost es fan 10 sessions d'un matí de durada cada una, una cada 10 dies, i de desembre a febrer se'n fan 5 més, una cada 15 dies.

Durant l'any 2003, ('hivern 2002-2003 estiu 2003), es van fer 245 primeres captures (ocells capturats per primera vegada en cada sessió matinal, tant si són anellaments com ocells que ja porten anella) de 23 espècies d'ocells diferents (Taula 1). Les espècies més capturades van ser: el Pit-roig *Erithacus rubecula* (50 primeres captures); la Mallerenga carbonera *Parus major* (38 primeres captures); la Merla *Turdus merula* (37 primeres captures); el Rossinyol del Japó *Leiothrix lutea* (21 primeres captures); el Tallarol de casquet *Sylvia atricapilla* (19 primeres captures); la Mallerenga blava *Parus caeruleus* (17 primeres captures); el Raspinell comú *Certhia brachydactyla* (14 primeres captures); el Gaig *Garrulus glandarius* (9 primeres captures); el Tallarol capnegre *Sylvia melanocephala* (7 primeres captures); i el Pardal comú *Passer domesticus* (7 primeres captures).

Durant l'única sessió que es va fer l'hivern de 2002-2003 es van fer un total de 26 primeres captures de 6 espècies d'ocells diferents. Durant la sessió hivernal que ens ocupa, a diferència de l'hivern anterior, les captures i la diversitat d'espècies es van correspondre amb el que és habitual per la zona en hiverns climatològicament normals. El Pit-roig *Erithacus rubecula* va ser l'espècie més capturada, amb un 65% de les primeres captures d'aquella jornada d'anellament. Pel fet de tenir només una sola jornada hivernal, no podem comparar aquestes dades amb les de l'hivern anterior en què sí que es van fer les 5 jornades hivernals del projecte SYLVIA.

La temporada de nidificació de 2003 es va caracteritzar per la recuperació del número de captures cap als valors més habituals per la zona després de la davallada generalitzada del cicle 2002, en què es varen notar molt els efectes de la nevada de l'hivern 2001-2002. Hi va haver una pujada general en el total de primeres captures per sessió, mentre que la diversitat d'espècies capturades no va variar respecte de l'any anterior (va passar de 187 individus de 22 espècies el 2002 a 222 de 22 espècies el 2003), seguint una mica la tendència general de recuperació de les poblacions d'ocells més o menys residents després de la sotragada causada pels efectes de la cruesa de l'hivern 2001-2002. Les espècies sedentàries són les que més van notar aquesta millora de les condicions habituals de l'àrea d'estudi: la Mallerenga carbonera *Parus major* va passar de 12 primeres captures per sessió la temporada de nidificació de 2002 a 37 la de 2003; la Mallerenga blava *P. caeruleus* va passar de 9 a 17; el Raspinell *Certhia brachydactyla* de 9 a 14; el Rossinyol del Japó *Leiothrix lutea* de 1 a 21. Aquest increment en les captures de Rossinyol del Japó, però, també és atribuïble a la tendència d'expansió d'aquesta espècie introduïda.

Un cas curiós és el de la Merla *Turdus merula* que va passar de 52 primeres captures per sessió el 2002 a 37 el 2003. L'elevada mortalitat d'individus joves durant l'hivern 2001-2002 va fer que la Merla tingués una productivitat més elevada del normal durant la temporada de nidificació de 2002 i, en la temporada de 2003 aquesta productivitat es va normalitzar (e.g. durant la temporada de nidificació de 2001 es van fer 39 primeres captures).

Un altre cas interessant va ser el de la Bosqueta vulgar *Hippolais polyglotta*, espècie no es va capturar durant el 2003, mentre que a l'estiu de 2002 se n'havien fet 9 primeres captures.

	Espècie/sessió	Hivern	Estiu										total
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	<i>Accipiter nisus</i>	1											1
2	<i>Columba palumbus</i>				1								1
3	<i>Jynx torquilla</i>									1			1
4	<i>Troglodytes troglodytes</i>						1			1		1	3
5	<i>Erithacus rubecula</i>	17	5	3	4	5	1	4	3	2	5	1	50
6	<i>Luscinia megarhynchos</i>				1	1							2
7	<i>Turdus merula</i>	4	6		4	3	7	6	3	4			37
8	<i>Turdus philomelos</i>		1					1	1				3
9	<i>Cettia cetti</i>					1			2				3
10	<i>Sylvia melanocephala</i>	1			1		1	1	1	1	1		7
11	<i>Sylvia atricapilla</i>	2	1	2		4	1		4	2		3	19
12	<i>Regulus ignicapilla</i>		1				1		1				3
13	<i>Leiothrix lutea</i>		5		2	1			7		2	4	21
14	<i>Aegithalos caudatus</i>									2		1	3
15	<i>Parus cristatus</i>		1	1		2							4
16	<i>Parus caeruleus</i>		1	1	3	2	1	2	3	1	1	2	17
17	<i>Parus major</i>	1	1	3	4	3	5	4	7	4	5	1	38
18	<i>Certhia brachydactyla</i>		2			2		1	1	4	3	1	14
19	<i>Garrulus glandarius</i>			2	1		1	1	1	1	1	1	9
20	<i>Pica pica</i>											1	1
21	<i>Passer domesticus</i>			2	2		1		1			1	7
22	<i>Fringilla coelebs</i>		1							1			2
23	<i>Carduelis carduelis</i>					1					1		2
	Total	26	25	14	23	25	19	21	35	24	19	17	248

Taula 1. Primeres captures diàries durant el cicle 2003 corresponents a l'estació d'anellament de Can Balasc (Parc de Collserola) del projecte SYLVIA.

ESTUDI DE LA DIETA DE LA GENETA (*GENETTA GENETTA*) AL PARC DE COLLSEROLA

Al Parc de Collserola s'han dut a terme estudis sobre diferents aspectes de l'ecologia d'aquesta espècie des de 1997, especialment pel que fa a l'ús de l'espai mitjançant tècniques de ràdioseguiment. D'altra banda, s'ha identificat un nombre important d'individus mitjançant l'ús de trampeig fotogràfic instal·lades a les latrines. També s'ha procedit a caracteritzar i controlar l'activitat de les latrines de geneta localitzades al Parc, activitat que va permetre la recollida dels excrements d'aquest carnívor, els quals van ser emmagatzemats per la seva posterior anàlisi.

Amb l'anàlisi del contingut dels excrements recollits es pretén conèixer el paper de la geneta en la cadena tròfica del Parc i les possibles interaccions que la seva condició de depredador implica. En aquest sentit, el present estudi estableix les bases necessàries per a l'anàlisi dels excrements de geneta al Parc i ofereix els primers resultats sobre la seva dieta, aspecte que es mostra especialment interessant a Collserola, gràcies als importants coneixements ja obtinguts a la serra sobre l'ús de l'espai i localització de latrines d'aquest carnívor.

Els objectius del treball, han estat primer elaborar un protocol d'anàlisi del contingut d'excrements de geneta al Parc que permeti ampliar l'estudi de la geneta al futur i que serveixi també de base per dur a terme possibles treballs sobre la dieta d'altres carnívors a Collserola. També es pretén dotar al Parc d'una base de dades sobre la dieta de la geneta que facilita l'entrada i anàlisi de les dades obtingudes. Finalment, l'estudi ha tingut com a principal objectiu tenir una primera aproximació al coneixement de la dieta de la geneta a Collserola i obtenir resultats comparables amb estudis realitzats amb altres poblacions d'aquest carnívor.

Per la preparació del mètode més adequat per estudiar la dieta de la geneta, s'ha procedit a l'actualització de la base bibliogràfica existent sobre aquesta matèria al Parc. En aquest sentit, s'han incorporat 37 nous articles, recollits principalment a les biblioteques de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona i del Museu de Zoologia de Barcelona.

Existeixen dos sistemes bàsics de preparació dels excrements de geneta per tal d'identificar el seu contingut: desfer els excrements després de tenir-los en remull o fer-ho en sec. Després d'assajar les dues tècniques, pel present estudi s'ha optat per un mètode mixt, és a dir, un mètode que combina els avantatges de la separació en remull i en sec. Per cada excrement, en un primer moment se separen manualment en sec les restes més grans. Si la consistència de l'excrement ho permet, es continua disgregant en sec. Si queden nuclis suficientment durs com perquè hi hagi el risc de trencament de les restes contingudes, aquests es deixen en remull per tal d'estovar-los i procedir posteriorment a la disgregació.

Per la identificació de les restes s'han utilitzat diferents guies, claus i col·leccions. La informació obtinguda ha estat incorporada a una base de dades. Aquesta base de dades s'ha creat específicament per l'estudi de la dieta de la geneta al Parc de Collserola, amb el programa ACCESS. S'ha anat classificant les restes fins el nivell que ha estat possible segons les categories següents: grup, ordre, família, gènere i espècie. Amb les dades obtingudes s'han calculat tres

paràmetres utilitzats en l'anàlisi de la dieta: **frequència relativa de preses, freqüència d'aparició i percentatge de biomassa ingerida.**

En l'estudi s'ha analitzat un total de **62 excrements**, 32 de la latrina FRENOPÀTIC i 30 de MAS PINS, amb un **pes total de 325 g**. D'aquests excrements s'han separat un total de **515 restes o preses-ítem**, distribuïdes segons les diferents categories de presa.

Dels nombrosos estudis sobre l'alimentació de la geneta realitzats fins a la data, s'extreu que la dieta d'aquest carnívor es caracteritza per la flexibilitat i l'oportunisme, tot i que mostra preferència pel consum de mamífers. Aquests hàbits alimentaris observats per altres autors, coincideixen amb els resultats obtinguts de l'anàlisi d'excrements del Parc de Collserola. A continuació es comenten les principals conclusions extretes d'aquests resultats:

- La importància dels **mamífers** dins la dieta de la geneta a Collserola queda reflectida en els tres paràmetres estudiats. Així representen un 21,4% del total de preses identificades, i s'han identificat a un 82,3% dels excrements. També aporten la major part de la biomassa consumida per l'espècie a la serra, amb un 59% del total. Dins aquest grup, en destaca el consum del gènere *Apodemus*, essent el 35,5% del total de preses trobades, aïllant-se a un 50% dels excrements i representant el 22,3% de la biomassa total consumida. La preferència per aquest micromamífer coincideix amb l'observat per la majoria d'autors. Altres espècies de mamífers consumides han estat el ratolí domèstic, la rata comuna, la rata negra, l'esquirol, la musaranyeta i la musaranya comuna.

- L'altre grup que assoleix una gran importància en la dieta de la geneta a Collserola és el dels **ocells**. Tot i que la freqüència relativa d'aquest grup de preses no és gaire elevada -7,2% de restes d'ocell respecte el total de restes aïllades-, en destaca com a una important font d'alimentació, tant pel nombre d'excrements on s'ha trobat aquest grup faunístic (el 58,1% respecte els altres grups), com per representar el 30% de la biomassa total consumida. Segons la bibliografia consultada, s'observa que la importància dels ocells en la dieta de la geneta varia en funció de la zona d'estudi, tot i que sempre és un recurs altament utilitzat per aquest vivèrrid. En aquest sentit, es considera que a la serra de Collserola el consum d'ocells és elevat, coincidint amb les dades d'altres autors.

- Del grup dels **insectes** en destaca l'elevada freqüència de restes (38,8%), que supera la de la resta de grups presents a la dieta. També presenta el major percentatge d'ocurrència d'aquest grup en els excrements (88,7%). El seu aport en biomassa, però, és molt baix, només l'1% respecte la resta de grups. La facilitat d'apressar certs insectes, especialment en determinades èpoques, fa que aquests siguin presents abundantment en la dieta de la geneta, però la biomassa que el vivèrrid extreu d'ells és baixa. Altres autors arriben a conclusions similars. Els ordres més abundantment consumits han estat els himenòpters, els coleòpters i els ortòpters. Amb l'excepció d'aquestes preses, l'aparició de molts insectes als excrements pot no ser deguda a una ingestió voluntària per part de la geneta, sinó que poden haver format part de la dieta de les mateixes preses que la geneta ha consumit, per exemple. El major nombre d'excrements amb restes d'insectes es presenta a l'estiu, coincidint amb els valors més elevats d'abundància de moltes espècies que pertanyen a aquest grup, com ara els ortòpters, seguit per la tardor.

- La freqüència de **llavors** trobades als excrements ha estat elevada (21,8%) (grups *Arbre*, *Arbust* i *Herbàcia*), així com la freqüència d'excrements amb presència de llavors (61,3% en el cas del grup *Arbre*). Pel que fa a la biomassa, les llavors només aporten el 6% del total consumit. Els fruits més consumits han estat l'arboç (21,9%), el server (18,5%), i la figuera (10,7%). Aquest últim, però, és el que major biomassa aporta (3,1%). El major consum de fruits, coincideix amb les estacions de major producció d'aquest recurs al Parc, l'estiu i la tardor.

- **Rèptils**. La freqüència de restes de rèptils en la dieta de geneta a Collserola (1,6%) és baixa respecte a altres grups com mamífers, insectes, llavors i ocells. El mateix passa amb el nombre d'excrements amb presència d'aquest grup (14,5%) i la biomassa que aporta (4%). A l'igual que succeeix amb la majoria dels altres grups-presa, els resultats calculats al present estudi pels rèptils a Collserola són similars als obtinguts per altres autors.

- No s'ha identificat cap resta d'**amfibi** entre les aïllades als excrements analitzats. Tot i que no es descarta que alguna de les restes no identificades pugui ser d'amfibi, amb el volum de mostra estudiat la no presència d'aquest grup quedaria inclosa dins la casuística, atenent als resultats obtinguts per altres autors.

- Pel que fa a **d'altres restes** i materials aïllats, dins aquest grup es diferencia entre el considerat *Material no presa*, que inclou ítems trobats als excrements que no són d'origen animal o vegetal, i que es consideren ingerits accidentalment (pedres, sorra, roba, paper, vidre, ...), i d'altres materials d'origen animal o vegetal que majoritàriament també han estat ingerits per accident (principalment fulles). Es destaca el fet de que el *Material no presa* representa un 1,4% del total, trobant-se al 40,3% dels excrements.

Amb l'execució del present treball, a més de disposar d'informació de base sobre la dieta de la geneta a Collserola, s'ha completat també la fase de posada en funcionament de la logística, tant informàtica com material, necessària pel coneixement en detall de la dieta de la geneta al Parc de Collserola: es disposa d'una base bibliogràfica i informàtica específica del tema, així com una sèrie de protocols per diferents fases de treball, diverses claus i col·leccions de referència o pròpies i material de laboratori.

L'estudi de la dieta de la geneta al Parc de Collserola pot arribar a ser molt complet, atenent al gran nombre de latrines que es tenen localitzades i la possibilitat d'obtenir el material amb comoditat. Així es podria fer comparacions tant de la dieta al llarg del temps com entre latrines situades a ambients diferents o distants del Parc, ajudats pel coneixement previ sobre la mobilitat d'aquesta espècie a la zona. També és factible la comparació de la dieta de la geneta a Collserola amb la d'altres localitats, tant catalanes com de fora del principat, ja que, com es reflecteix a la bibliografia consultada, aquest tema ha estat i és estudiat per nombrosos biòlegs i naturalistes d'arreu.

RÀDIOSEGUIMENT DE FAUNA A ZONES PERI-URBANES DE LA SERRA DE COLLSEROLA

El Parc de Collserola està situat al mig de l'àrea metropolitana de Barcelona. Per aquest motiu, en moltes zones de la seva perifèria, i fins i tot del seu interior, existeix un contacte molt estret entre els hàbitats faunístics i el teixit urbà, a més de la presència d'una important xarxa d'infraestructures viàries. D'una banda, és evident que la pressió de la presència humana pot tenir efectes negatius sobre la fauna del Parc, sobretot sobre les espècies sensibles com les rapinyaires.

D'altra banda, també és coneguda en d'altres països una certa capacitat d'adaptació d'algunes espècies, com la guineu, als paisatges antropitzats. A Collserola s'ha detectat als últims anys un increment de la freqüentació de zones urbanes per part de grups de senglars, principalment perquè hi ha persones que els proporcionen menjar, sovint de forma directa. Aquesta pràctica habitua els animals a les persones i acostuma els senglars a relacionar la presència humana amb una oferta de menjar.

En aquest sentit, s'ha considerat que és cada vegada més important aprofundir en el coneixement de l'ecologia de la fauna en relació amb els espais peri-urbans a Collserola. En primer lloc és necessari caracteritzar els factors que incideixen en la presència en zones peri-urbanes (i urbanes) de certes espècies com el senglar o la guineu que poden ser causa de molèsties o problemes per als veïns d'aquestes zones i, en segon lloc, cal conèixer fins a quin punt el seu ús d'aquests indrets resulta significatiu per a la situació de les seves poblacions al Parc per tal de millorar la seva gestió i conservació.

En relació amb la presència de fauna en zones peri-urbanes, al Parc de Collserola s'han dut a terme recentment tres experiències de ràdioseguiment, dues de senglars i una d'una guineu:

Durant l'any 2002 i 2003 es van marcar dos exemplars de senglar amb emissores per tal de seguir els seus moviments mitjançant aquesta metodologia. En el cas d'aquests senglars s'han marcat animals que havien ocasionat alguna molèstia en espais peri-urbans que va motivar la seva captura i trasllat posterior a una altra zona del Parc de Collserola. D'aquesta manera, s'ha volgut aprofitar l'oportunitat que han donat aquestes situacions per estudiar la resposta dels individus alliberats i examinar si s'adaptaven al lloc on s'havien alliberat, o si es desplaçaven a un altre indret.

Cas senglar de Montbau

Durant el mes d'abril de 2002 s'ha donat el cas de la freqüentació d'un senglar mascle de 2-3 anys d'edat en zona urbana a Montbau, a Barcelona, el qual s'havia acostumat a rebre menjar d'algunes persones del barri. La presència del senglar en aquesta zona finalment va ser motiu de problemes i

es va decidir capturar el senglar per tal de traslladar-lo a la zona de les Tres Serres, prop de Mas Pins.

Al cap de dos dies el senglar s'havia desplaçat de nou a zona urbana, concretament a les vessants de Barcelona del Peu del Funicular. L'endemà a la tarda es va localitzar el senglar de nou a la mateixa zona. L'animal estava actiu, amb llum de dia, i al cap d'una estona va aconseguir creuar la barrera que representa la línia del funicular, desplaçant-se en direcció nord. A les 21.00h el senglar estava localitzat a prop del barri dels Penitents.

El dia següent el senglar se situava a la zona del barri dels Penitents durant tot el dia, apropant-se a estones a la zona urbana a prop d'una benzinera, mentre que l'endemà, el dia 22 d'abril, només 5 dies després del seu alliberament a les Tres Serres, el senglar es localitzava de nou a la zona de Montbau, a prop del seu lloc de captura inicial. Finalment, el dia 25 d'abril, quan el senglar ja portava diversos dies seguits al mateix barri de Montbau, se li va capturar i traslladar al Centre de Recuperació de Fauna de Can Balasc, on posteriorment es va haver de sacrificar a causa de la seva evident habitació als espais urbans i a les persones i la impossibilitat de recuperar-lo com a animal salvatge.

Cas senglar de Vallvidrera

El 31 de gener de 2003 la Guàrdia Urbana de Barcelona va avisar al Parc de Collserola sobre un senglar mascle jove que estava atrapat en un llaç al jardí d'un veí de Vallvidrera. Després d'adormir-lo i marcar-lo amb una emissora, el senglar va ser traslladat i alliberat entre els torrents de Can Mallol i de les Tres Serres. A diferència del cas anterior, tot i ser un senglar problemàtic que causava estralls als horts, no es tractava d'un animal habituat a les persones ni acostumat a rebre'n menjar directament.

El seguiment de l'individu al llarg de la primera nit de l'alliberament va revelar la capacitat de desplaçament i orientació del senglar, que va aconseguir tornar a Vallvidrera, molt a prop de l'indret on s'havia capturat. El senglar es va poder seguir de forma regular durant dos mesos i mig fins que finalment el van matar uns furtius. Durant les dues primeres setmanes de seguiment el senglar va limitar els seus moviments a la zona de Vallvidrera. En alguna ocasió també es traslladava, a través de la zona de la Budellera, a l'altre extrem de Vallvidrera, al costat de la línia del funicular, a les vessants de Barcelona. En aquest sentit, cal subratllar la importància de la zona de la Budellera com a corredor de pas entre les dues bandes de l'eix d'infraestructures i zones urbanes Vallvidrera – Sant Cugat. Durant aquest període no es té constància que hagi originat més molèsties a finques de la zona.

A partir de mitjans de febrer, el senglar va anar augmentant la seva àrea de moviments, amb major freqüentació de les vessants de Barcelona, concretament a les zones del Font del Bacallà i del barri dels Penitents, i amb localitzacions puntuals en indrets tan allunyats com el cementiri de Collserola i al costat de Ciutat Meridiana. La zona del barri dels Penitents presenta unes característiques que permeten que alguns senglars s'aproximen a zona urbana, i puntualment fins i tot arriben a ocupar parcs urbans ja dins de la part alta de la ciutat de Barcelona. En cap moment es tenia constància de molèsties originades per l'individu seguit amb ràdiotracking.

El ràdioseguiment d'aquest senglar ha aportat informació valuosa sobre l'ús de l'espai periurbà a Collserola, amb una important capacitat de desplaçament d'una banda, i d'altra banda uns requeriments significatius de superfície d'hàbitat. Durant només dos mesos i mig el seu rang vital superava les 1.000 ha (MCP 100%), bona part de la qual incloïa zones de les vessants de Barcelona. Entre les localitzacions més llunyanes entre sí, hi ha hagut més de 8 km de distància. Tanmateix, en aquest sentit cal subratllar un ús més intensiu de determinats sectors concrets, com ha estat el cas de la zona de Vallvidrera o la Font del Bacallà.

Valoració de les experiències de trasllat i marcatge de senglars dins la Serra de Collserola

Es valoren molt positivament aquestes experiències de trasllat de senglars problemàtics en els seus aspectes tècnics i científics. Es tracten d'actuacions pioneres, ja que es desconeixen precedents similars. El ràdioseguiment dels senglars ha permès conèixer amb detall els moviments i localitzacions dels animals, demostrant per part dels senglars una gran capacitat d'orientació i la facilitat extraordinària que han mostrat a l'hora de superar obstacles importants al seu camí, tal com són les carreteres, els funiculars de Vallvidrera i del Tibidabo, a més d'extenses zones urbanes.

Seguiment d'una guineu en zona periurbana de Valldoreix

Recentment s'ha iniciat el ràdioseguiment d'una guineu (*Vulpes vulpes*) en una zona limítrof de contacte del Parc de Collserola amb zona urbanitzada de Valldoreix. Es tracta d'una guineu mascle jove ferit que es va ingressar al Centre de Recuperació de Fauna de Can Balasc a finals del mes d'agost de 2003. L'animal es va alliberar el 15 de setembre a la zona de les Tres Serres.

L'endemà al matí, la guineu ja es localitzava a 4,5 km de distància del punt d'engega, concretament a Valldoreix, a poca distància de l'indret de captura inicial. S'ha comprovat que la guineu freqüenta una zona al nord-oest de Puigmadrona, arribant fins al límit amb l'autopista A-7 i, en especial, als voltants del cementiri de Roques Blanques. Fins ara no s'ha donat cap localització de la guineu a l'altra costat de l'autopista A-7, via que representa una barrera important per als desplaçaments de la fauna a la zona. Després d'uns primers mesos en què la seva freqüentació es limitava al sector comprès bàsicament entre Valldoreix, Can Domènec, Puigmadrona i Roques Blanques, més recentment la guineu ha anat ampliant la seva àrea vital cap al sud, concretament cap al sector de Vallpineda i Sant Bartomeu de la Quadra.

En general, la seva activitat es limita a les hores nocturnes, tot i que ocasionalment es troba activa de dia. Respecte els seus llocs de descans i refugi, s'aprecia una selecció dels indrets amb vegetació arbustiva densa, per exemple dels torrents i fondals, o de vegetació de tipus màquia densa que es troba sota de les línies elèctriques on no s'han realitzat desbrossades als últims anys.

El seguiment d'aquesta guineu encara es troba en curs, i es preveu poder aprofundir més en l'anàlisi de les dades de ràdioseguiment quan es finalitzi l'estudi. S'espera que les informacions obtingudes puguin revelar alguns detalls sobre l'ús de l'espai periurbà al Parc de Collserola i de les seves interaccions amb el teixit urbanitzat de la serra.

APROXIMACIÓ A L'HERPETOLOGIA DEL PARC METROPOLITÀ DE COLLSEROLA AMB ESPECIAL CONSIDERACIÓ A LES POBLACIONS D'AMFIBIS.

Els amfibis per les seves propietats tant fisiològiques (pell sense protecció) com ecològiques (cicle de vida complex amb una fase aquàtica i una terrestre) són considerats com bons indicadors ambientals, molt sensibles que poden avisar-nos amb antelació de greus problemes ambientals que a llarg termini, poden afectar a un major nombre d'organismes d'entrada més resistents. Es per això que el cas del declivi dels amfibis i l'estudi del funcionament de les seves poblacions s'està fent servir per entendre la crisi de biodiversitat en general.

La destrucció d'hàbitats i la introducció d'espècies forànies són sens dubte les millors i principals causes del declivi dels amfibis. Per entendre millor el problema i poder utilitzar els amfibis com a bons indicadors de la qualitat del medi existeixen una sèrie de recomanacions que s'exposen a continuació que creiem que poden ser de gran utilitat tant a la gestió regional del Parc com per apreciar canvis a una major escala al estandarditzar unes línies de treball. Les principal àrees en què s'hauria de treballar, són el seguiment de les poblacions (*monitoring*), l'estudi de la dinàmica metapoblacional, la genètica molecular de les poblacions i estudis de biologia bàsica sobre l'ecologia de les espècies.

Aquests any s'ha acabat de desenvolupar el pla de seguiment que es va iniciar fa dos anys, en l'actualitat s'ha dotat al Parc amb una base de dades que inclou un total de 182 punts d'aigua categoritzats (dimensions, ombra, %vegetació, tipus de depredadors presents, etc..) que poden

actuar com a nuclis reproductors pels amfibis. Aquestes dades ja ens permeten estudiar la distribució actual de les espècies al Parc i el tipus d'ambient que prefereixen a l'hora de reproduir-se.

També s'han dut a terme les primeres anàlisis de metapoblacions. Aquests estudis són de gran rellevància per a la biologia de la conservació perquè aporten una bona base teòrica i empírica de com avaluar la influència del paisatge (canvis d'usos del sol, fragmentació i connectància, etc.) sobre la persistència local i regional de les espècies.

Davant els primers resultats, en termes generals podem considerar que totes les espècies autòctones de Collserola es troben ben representades i amb unes bones distribucions dins dels seus rangs ecològics. Podem definir dos grups d'espècies principals, unes més termòfiles des de el punt de vista reproductiu, amb preferència per punts d'aigua temporals i localitzats als vessants orientats al sud, ben assolats (inclouria a *Pelodytes punctatus*, *Bufo calamita* i *Hyla meridionalis*), i un grup més vinculat a ambients permanents, molts cops lligats a conques hidrogràfiques i regions amb menys insolació i major cobertura arbòria (aquí trobem a *Salamandra salamandra*, *Alytes obstetricans*, *Bufo bufo* i *Rana perezi*). L'única espècie autòctona que podem considerar rara i poc freqüent és *Pelobates cultripes*, les poques cites actuals que tenim són de la vessant sud-oest en zones argiloses de basses temporals. Segurament es tracti d'incursions puntuals d'individus de les poblacions del Vallès on l'espècie és bastant comuna.

Analitzant els processos metapoblacionals veiem que totes les espècies estudiades segueixen un patró semblant, sense observar declivi en cap d'elles. Els mapes de connectivitat també semblen mostrar que el conjunt metapoblacional de les espècies gaudeix de "bona salut", si bé en varies espècies s'ha detectat un possible efecte barrera que a més es repeteix i coincideix en varies d'elles. Es tracta de la conca del centre del Parc a l'alçada de les Planes, on creiem que les infraestructures viàries i les edificacions podrien actuar realment com a barrera geogràfica havent originat una separació real entre uns grups reproductors al sud i uns altres al nord. Creiem que cal estudiar en un futur si aquesta separació és deguda a aquest efecte barrera o a una distribució natural per la disposició dels punts reproductors o les condicions ecològiques de cadascuna de les espècies. En la memòria completa adjunta al Parc s'inclouen una sèrie de mesures de cara a la gestió del Parc que tinguessin en compte a aquests organismes entre les quals destaquen:

- 1) la creació d'algunes basses per millorar la connectància entre les subpoblacions més aïllades,
- 2) control de la introducció d'espècies foranies que puguin actuar com a depredadors (cranc de riu, peixos i tortugues) o competidors (*Rana castebiana*, tritons exòtics) de les autòctones especialment en els pantans, i
- 3) mesures per educar als visitants el respecte cap els medis aquàtics i els organismes que en depenen d'ells.

MOL-LUSCS DE LA SERRA COLLSEROLA RESULTATS DE LA TEMPORADA 2003.

En la tercera i darrera fase d'aquest projecte d'estudi s'exposen els resultats de més de cent localitats mostrejades, fruit del treball de camp dels darrers tres anys. S'analitzen les dades obtingudes i es donen a conèixer les primeres conclusions. A la vegada, es fa una primera aproximació al coneixement de la distribució de cadascuna de les espècies de mol·luscs per la serra de Collserola.

També s'aporta informació inèdita sobre les preferències d'hàbitat de les espècies més dominants i s'avança en el coneixement de la relació existent entre el poblament malacològic de la serra de Collserola i diferents variables. De manera preliminar s'examinen quins són els factors determinants en la seva distribució per la serra, i es suggereixen recerques futures dins del camp de la malacologia, amb el propòsit de monitoritzar els canvis ambientals.

Alhora, es proporciona una base de dades que, de manera àgil, permet disposar de tota la informació resultant de les tres fases del projecte d'estudi. La base de dades estarà integrada a la capa de fauna malacològica del Sistema d'informació Geogràfica (SIG) de què disposa els serveis

tècnics del Consorci del Parc de Collserola. Es tracta, en conjunt, d'una eina útil respecte els recursos biològics del Parc i, a la vegada, un suport per a la seva gestió.

Mitjançant la base de dades dissenyada i construïda específicament per aquest estudi, també es possibilita identificar aquelles localitats i àrees de la serra de Collserola que, segons els resultats, són més interessants o tenen un interès malacològic més remarcable. D'una banda, permet localitzar aquells indrets amb més biodiversitat malacològica. I d'altra banda, identifica aquelles localitats d'estudi o zones on trobem tàxons amb més interès, ja sigui perquè es tracta d'endemismes d'estatus reduït o amb un estat de conservació desfavorable. Així mateix, identifica aquelles zones de la serra on trobem poblacions d'espècies malacològiques que indiquen el bon estat de conservació de l'ecosistema.

Algunes de les conclusions més remarcables són que la riquesa d'espècies augmenta significativament en els hàbitats propers als medis aquàtics. Alhora, algunes de les espècies que hi són presents tenen un gran valor pel fet que es distribueixen de manera molt puntual en l'àmbit metropolità de Barcelona, com és el cas de *Morlina glaber*, *Hygromia cinctella* i *Arion intermedius*.

En els medis antropògens (hortes, jardins i marges de camins) és on la biomassa total de mol·luscs és superior. Tanmateix, aquest augment es dona en espècies banals i de poc valor conservacionista.

Un altre aspecte interessant és que s'ha constatat que en els indrets propers als marges dels ambients forestals, és a dir, en ambients ecotònics, la riquesa d'espècies és també significativament superior.

Cal assenyalar, especialment, que la comunitat malacològica de micromol·luscs vinculada al medi biològic de l'humus i de la virosta de les zones forestals de la serra de Collserola és molt rica, tant pel nombre de tàxons com pel nombre d'individus. L'espècie amb una presència més significativa és *Paralaoma servilis* (= *Toltecia pusilla*) present per arreu de la serra, especialment en els boscos més madurs. De manera més localitzada, cal destacar la presència de *Punctum pygmaeum*, *Euconulus fulvus*, *Truncatellina callicratis*, *Acanthinula aculeata*, *Vitrea contracta* i *Vallonia* spp. Altres espècies de petits cargols interessants d'aquests medis són els endemismes *Hypnophila boissii* i *Montserratina martorelli*.

PRIMERA FASE D'ESTUDI DE PRESENCIA I UTILITZACIÓ DE L'HÀBITAT PER PART DELS QUIRÒPTERS AL PARC DE COLLSEROLA.

Els quiròpters (ratespinyades, ratpenats, etc.) són els únics mamífers capaços de volar realitzant veritables vols batuts. Aquesta, tan sols és una de les moltes adaptacions que han sofert per tal de trobar el seu nínxol ecològic. Així, els quiròpters migren (fins a 1.600 km) hivernen i presenten una complexa vida social. Els quiròpters utilitzen els ultrasons per evitar topar amb obstacles en la fosca i per localitzar les seves víctimes (insectes) de les quals en són capaços de caçar a milers. Així doncs, bàsicament estem parlant d'un grup animal que malgrat ser un mamífer, vola i ho fa de nit.

Els quiròpters són el segon ordre de mamífers més abundant de la terra. A Europa es comptabilitzen 40 espècies de quiròpters totes elles protegides per la Directiva Hàbitats 92/43. Les espècies europees es caracteritzen pel fet de ser insectívores (malgrat en trobem que mengen ocells, peixos i fruita). Mentre a Catalunya, fins al moment, s'han trobat 25 espècies de quiròpters, considerades autòctones i protegides per la llei vigent.

Durant la campanya 2002-2003 s'ha iniciat un estudi sobre la fauna quiropterològica del Parc Natural de Collserola. Aquest estudi presenta continuïtat el 2003-2004 i es preveu realitzar

prospeccions i inventaris d'espècies i refugis fins la campanya 2004-2005, per, a partir d'aquestes dades, iniciar un Pla de Seguiment que presenti continuïtat en el temps.

L'estudi té com objectius principals inventariar les espècies de quiròpters presents al parc, aproximant les abundàncies relatives de les seves poblacions, així com realitzar un mapa aproximatiu de distribució de quiròpters i elaborar un Pla de Seguiment dels quiròpters del parc per millorar la gestió i conservació d'aquest grup faunístic.

Durant la campanya 2002-2003 s'han visitat 12 refugis potencials dels quals en cal destacar la manca d'evidències de colònies d'hivernada i només un refugi presenta evidències d'albergar una colònia de pas de Ratapinyada de cova (*M. schreibersii*).

La feina de camp ha permès la identificació de 5 espècies de quiròpters: ratapinyada pipistrel·la soprano o nana (*Pipistrellus pygmaeus*), ratapinyada pipistrel·la comuna (*Pipistrellus pipistrellus*), ratapinyada pipistrel·la de vores clares (*Pipistrellus kuhlii*), ratapinyada dels graners (*Eptesicus serotinus*), ratapinyada de cova (*Miniopterus schreibersii*), ratapinyada de cua llarga (*Tadarida teniotis*). Dades bibliogràfiques trobades a Aguilar- Amat (1919, 1920)*: Ratapinyada de musell llarg (*Myotis myotis*), ratapinyada orelluda septentrional (*Plecotus auritus*), Ratapinyada pipistrel·la muntanyenca (*Hypsugo savii*). Malgrat la seva antiguitat també cal tenir en compte les dades bibliogràfiques trobades a Aguilar- Amat (1919, 1920)*: Ratapinyada de musell llarg (*Myotis myotis*), Ratapinyada orelluda septentrional (*Plecotus auritus*), Ratapinyada pipistrel·la muntanyenca (*Hypsugo savii*).

Si bé una única campanya és insuficient per valorar la problemàtica de les poblacions de quiròpters de Collserola, les prospeccions han permès observar que en el parc no hi ha suficients refugis. Així l'adaptació de mines com: la Mina Grott i la mina Berta es presenten com a mesures de conservació de gran interès. L'existència d'un gran nombre de caixes per a quiròpters mal ubicades (situades als canals de Tabassa, sense que els toqui el sol i en llocs de corrent d'aire), permet plantejar la possibilitat de tornar a col·locar aquestes caixes en llocs més adients.

A partir de les dades obtingudes cal realitzar un seguiment de refugis visitats per tal de veure el seu valor per les poblacions de quiròpters de la zona. Per altra banda cal valorar la fauna quiropterològica com indicador de l'estat dels ecosistemes presents al parc.. Així, per exemple, a partir de l'estudi de l'estat de les poblacions de quiròpters forestals es pot valorar la gestió d'aquestes explotacions, generant propostes com la necessitat de deixar peus d'arbres madurs i/o col·locar caixes niu per quiròpters.

Els resultats obtinguts en la primera campanya mostren que la fauna quiropterològica del Parc natural de Collserola és poc rica en diversitat d'espècies i la majoria d'elles són típiques d'assentaments humans (Figura 1). Malgrat cal realitzar més esforç de camp les propostes de futur hauran d'anar dirigides a l'adequació de refugis i la millora d'ecosistemes, sobretot, forestals i aquàtics del parc. Cal recordar que en el parc s'hi ha trobat un refugi de ratapinyada de cova, espècie inclosa en l'**Annex II de la Directiva d'Hàbitats 92/43 CEE**, per la qual es consideren les espècies d'interès comunitari, la conservació de les quals depèn de designar els seus hàbitats com d'especial conservació.

SEGUIMENT DE LES POBLACIONS DE PROCESSIONÀRIA DEL PI, *Thaumetopoea pityocampa* D. & S., A LA SERRA DE COLLSEROLA. CAMPANYA 2003

A la Serra de Collserola, des de l'estiu de 1988 es porta fent un seguiment de les poblacions de processionària del pi. Aquest any s'ha dut a terme la setzena campanya. El seguiment es basa en la captura de mascles de l'espècie per mitjà de trapes amb feromona artificial.

Les trapes es van instal·lar la primera setmana de juliol, fent-se un total de 15 revisions setmanals. Es van retirar el 14 d'octubre. En les quinze setmanes de prospecció s'han capturat un total de 9.886 exemplars. El nombre total de captures ha augmentat ostensiblement respecte l'estiu passat, arribant casi a duplicar-se (s'ha multiplicat per un factor d'1,78) i assolint el valor més alt des de l'inici del seguiment, l'any 1988, i, per tant, superant en escreix la mitjana enregistrada els 12 darrers anys ($\chi = 4.238,8$).

En la campanya d'aquest any s'ha observat un augment generalitzat de la processionària, sent molt preocupant en la majoria de punts i extensible a tota la Serra. Cal fer un esment especial a la població del sud i a la de l'extrem nord-est (Roquetes), on els nivells assolits són molt preocupants, així mateix, no cal perdre de vista les zones del Revolt de la Paella i del Turó d'en Fotjà, no tant pels valors sinó per l'important increment que s'hi ha produït. D'altra banda s'ha de seguir controlant la població de la carretera de Vallvidrera-Tibidabo, que manté valors elevats. En la majoria d'aquestes poblacions els valors mitjans de captures per trampa i dia han superat, en escreix, els d'2,5 exemplars. Es recomana posar una especial atenció a l'evolució de totes les poblacions, ja que no es pot descartar que l'any vinent es produeixi un nou augment i s'assoleixi valors encara molt més preocupants.

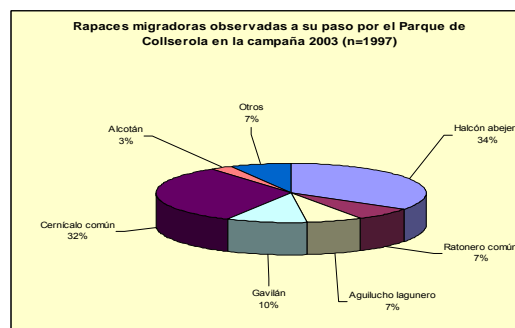
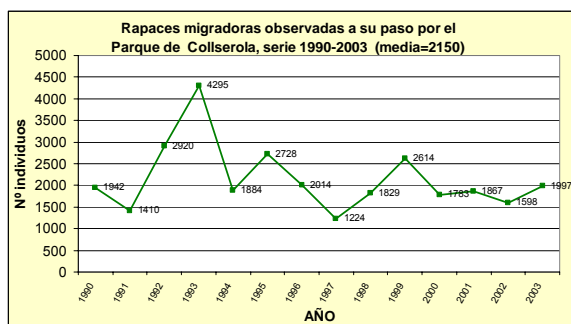
SEGUIMENT I DIVULGACIÓ DE LA MIGRACIÓ DE RAPINYAIRES AL PARC DE COLLSEROLA

— El número total de rapinyaires observats en la present campanya ha estat de **1997**. Aquesta xifra s'apropa a la mitjana de tota la sèrie d'anys (2150) i representa un volum de pas que podem considerar com a representatiu de la migració per Collserola.

- El número màxim s'ha produït el dia 24 de setembre, en què es van observar ni més ni menys que 498 individus, el 25% del total, dada que coincideix amb l'observat en altres campanyes. Aquesta data, a més, coincideix amb la festivitat de la Mercè, en què l'afluència de visitants a l'observatori és màxima.

— L'espècie més observada ha estat l'aligot vesper (*Pernis apivorus*) 34% de les observacions (682 individus), resultat que coincideix amb l'obtingut durant els anys de campanya, el segueix el xoriguer (*Falco tinnunculus*) que representa un 32% dels avistaments. A diferència de l'any passat, l'esparver (*Accipiter nisus*), que va ser la segona espècie més observada, enguany ha estat la tercera amb 195 individus, la segueixen l'aligot (*Buteo buteo*), 142 individus i l'àliga marcenca (*Circus aeruginosus*), 133.

— En relació a les visites s'ha rebut un gran augment del número d'interessats a participar en aquesta campanya; 1783 front a 1264 de l'any 2002. Es constata que aquesta activitat, pionera al seu dia, és acollida i esperada per un nombre cada cop superior de visitants que a diferència d'anys anteriors, s'apropen a l'observatori ben informats de l'activitat que es realitza.

ESTAT ECOLÒGIC DELS ECOSISTEMES AQUÀTICS DE COLLSEROLA

Segons el vigent conveni entre el Consorci del Parc de Collserola i el Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona, durant l'any 2003 es van continuar els estudis per determinar l'estat ecològic dels ecosistemes aquàtics de Collserola. Segons el previst en el pla de treball, durant l'any 2003 es va acabar l'estudi i diagnòstic de la riera de Vallvidrera. Aquest treball s'ha distribuït en dos documents.

- Estat ecològic de la riera de Vallvidrera, setembre 2003. Múrria, C. i Prat, N. (treball per l'obtenció de la Diploma d'Ecologia Avançada per en Cesc Múrria).
- Propostes de Gestió de la riera de Vallvidrera, desembre 2003. Múrria, C. i Prat, N.

Amb aquest resum del treball realitzat s'adjunta un planell de l'estat ecològic de la riera de Vallvidrera del gener de 2003 (annex 1) i un resum de l'estat de conservació i diferents propostes per a la gestió.

L'estat de conservació de la riera de Vallvidrera es podria resumir en:

- 1- La qualitat química de la riera de Vallvidrera és determinada per l'efecte de tres grans factors. Per un costat els abocaments de l'EDAR de Les Planes, l'estacionalitat de la riera per pertànyer a una clima Mediterrani i, finalment, la capacitat autodepurativa de la contaminació orgànica que presenta el tram central de la riera.
- 2- L'aigua residual que s'aboca a la riera incideix sobre aquesta amb un augment de la concentració d'amoni, nitrat, MOP, SST, COT i conductivitat. Al seu temps, redueix l'oxigen dissolt a l'aigua i el pH. Aquestes variacions de la qualitat de l'aigua provoquen diferències significatives en la comunitat de macroinvertebrats entre els punts afectats per aigües residuals i la resta.
- 3- Segons l'índex de qualitat ECOSTRIMED, les causes que indiquen un pèssim estat dels punts Vv1, Vv2, Vv3 i Vv12 són, principalment, dues: la degradació del bosc de ribera i els abocaments d'aigua residual. Exceptuant aquests punts de mostreig, en general, la resta de punts presenten un estat moderat de qualitat ecològica. La qualitat de l'aigua és similar a tot arreu i és apreciable l'autodepuració de l'aigua que va molt relacionada amb la presència de bosc de ribera. El QBR d'aquests punts sobrepassa els valors de 70, amb aquests valors de QBR és molt visible la incidència de la protecció forestal que ofereix el Parc de Collserola. Els punts Vv6 i Vv9, de forma estacional, presenten una bona qualitat ecològica.
- 4- El punt de referència Vv5 presenta els millors valors de qualitat biològica amb valors màxims del índex de qualitat, és a dir, són "Estat natural" per l'ECOSTRIMED. Aquest fet és un clar indicador de la potencialitat ecològica de la riera de Vallvidrera que, amb una bona gestió, podria millorar el seu estat ecològic.
- 5- La variació temporal presenta una clara significació i incidència en la distribució de la comunitat de macroinvertebrats definint famílies pròpies de l'hivern, l'estiu i la tardor, excepte en els punts contaminats. Aquesta variabilitat estacional està inversament relacionada amb la degradació ecològica del punt de mostreig. Amb això es pot concloure que la contaminació incrementa la homogenització biològica, ecològica, espacial i temporal de la riera.
- 6- A la riera de Vallvidrera la distribució dels macroinvertebrats està molt influenciada per la qualitat ecològica del punt de mostreig. Els punts de mostreig es poden agrupar en 4 grans grups. Per un costat trobem el tram central amb un grup creat per les estacions vv7, vv9, vv10, vv8 i vv6 amb un grau mig de contaminació i indicis de la pròpia depuració de la riera. El segon gran grup es creat per les estacions vv11, vv12 vv1 i Vv4 que presenten una major contaminació amb una riera amb un fort estrès. Finalment, com a grups totalment separats trobem el punt vv5 que és el punt de referencia i els punt vv2 i Vv3 que correspon a les aigües contaminades després de l'EDAR. Es conclou així que la contaminació de les aigües té com a conseqüència una dràstica reducció de la diversitat de macroinvertebrats.

- 7- Estudis del substrat en el tram central de la riera indiquen una major abundància dels gasteròpodes i Gammaridae que desplacen a la resta de famílies. L'abundància dels gasteròpodes i la seva reptació desplacen altres organismes que viuen fixats al substrat. La mobilitat de Gammaridae redueix la riquesa d'altres famílies trituradores i evita la competència espacial amb els gasteròpodes. Dels diferents hàbitats estudiats, la grava és el que conté més densitat d'organismes; la major producció primària, la capacitat de creació d'hàbitat, la menor velocitat, l'efecte refugi,... podrien ser raons que expliquin aquesta distribució. Per un altre costat, sota les pedres trobem més diversitat i densitat que sobre les pedres, fet que indica que l'efecte del corrent actua d'agent disgregador de comunitats. Sobre les pedres les adaptacions a fortes velocitats de l'aigua actua de factor de diferència en la competició afavorint a Simulidae, Gammaridae i Baetidae davant dels gasteròpodes en els hàbitats de màxima velocitat.

Els objectius de la gestió de la conca de la riera de Vallvidrera són:

- Retornar a la riera a un estat pròxim al prèviament existent abans del seu deteriorament, adequant l'estat ecològic del riu al marcat per la Directiva Marc de l'Aigua (DMA).
- Potenciar la major heterogeneïtat de formes i condicions hidràuliques per mantenir i incrementar la diversitat d'hàbitats i espècies.
- Afavorir el pas a un sistema natural, autoregulat i integrat en el paisatge. Això inclou els següents processos:
 - La millora de les condicions químiques de l'aigua i el sòl.
 - La reconstrucció de les condicions hidromorfològiques.
 - La intervenció en les condicions biològiques tant reintroduint com protegint les espècies pròpies d'ambients fluvials.
-

Aquests objectius de gestió s'han d'assolir amb tres tipus de mesures:

- **Conservació de l'espai natural actual (principi de no intervenció).**
- **Intervencions en la riera que pretenen:**
 - o **Millorar la qualitat química de l'aigua amb un projecte de sanejament de les aigües residuals produïdes dins la conca amb sistemes d'aiguamolls.**
 - o **Restaurar el bosc de ribera i millorar l'hàbitat fluvial.**
- **Educació ambiental i participació social en la gestió de la conca.**

Gener-03

Resultats de mostreig:

IBMPF

FBILL

QBR

IHF

Codificació de l'ESCOSTRIMED

■

●

✱

▤

✱

Pèssim

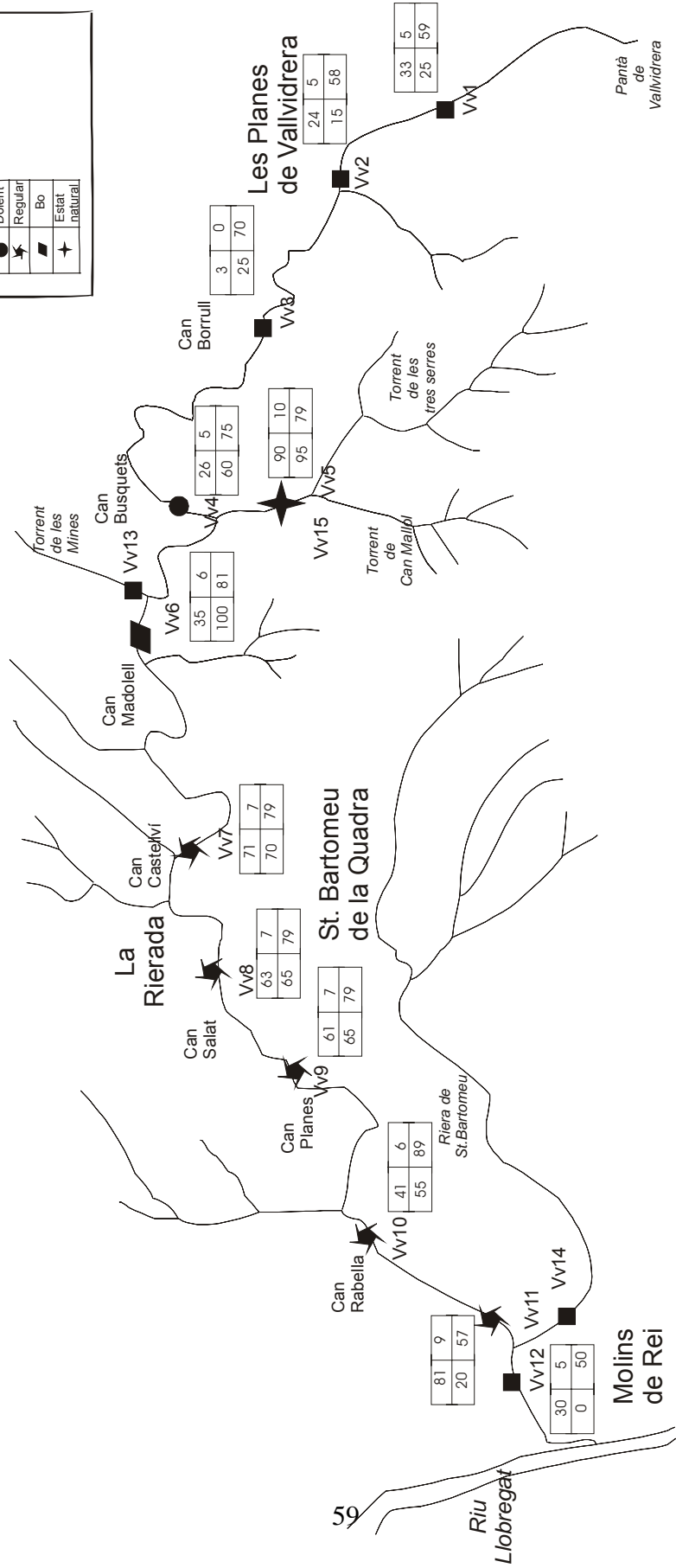
Dolent

Regular

Bo

Estat natural

La Floresta

SEGUIMENT DE LA POBLACIÓ DE RAPINYAIRES NIDIFICANTS AL PARC DE COLLSEROLA

L'any 2003 ha continuat el seguiment monitoritzat de la població de rapinyaires al Parc de Collserola. S'ha prestat especial èmfasi al seguiment de les parelles d'aligot (*Buteo buteo*) i d'astor (*Accipiter gentilis*).

Aquest any s'ha observat una disminució del nombre de parelles especialment pel que fa a l'aligot de les que només s'ha pogut comprovar la nidificació de dues parelles confirmant-se la davallada observada en anys anteriors.

Pel que fa a l'astor s'ha comprovat la reproducció de dues parelles. Es considera probable la nidificació d'un altre parella però d'altra banda s'ha constatat el fracàs reproductor d'una parella afectada per les molèsties en el seu territori de cria.

NOVA LÍNIA DE TREBALLS DES DE L'ESTACIÓ BIOLÒGICA DE CAN BALASC (EBCB)

En l'exercici de 2004, el programa d'actuacions del Servei de Medi Natural del Consorci del Parc de Collserola es veu enriquit amb l'endegament de les activitats de recerca i seguiment vinculades a l'Estació Biològica de Can Balasc iniciades l'estiu de 2003.

El context metropolità del Parc de Collserola fa que aquest espai natural estigui sotmès a molts impactes i pertorbacions que amenacen la seva conservació. Per exemple, Collserola ja es troba en una greu situació d'aïllament ecològic. Les zones també de la perifèria són cada cop més minses, restant així hàbitats necessaris per al manteniment de poblacions viables d'espècies sensibles com són les rapinyaires. El creixement urbà exponencial i d'infraestructures associades aviat pot comportar un nivell crític de fragmentació dels propis sistemes ecològics de Collserola.

En aquesta línia es planteja aprofundir més als pròxims anys també en el seguiment dels efectes sobre el medi natural a Collserola de determinades pràctiques de gestió del medi, com poden ser el manteniment de franges de protecció contra incendis, l'obertura/tancament de pistes forestals al trànsit, les repoblacions.

En aquest sentit en els darrers mesos s'han endegat una sèrie de treballs sobre l'impacte de les infraestructures sobre la fauna que es presenten a continuació;

1. Fragmentació dels hàbitats faunístics per causa de les vies de transport a la serra de Collserola.
2. Atropellaments de fauna al Parc de Collserola: una primera aproximació.
3. Elaboració d'un mapa sonor del Parc de Collserola.

Aquest estudi s'ha presentat a Brussel·les en el marc de les Jornades sobre Fragmentació dels Hàbitats a causa de les Infraestructures de Transport (IENE 2003)

FRAGMENTACIÓ DELS HÀBITATS FAUNÍSTICS PER CAUSA DE LES VIES DE TRANSPORT A LA SERRA DE COLLSEROLA

El treball actual pretén valorar mitjançant la quantificació de diferents mètriques paisatgístics l'estat actual de fragmentació dels hàbitats faunístics a la Serra de Collserola a causa de les infraestructures de transport i simular els efectes fragmentaris sobre aquests que es podrien produir en cas d'executar-se les principals vies de comunicació previstes sota l'escenari del Pla General Metropolità (PGM). L'àmbit territorial considerat inclou una superfície de 13.875 ha, ja que en l'anàlisi s'ha considerat tota la superfície inclosa dins l'anell principal d'autopistes que envolta la Serra de Collserola. Aquesta àrea correspon aproximadament amb l'àmbit considerat dins del Dispositiu de Prevenció d'Incendis per al Parc de Collserola i la seva àrea d'influència.

S'han considerat els següents mètrics paisatgístics per tal de quantificar l'estat de fragmentació dels hàbitats: (1) el percentatge del paisatge que ocupa un determinat hàbitat, (2) la densitat de fragments (taques), (3) la mida mitjana de les taques, (4) la superfície total d'espai nucli (*core area*), i (5) la mida mitjana dels espais nucli. L'anàlisi dels mètrics paisatgístics considerats s'ha dut a terme mitjançant el programa informàtic específic FRAGSTATS 3.3 en combinació amb el SIG ArcView 3.2.

Primer s'han considerat els hàbitats faunístics en general, contemplant així els principals ambients presents d'interès per a la fauna a Collserola en funció de la seva estructura, vegetació i/o usos predominants. En segon lloc s'ha analitzat la fragmentació de l'hàbitat de dues espècies de mamífers amb situacions diferents a Collserola –la geneta i el toixó. A banda d'aquests paràmetres, també s'ha realitzat una anàlisi de comparació de distàncies mitjanes des d'elements faunístics claus fins a les infraestructures més properes. Com a elements claus s'han considerat les toixoneres i els nius de dues rapinyaires sensibles –l'aligot (*Buteo buteo*) i l'astor (*Accipiter gentilis*).

Ambients faunístics

Considerant primer la pèrdua directa d'hàbitat, quan es compara l'actual situació de fragmentació amb la del PGM no s'aprecien grans canvis en la proporció del territori que ocupen els principals ambients de major superfície. En canvi, sí s'observen pèrdues més importants en el cas dels ambients més escassos, com els agrícoles i, sobretot de l'ambient de ribera on la reducció de l'hàbitat arriba a gairebé el 12% sota l'escenari previst al PGM. Això no obstant, quan s'examinen els paràmetres relacionats amb la fragmentació dels hàbitats, els canvis que es produeixen són molt més importants, fins i tot en el cas dels ambients més ben representats a la Serra de Collserola, com són les masses forestals on la densitat de fragments es veuria incrementat en un 43% amb l'execució del PGM. El cas extrem és el de l'ambient de ribera on la densitat de fragments s'incrementaria en un 262%. Resultats similars es produeixen quan s'examina la mida mitjana dels fragments. En aquest cas els canvis més importants s'observen de nou a l'ambient de ribera, els conreus i als boscos mixts, on la mida mitjana dels fragments d'hàbitat es veurien reduïdes en 76%, 40% i 32% respectivament.

Pel que fa a la superfície d'àrea nucli d'hàbitat, proporcionalment, les pèrdues més importants es donarien a l'ambient de ribera, als conreus i als boscos mixts, amb reduccions de superfície de 35%, 35, % i 8% respectivament. Quant a la superfície mitjana de les àrees nucli, les reduccions són encara més acusades, essent de 82%, 59% i 36% als mateixos tres ambients esmentats anteriorment.

Hàbitat de la geneta

S'observen canvis força elevats en determinats paràmetres, i destaca el fet que els valors més elevats s'enregistren per als hàbitats d'alta qualitat. La densitat de fragments (per km²) d'hàbitat d'alta qualitat es veuria incrementada en un 39,1% amb el desenvolupament del PGM, mentre que la superfície mitjana d'aquests es reduiria en 29,6%. Pel que fa a les àrees nucli en hàbitats d'alta qualitat, la proporció del paisatge de Collserola que ocupen aquestes estaria reduïda en un 44,3%, mentre que la superfície mitjana d'aquestes àrees es reduiria un 60%. La superfície d'àrea nucli en hàbitats d'alta qualitat passaria de les més de 2.500 ha actuals a menys de 1.500 ha amb la implantació de les infraestructures viàries previstes al PGM.

Hàbitat del toixó

Els canvis més importants enregistrats als paràmetres de fragmentació analitzats també s'observen als hàbitats d'alta qualitat en el cas del toixó. Destaca l'increment de 71,3% enregistrat en la densitat de fragments als hàbitats d'alta qualitat, juntament amb una reducció de 44,4% en la mida mitjana d'aquests fragments. Pel que fa a les àrees nucli, es produirien reduccions de 27,6% i 26,2% en la seva superfície als hàbitats de mitjana i alta qualitat respectivament. Respecte la reducció de la mida mitjana de les àrees nucli, els canvis més destacats es donen als hàbitats d'alta (-56,9%) i mitjana (-38,2%) qualitat..

Anàlisi de distàncies - toixoneres

S'observa que la reducció de distàncies més important s'enregistra en el cas de les toixoneres principals, per a les quals la distància mitjana fins l'autopista més propera es reduiria en un 51,4%, passant dels 1.667m actuals a només 810m amb el desenvolupament del PGM. Les reduccions de distàncies són menors, però també importants en el cas de les toixoneres secundàries (36,3%) i per al conjunt de totes les toixoneres (39,9%), passant de 1.250m a 797m i de 1.381m a 830m respectivament en els dos casos.

S'observa que les toixoneres principals tenen una tendència amb la situació actual d'estar situades més lluny de les autopistes del que s'esperaria a l'atzar, amb una diferència de 331m. En aquest sentit, val a dir que amb l'escenari del PGM les distàncies entre les toixoneres, tant principals com secundàries, i autopistes quedarien reduïdes, i més o menys igualades en una mitjana al voltant dels 800m (principals: 810m; secundàries: 797m; totes: 830m).

Anàlisi de distàncies - nius de rapinyaries

En primer lloc cal destacar l'important diferència respecte les distàncies mitjanes actuals entre nius i carreteres, tant d'aligots (752m) com d'astors (587m), en comparació amb la distància mitjana esperada (336m). Quan s'analitzen les dades considerant les carreteres convencionals i les autopistes per separat, s'observen reduccions força importants en el cas sobretot de les distàncies mitjanes des de nius d'astors fins a l'autopista més propera (-64%). La distància mitjana actual de 2.218m entre nius d'astor i autopistes passaria a només 799m sota l'escenari del PGM. En canvi, no s'aprecien canvis entre la situació viària actual i la del PGM respecte les distàncies mitjanes entre nius d'astor i les carreteres convencionals. Pel que fa a l'aligot, les reduccions de distàncies també són més importants en el cas de les autopistes (-51%), però a diferència de l'astor també se'n produeixen també en el cas de les distàncies fins a les carreteres convencionals (-27%). En el cas de l'aligot la distància mitjana entre nius i autopistes passaria dels 1.691m actuals a només 833m amb el desenvolupament del PGM, mentre que la distància fins a carreteres convencionals passaria dels 823m actuals als 602m.

Una de les conseqüències més negatives del fenomen de la fragmentació ocasionada per les vies de transport és que a mesura que s'incrementa la densitat de la xarxa viària, l'espai nucli que resta disminueix de forma alarmant. Amb les tradicionals metodologies d'avaluació d'impactes, que solen centrar-se en la pèrdua directa d'hàbitat, els efectes de la fragmentació no sempre són obvis, sobretot quan no es disposa d'informació sobre la magnitud de les zones afectades al costat de les vies, o simplement no es considera aquest factor. D'aquesta manera, el desenvolupament d'una nova infraestructura en una zona que ja està fragmentada pot tenir conseqüències inesperades, ja que sovint els efectes de la fragmentació no són evidents fins que s'acabi superant un determinat llindar.

A l'estudi actual s'ha pogut simular importants efectes negatius relacionats amb la fragmentació dels hàbitats de la serra de Collserola que es produirien en cas de desenvolupar-se les principals infraestructures viàries previstes al PGM. A l'estudi, s'ha considerat l'impacte del conjunt d'obres viàries contemplades al Pla, i així s'obté una visió de la possible situació final a Collserola. Dels resultats obtinguts, destaca el fet que els impactes més negatius es concentrarien tant en alguns hàbitats escassos, com l'ambient de ribera, com als hàbitats de millor qualitat en el cas de les dues espècies de mamífers estudiades –la geneta i el toixó.

L'estudi de la fragmentació dels hàbitats a Collserola a causa de les infraestructures existents, i en comparació amb un futur escenari com el que estaria previst al PGM, és el tipus d'aproximació que requereix la recent Directiva Europea 2001/42/CE d'Avaluació Ambiental Estratègica, que obliga a avaluar l'impacte global dels plans d'infraestructures, i no només l'impacte individual, cas per cas aïllat, de cada projecte en concret, com s'ha fet fins ara amb el procediment d'Avaluació d'Impacte Ambiental.

Els resultats obtinguts han estat presentats recentment en una conferència internacional sobre la fragmentació d'hàbitats causada per les infraestructures de transport, que s'ha celebrat a Brussel·les, i l'estudi ha rebut mostres d'interès per la seva metodologia des de diferents sectors.

ATROPELLAMENTS DE FAUNA AL PARC DE COLLSEROLA: UNA PRIMERA APROXIMACIÓ

En un espai natural del nivell d'antropització de Collserola, la influència de les carreteres és part del paisatge real actual que no es pot passar per alt en la gestió de la fauna. Aquest treball s'ha centrat sobre els atropellaments per la seva influència directa sobre la fauna.

Els principals objectius de l'estudi són d'una banda, conèixer la situació de la fauna vers al risc d'atropellament; quines són les espècies més susceptibles de ser atropellades i d'altra banda, detectar la presència de punts negres d'atropellaments al Parc. Amb objecte de fer una millor aproximació, en aquest estudi s'han caracteritzat les carreteres del Parc en funció de la seva capacitat i el paisatge que travessen i relació amb els ambients faunístics.

Resultats:

El treball actual analitza 596 dades d'atropellaments de fauna incloses en el GIS del Parc, resultat de la recollida de dades des de començaments dels 90. S'ha constatat una relació directa entre la intensitat de vehicles a les carreteres (IMD, intensitat mitja diària) i la taxa d'atropellaments per quilòmetre. Justament els trams de les carreteres on s'ha registrat major nombre d'individus atropellats, coincideixen amb els trams que acullen els volums de tràfic més elevats.

A major IMD major taxa d'atropellaments de fauna.

El grup faunístic amb més registres d'atropellament al Parc de Collserola ha estat el dels mamífers (51%) seguit dels rèptils (18.9%).

Figura 1: Atropellaments de fauna al Parc per grup faunístic.

En relació amb les espècies, les deu espècies més atropellades han estat: l'eriçó amb un 11,5% del total dels atropellaments, l'esquirol amb un 9,8%, el conill amb un 9,1%, el senglar amb un 8,3%, la salamandra amb un 7,4%, la serp verda amb un 6,2%, la serp blanca amb un 4,0% del total, l'únic ocell, el pit-roig amb un 3,9%, la Sargantana amb un 3,7%, i finalment la geneta amb un 2,4%. En total, les deu espècies més atropellades representen un 66,3% dels atropellaments.

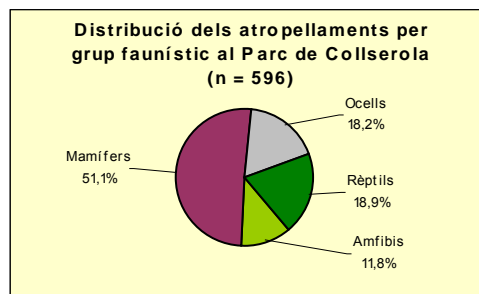
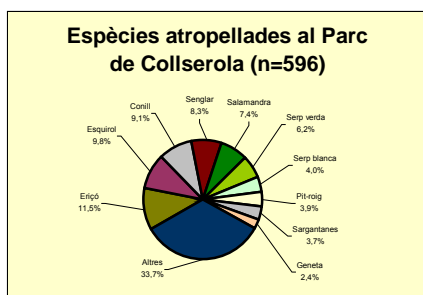

Figura 2 : Les 10 espècies més atropellades al Parc.

També s'ha observat una relació dels atropellaments amb l'època de l'any. El període d'afectació varia en funció del grup faunístic. En general els atropellaments tenen més incidència en l'època de cria i dispersió, dates que coincideixen amb un augment de l'activitat al que s'afegeix la inexperiència dels joves en la dispersió.

Val a destacar que hem constatat la presència d'uns punts crítics pel que fa als atropellaments de fauna al Parc, són els denominats punts negres. S'ha vist que aquests tenen molta relació amb la intensitat de tràfic, la velocitat de circulació i la qualitat i les característiques de l'hàbitat.

Imatge: esquiol atropellat a la carretera de Vallvidrera (BV-1462) a l'alçada de Valldoreix.

ELABORACIÓ D'UN MAPA SONOR DE COLLSEROLA. INICI

El soroll és un agent contaminant del medi que pot tenir efectes fisiològics i psicològics sobre la població així com sobre el medi natural. Diferents estudis demostren la seva influència en el comportament d'algunes espècies arribant a determinar pautes d'evitació de zones amb molt soroll. ESPE`cies sensibles com els depredadors, arriben a abandonar els seus territoris, aquest seria el cas de l'astor o l'aligot.

Amb l'elaboració d'aquest mapa sonor, volem conèixer els nivells actuals de soroll en relació amb les infraestructures viàries que travessen el Parc així com establir unes bandes d'afectació de l'abast del soroll per poder conèixer les implicacions que té aquest impacte sobre la fauna del parc.

Per a la realització d'aquest mapa, s'ha establert una xarxa de punts a tota la Serra relacionats amb el traçat de les carreteres del Parc així com la presència de punts d'interès especial envers la fauna. Donat que el soroll és un fenomen fluctuant, per aconseguir un mapa sonor el més proper a la realitat possible, la presa de dades es realitza en les diferents franges horàries, incloent-hi mesures en horari diürn i nocturn. Alhora que realitzem les mesures es fan aforaments de tràfic.

La tardor de 2003 s'ha començat la presa de dades i esperem poder tenir una primera aproximació al mapa sonor del Parc durant el 2004.

MÒDUL DE RECUPERACIÓ DE FAUNA AUTÒCTONA.

Aquest mòdul ofereix assistència a la fauna autòctona de Collserola i de la Mancomunitat de Municipis de L'Àrea Metropolitana de Barcelona. En data 16 de novembre de 2001 es va signar un conveni amb la Generalitat de Catalunya a l'efecte d'incorporar aquest mòdul a la Xarxa de Centres de Catalunya gestionat per la Generalitat i poder acollir i tractar fauna autòctona protegida.

Durant l'exercici 2003, aquest mòdul ha enregistrat un total de 402 ingressos.
La seva classificació per grups faunístics dona els següents resultats :

Ocells : 204
Mamífers : 30
Rèptils: 55
Peixos: 112
Invertebrats: 1

Les resolucions han estat les següents al finalitzar l'any 2003 :

Alliberats : 178
Eutanàsies : 30
Ingressos exemplars morts: 38
Exemplars irrecuperables: 3
Morts en centre: 21
Trasllats : 11
Retornats al propietari legal : 3
Exemplars en centre al finalitzar l'any 2003 : 118

El Mòdul de Recuperació de Fauna de Can Balasc és molt actiu membre de la Coordinadora Nacional de Centres de Recuperació CONCERT, mitjançant la qual es manté en contacte tècnic amb la resta de la xarxa de centres de recuperació de l'Estat.

Durant l'any 2003, es preparà la col·laboració amb la Universitat de Oviedo, per acollir estudiants en pràctiques de 3er curs de la Llicenciatura de Veterinària, en estades de 15 dies, per a l'any 2004.

De la mateixa manera i en virtut de la col·laboració amb el Centre d'Estudis CIM per a la formació de Auxiliars Clínics Veterinaris, Ajudants Tècnics Veterinaris i Auxiliars Quirúrgics Veterinaris, han realitzat les pràctiques per a l'obtenció del Diploma Oficial d'Auxiliar Tècnic Veterinari atorgat per la Universitat de Vic un total de 19 estudiants, en períodes no inferiors als 3 mesos. Les pràctiques realitzades a Can Balasc són puntuades, i suposen un percentatge important de la nota final atorgada al Centre d'Estudis. D'aquests 19 alumnes, 4 han tornat al centre, un cop completades les seves pràctiques obligatòries, en règim de voluntaris. De la mateixa manera, el Mòdul organitzà la xerrada / curs sobre maneig i recuperació de fauna petrolejada, dirigida als alumnes del CIM, i impartida per en Joan Mayné, tècnic de rehabilitació del Centre de Recuperació de Torreferrussa. .

PROGRAMA 4:

Vigilància i control del planejament

Guardes del Parc

L'any 2003, el cos de Guardes del Parc de Collserola s'ha remodelat a nivell organitzatiu. A més de les dues parelles de guardes, existents des de la seva creació, s'ha incorporat una persona de

suport a les tasques de la Guarderia que realitza feines administratives i d'enllaç amb els serveis tècnics.

Serveis, Incidències i Denúncies de guarderia

Una de les tasques més importants de la guarderia del Parc de Collserola és detectar les infraccions urbanístiques i mediambientals que es puguin cometre en l'àmbit del Parc. En aquests casos, els guardes emeten un comunicat en el que es detalla la situació i el tipus d'incidència, per ser lliurat als Serveis Tècnics, i que siguin aquests els que decideixin els tràmits que cal realitzar posteriorment

El 2003 la Guarderia del Parc va registrar en els seus comunicats un total de **2.042 serveis**, entre els quals cal ressaltar:

- **396** serveis que corresponen a **seguiments** d'incidències no resoltes.
- **13** propostes de **dénuncies** d'infraccions que posteriorment els serveis tècnics del Parc han tramitat a la Delegació Territorial del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya o bé a les Polícies Locals dels municipis afectats.
- Seguiment i control de **30 batudes al senglar**
- **336** serveis que corresponen a **incidències noves** (cadascuna d'elles recollida en una fitxa amb totes les dades de situació, identificació, fotos i observacions necessàries per la redacció dels informes pertinents).

D'aquestes podem destacar que

- 76 es corresponen amb **abocaments** de residus diversos.
- 74 es corresponen a **infraccions urbanístiques**
- 58 es corresponen a col·laboracions en **incendis forestals**
- 20 es corresponen a temes de **caça furtiva**.
- 18 es corresponen a ocupacions de sòl forestal, com horts il·legals, etc.
- 16 es corresponen a temes de fauna.
- 12 es corresponen a situacions perilloses, com pous oberts, etc

Enderrocs edificacions fora d'ordenació.

S'ha enderrocat Can Rocamora i s'han restaurat topogràficament els entorns.

PROGRAMA 5: Manteniment d'infraestructures, lleure i senyalització

Es tracta d'aquells indrets on es dóna una màxima freqüentació de visitants del parc, resultat del qual necessiten un tractament específic, intens i continu. Aquí és on es concentra la major part de mobiliari (bancs, taules, barbacoes, fonts, plafons informatius i altres segons sigui el cas) i la vegetació existent, tot i ser o no autòctona, rep un tractament més propi de jardineria que forestal.

Així, els treballs que hi realitza el personal de l'equip de manteniment del parc són segues, esportgues, plantacions de reposicions i/o de millora, recs, tractaments fitosanitaris i la reparació o reposició del mobiliari.

Les tasques referents a la neteja de deixalles i buidat de les papereres ubicades en aquestes àrees, a més dels marges de camins i carreteres de diferents zones del parc, les realitza una empresa externa contractada mitjançant concurs públic (FCC)

Les zones d'actuació són les següents:

Àrees de lleure: (Can Coll, Castellciuró, Sant Pere Màrtir, Santa Creu d'Olorda, Santa Maria de Vallvidrera, Sant Feliu de Llobregat)

Miradors: (Cerdanyola, Font Gropa, l'Arrabassada, Montbau, Esfèrics, Sarrià, Torre Baró, Turó d'en Cors, El Terral)

Fonts: (De la Beca, Budellera, Sant Pau, Bacallà, Ferro, Roure, d'en Ribes i l'Arrabassada, Moguera)

Manteniment dels itineraris

Dins el Parc de Collserola hi ha una sèrie de passejades, itineraris i recorreguts, tant per caminar com per anar amb bicicleta, i tots ells estan senyalitzats amb els corresponents indicadors. Les tasques de manteniment consisteixen en la neteja de la vegetació i repàs del ferm dels camins, la reposició de senyals vells, malmesos o desapareguts, la col·locació de nous senyals orientadors i la instal·lació de plafons informadors als accessos principals.

Del seu manteniment se'n fa càrrec l'equip de manteniment del parc excepte en alguns casos (senders de petit -PR- i de gran recorregut -GR- i els propis d'algunes entitats excursionistes) que l'executa la mateixa entitat promotora.

PROGRAMA 6: Suport logístic

En aquest programa s'han col·locat els elements necessaris per poder desenvolupar els programes anteriors. Es gestiona el següent:

Vehicles:

- La compra i/o el lloguer de vehicles pel Parc. En l'actualitat es disposa de 21 vehicles, 19 en propietat i 2 en lloguer, incloent 2 motos, 1 camió, 1 tractor, 1 dumper d'obra i una estelladora remolcada per a restes vegetals.

- Els combustibles.
- Les reparacions.
- Les ITV
- Les assegurances
- Els logotips

Vestuari:

- Adquisició del vestuari segons les diferents tasques que realitza el personal i part dels Equips de Protecció Individual (EPI)

Calefacció:

- Adquisició del combustible per les calefaccions de Can Balasc i Can Borni.

Equips de telecomunicació:

- Adquisició i manteniment dels equips de telecomunicació del Dispositiu de Prevenció d'Incendis, guarderia i brigada de manteniment

INFORMACIÓ TERRITORIAL I URBANISME

Introducció

L'Àrea d'Informació Territorial i Urbanisme està inclosa dins de la Gerència del Consorci. Les seves tasques bàsiques són la tutela i suport del planejament urbanístic del Parc, el desenvolupament i manteniment del sistema d'Informació geogràfic per a la gestió del Parc (SigPARC), i la gestió de les tecnologies de la informació de tots els serveis i centres del Consorci. Aquesta àrea es divideix en tres àmbits directament relacionats amb les tasques esmentades:

Àmbit Urbanisme

Durant l'any 2003, es van iniciar 16 expedients urbanístics, 14 d'aquests es van incoar per tal de respondre la sol·licitud d'informe sobre figures de planejament que s'han desenvolupat dins de l'àmbit del Parc. Aquest informe-dictamen és preceptiu segons la legislació vigent. D'aquests expedients, 13 s'han resolt favorablement, i 1 s'ha desestimat per que no complia amb les determinacions del Pla Especial del Parc.

Hem de subratllar que al llarg d'aquest darrer exercici, s'han desenvolupat diverses modificacions de Pla General Metropolità que han aportat solucions beneficioses per a les zones de contacte parc-ciutat. Un element important a destacar ha estat les propostes contingudes en la Modificació de PGM de per a la regulació dels equipaments al vessant barceloní del Parc de Collserola del terme municipal de Barcelona.

Dins de la tutela del planejament i suport a les administracions competents, s'ha promogut un estudi sobre la zona de contacte entre el parc i la Riera de Rubí, per tal de descriure i analitzar les potencialitats territorials per a la connectivitat ecològica. L'estudi va ser encarregat al Dr. Xavier Mayor Farguell. Aquest estudi s'emmarca dins dels treballs desenvolupats en el Projecte Europeu "Metropole Nature", programa Interreg IIIB de la CEE, que desenvolupa el Parc de Collserola, juntament amb la Diputació de Barcelona, àrea metropolitana de Barcelona i Ajuntament de Barcelona, i les àrees metropolitanes de Milà, Genova, Lió i Grenoble per a l'estudi i governança del espais Naturals Periurbans.

El mes de març de 2003, dins del marc d'un conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci del Parc de Collserola, es va lliurar l'estudi estratègic del Vessant barceloní de Barcelona.

El document planteja una reflexió sobre el conjunt de processos de desenvolupament urbà que es donen en el vessant, amb la perspectiva d'establir un model que marqui les estratègies essencials de referència per tendir a una relació harmònica duradora entre parc i ciutat, entre sistema urbà i sistemes naturals, tenint en compte les respectives dinàmiques internes i a partir dels diversos condicionants existents entre els quals la notable pressió urbanitzadora que va conduir, el 2002, en la suspensió de tramitació de plans urbanístics, Projectes d'urbanització i atorgament de llicències de determinats àmbits del vessant.

Per dur-ho a terme, aquest estudi estratègic planteja: Un model estructural i de funcionament que es tradueix en una proposta estratègica territorial pel al vessant barceloní de Collserola. Una reflexió sobre l'encaix del model en les zones de tensió o pressió que exerceix la ciutat sobre els sistemes naturals del vessant. L'establiment d'una sèrie de recomanacions i criteris aplicables als possibles projectes de desenvolupament en l'espai frontissa entre la natura i la ciutat. Òbviament, aquestes recomanacions i criteris sorgeixen a partir de l'esmentat model.

S'ha consolidat, els divendres com a dia de consulta per atendre àgilment les peticions d'informació urbanística i consultes sobre la legislació urbanística sectorial. Durant l'any 2003 es van realitzar 72 consultes.

Àmbit SIG

La gestió dels serveis tècnics, des de fa 10 anys, han estat recolzada amb eines SIG. Des de la creació del Consorci es va assumir que les tasques de desenvolupament i manteniment del SigPARC es realitzessin des de l'Àrea d'informació territorial i Urbanisme. Durant aquest any s'han desenvolupat una aplicació específica destinada a la gestió dels equipaments del Parc de Collserola, que té per objectiu: gestionar, nodrir, mantenir i consultar la base de l'inventari d'Equipaments del Parc de Collserola. I Informatitzar les despeses originades per les inversions i el manteniment sobre els diversos elements que formen els equipaments del Parc. També s'ha remodelat, en profunditat, l'aplicació per a la consulta i explotació interactiva del Cadastre Rústec del Parc de Collserola.

Com a tasca quotidiana, s'ha donat suport als usuaris i s'han mantingut les aplicacions existents al Consorci com son: Gestió d'Alarmes del Dispositiu de prevenció d'incendis, Control i Gestió d'Incidències del Servei de Guardes del Parc, Gestió d'expedients del Consorci, Observacions faunístiques, i l'aplicació general de consulta de dades (ConsultaSIG). I una altre tasca destacada d'aquest àmbit és la producció de cartografia i mapes temàtics per a tots els serveis del Consorci.

El Consorci ha signat un conveni de col·laboració amb l'Institut cartogràfic de Catalunya per a establir les línies de col·laboració a nivell tècnic, per a la realització de la cartografia geològica a escala 1:25000 del Parc de Collserola. També es va iniciar la col·laboració amb l'Oficina Tècnica de Cartografia i SIG Local de l'Àrea de Cooperació de la Diputació de Barcelona per tal de bescanviar informació cartogràfica i aplicacions de gestió, així com obrir una línia de col·laboració pel desenvolupament d'aplicacions per a la gestió d'espais naturals, de manera conjunta.

Durant el segon quadrimestre de l'any va fer l'estada a l'oficina SIG, un alumne en pràctiques del Màster en tecnologies de la informació geogràfica, de la UAB, per tal d'iniciar el desenvolupament del catàleg de metadades del Parc: Aquesta estada forma part del conveni de col·laboració que manté, des fa cinc anys amb el Laboratori d'Informació geogràfica i Teledetecció de la Universitat Autònoma de Barcelona

Àmbit Informàtica

Finalment, en aquest àmbit s'han realitzat les tasques necessàries per al manteniment i la resolució d'avaries dels 60 equips i 4 servidors que actualment disposa el Consorci.

Durant l'any 2003 s'ha fet un esforç per la renovació de la Infraestructura informàtica del Consorci, especialment en el Centre d'educació ambiental de Can Coll, on s'ha instal·lat una xarxa de bell nou, i s'han adquirit nous equips informàtics

Es van reposar els ordinadors de l'Àrea d'informació territorial i Urbanisme i es van adquirir 2 ordinadors portàtils.

La incidència més significativa que es va produir durant el cap de setmana del 26-27 de juliol de 2004, ja que l'edifici del centre d'Informació del Parc va patir una sobrecarrega en la xarxa elèctrica que va causar la cremada de tots els aparells de comunicació del Consorci. L'assegurança de l'edifici va cobrir les despeses de reposició ocasionades per aquest incident.

OBRES I PROJECTES

Actuacions executades en el marc dels convenis amb els ajuntaments afectats

1, ÀMBIT PANTÀ DE VALLVIDRERA

Modificació de la primera fase del Projecte de restauració de la presa i del vas del pantà de Vallvidrera.

Mitjançant Decret emès en data 28 de febrer de 2003 i ratificat per l'Assemblea General de l'entitat en data 8 d'abril de 2003, l'Excm. Sr. President del Consorci del Parc de Collserola va resoldre adjudicar la contractació de les obres corresponents a la primera fase del "Projecte de restauració de la presa i del vas del Pantà de Vallvidrera", al Districte de Sarrià-Sant Gervasi del terme municipal de Barcelona, a l'empresa ANTONIO CASADO Y CÍA, SL per un import de quatre-cents vint-i-set mil cinc-cents noranta-quatre euros amb onze cèntims (427.594,11 €), IVA inclòs.

Una vegada executades part de les obres corresponents, es varen evidenciar diferents problemàtiques que, per poder-les solucionar satisfactòriament han implicat unes intervencions que no estaven contemplades en el Projecte aprovat i que han donat peu a l'elaboració de la modificació de la primera fase del "Projecte de restauració de la presa i del vas del Pantà de Vallvidrera". Aquestes intervencions han sigut:

Replantejar el sistema de drenatge, augmentant-lo en quant a metratge i diàmetres i col·locant una capa drenant de graves a tota la superfície de fons de vas i esplanades laterals, estabilitzant-les amb una malla resistent ancorada en el terreny.

Col·locació d'una malla semirígida bianchini ancorada a la part superior dels talusos i fixada per pes (vorades) a la part inferior i a la que es va fer solidària la malla de confinament cel·lular.

La neteja de la vegetació realitzada prèviament al moviment de terres va donar indicis de l'existència d'un despreniment de terres des del carrer del Pantà que deixava el paviment descalçat. Amb aquest indicati es va fer netejar tot el lateral d'aquest carrer per tal de detectar-ne els problemes. La consolidació del despreniment implica realitzar una escullera i refer el talús.

Al realitzar l'excavació de terres de la part superior de la presa es va descobrir l'antic paviment de totxo massís col·locat a sardinell amb la cicatriu central del pas de la claveguera. Vist l'estat del paviment es va replantejar substituir el paviment projectat de formigó per restaurar el paviment existent i formigonar únicament l'antiga cicatriu provocada per el pas de la claveguera. Juntament

amb aquesta decisió s'ha redissenyat la passera per tal de fer-la completament independent de la superfície de paviment de la presa, incorporant les dues baranes i passant d'una amplària de 80 cm a 140 cm.

Per donar accés a les rasants del paviment existent i poder treballar ambdós costats, on hi ha uns espais tan reduïts, s'ha vist la necessitat de realitzar l'acord amb els camins que hi conflueixen per un costat i amb el petit espai d'estada per l'altra.

També s'han realitzat actuacions aigües avall en el sentit que, per realitzar la perforació de la presa fora de l'àmbit del túnel interior, s'ha realitzat l'excavació del talús que s'ha estabilitzat amb escullera i s'ha conduït el tub de desguàs fins la cota convenient. S'ha excavat tota la terra sobreposada a la paret i base de la presa aigües avall, modificant els talussos laterals. Per realitzar aquests treballs s'ha hagut de conformar un camí d'accés al costat de la llera.

La modificació de la primera fase del "Projecte de restauració de la presa i del vas del Pantà de Vallvidrera" ha tingut un pressupost de cinc-cents cinquanta-cinc mil tres-cents divuit euros amb trenta-vuit cèntims (555.318,38 €), IVA inclòs,

Segona fase del Projecte de restauració de la presa i del vas del pantà de Vallvidrera.

El dia 6 de maig de 2003 es va signar entre l'entitat i l'empresa GISCOSA, SL un conveni per a la col·laboració i patrocini de part de la segona fase de l'esmentat Projecte. L'objecte del conveni el constituïa la segona fase del "Projecte de restauració de la presa i del vas del Pantà de Vallvidrera", l'execució de la qual té un pressupost de seixanta-nou mil sis-cents seixanta-quatre euros amb setanta-set cèntims (69.664,77 €), IVA inclòs. Concretament la segona fase del Projecte inclou el subministrament i instal·lació per part de GISCOSA de làmines d'EPDM giscolene 120, per a la impermeabilització de la presa i el vas del pantà.

2. ÀMBIT SANT PERE MÀRTIR - PLAÇA MIREIA

Projecte de restauració dels entorns de la plaça Mireia.

El primer trimestre de 2002 es va acondicionar com a àrea de lleure l'esplanada ubicada al marge dret de la plaça Mireia, junt a l'àrea de lleure ja existent de Sant Pere Màrtir, a l'extrem occidental del parc de Collserola, en el terme Municipal d'Esplugues del Llobregat. Es varen conformar unes explanades d'unes superfícies considerables on s'hi varen ubicar taules i bancs per el picnic i es va rehabilitar el recinte de la font de la Mandra.

Les intenses pluges caigudes de manera periòdica i continuada des del mes de juliol de 2002 així com la manca de cuneta ben conformada a l'últim tram del Passeig de les Aigües (que limita precisament amb la font i l'esplanada superior) han provocat la formació d'aixeregalls que creuen l'esmentada explanada.

Per tal d'evitar l'arribada d'aigües procedents del passeig de les Aigües es conforma una cuneta a l'últim tram de l'esmentat passeig recollint per tant les aigües i portant-les a una claveguera de nova construcció.

Als laterals de les explanades, en el lloc on aquestes van canviant de nivells, es formen uns interceptors potents de 50 cm. d'amplada i d'una longitud total de 48.5 ml. L'aigua d'aquests interceptors de banda muntanya es condueix a la cuneta existent i els de banda terraplè, al fondal existent.

A la banda nord oest de l'àrea de lleure hi ha dues fonts formades per dos murs de formigó que, degut al seu mal funcionament, varen ser substituïdes per dues fonts de fosa tipus "Villa Olímpica de la casa Fabregas".

S'arranja el ferm de l'avinguda que transcorre des de la plaça Mireia fins al camí que mena al turó del Corts, tapant aixeregalls, refent vorades i repavimentant-ho de sauló.

El "Projecte de restauració dels entorns de la plaça Mireia", als termes municipals d'Esplugues de Llobregat i de Sant Just Desvern, té un pressupost de trenta-nou mil cinc-cents cinquanta-dos euros amb trenta-vuit cèntims (39.552,38 €), IVA inclòs.

Per tal de revitalitzar encara més aquesta àrea i donar uns serveis d'atenció al públic, en aquest indret es planteja la col·locació d'un mòdul de quiosc-berenador prefabricat i desmuntable, que alhora disposarà d'uns lavabos públics. En conseqüència, d'una banda, es va contractar l'escomesa elèctrica i del transformador per al futur subministrament d'aquest mòdul a ENDESA Distribución Eléctrica, SL per un pressupost de cinquanta-nou mil vuit-cents catorze euros amb noranta-vuit cèntims (59.814,98 €), IVA inclòs, i, de l'altra, es va adjudicar el subministrament i col·locació de mòdul prefabricat de Centre de Transformació al carrer Pau Vergós.

3. ÀMBIT PARC DE CAN CUIÀS

SEGONA FASE D del Projecte de Restauració dels entorns de CAN CUIÀS

Les actuacions en aquesta fase són les següents:

- Realització d'un mirador panoràmic en forma d'estrella col·locat sobre el morro de l'extrem nord de l'àrea. Aquest indret té una vista oberta i panoràmica sobre les autopistes C-58 i C-33, el turó de Montcada i el riu Besòs. El mirador es situa al final del llom que s'aboca a la autopista C-58. Formalment és una estrella de sis puntes a les quals se n'hi ha escapçat una, precisament la que li dona accés. Constructivament està compostat per una estructura metàl·lica de pilars de tub de 200 mm de diàmetre sustentat sobre sabates arriostrades de formigó, unes bigues HEB-280 i bigues-riostra HEB-

140. El paviment consisteix en un entarimat de taulons de fusta de 20x6 cm de pi Pirineus amb tractament anticorrosió de sals metàl·liques. L'accés a aquest mirador es formalitza amb una avinguda d'uns 120 ml en la que una barana de filat a banda i banda acomboia als passejants cap el punt final.

- Remodelació de l'enllaç del camí amb la urbanització del polígon. L'enllaç es realitza mitjançant llosa de formigó de 8 m de llarg. Al punt de confluència amb el camí de terra es col·loca un embornal interceptor amb dipòsit d'arenas. L'aigua recollida es condueix mitjançant una canonada

a un embornal existent al carrer del polígon industrial. Així mateix es construeix una cuneta a peu de talús.

- Arranjament de 85 ml de camí. Es corregeix el perfil longitudinal del tram de camí que dona al talús superior de l'àrea d'estada construïda en la 2ª fase C. Es conforma la cuneta de forma que l'aigua no s'embassi i arribi al pou de recollida que porta l'aigua al fondal del torrent de la feixa llarga.
- Col·locació d'elements de mobiliari i de senyalització.
- Plantació de vegetació. En la 1ª fase de la actuació realitzada es va fer una important reforestació. En la present fase es realitzarà una plantació complementaria.
- El pressupost total de les obres de la segona fase-d (any 2003) del "Projecte de restauració dels entorns de Can Cuiàs" puja a la quantitat de cent vint mil cent seixanta sis euros amb quaranta un cèntims (120.166,41 €) IVA inclòs.

4. ÀMBIT ÀREA DE LA SALUT DE SANT FELIU DE LLOBREGAT

Projecte de rehabilitació de l'ermita de La Salut de Sant Feliu de Llobregat

L'ermita de la Salut de Sant Feliu del Llobregat presentava unes patologies estructurals i de deteriorament que feien inviable l'ús pel culte o per qualsevol altra activitat.

Aquesta fase de rehabilitació de l'ermita de la Salut consta dels següents treballs:

- Desmuntatge de la coberta actual, retirada de llates, col·locació de nou suport amb aïllant, i col·locació de teules noves.
- Enderroc de volta de canó d'encadellat ceràmic
- Reparació d'esquerdes en tots els paraments.
- Tractament curatiu i preventiu de tots els elements de fusta.
- Substitució parcial del paviment per un de pedra natural calcària adient a la tipologia de l'edificació que es rehabilita.
- Neteja de paraments interiors de morter amb raig d'aigua a pressió.
- Enguixat i pintat amb pintura plàstica de paraments verticals interiors.
- Pintat de paraments exteriors amb pintura al dissolvent de resines de polietilè.
- Reparació i substitució d'una finestra de fusta i envidrament emplomat.
- Substitució de la instal·lació elèctrica.

El pressupost del "Projecte de rehabilitació de l'ermita de La Salut de Sant Feliu de Llobregat", al terme municipal de Sant Feliu de Llobregat té un pressupost de quaranta-tres mil quatre-cents noranta-set euros amb set cèntims (43.497,07 €), IVA inclòs.

FINALITZACIÓ DE PROJECTES

Cal assenyalar que durant l'any 2003 es varen finalitzar les obres corresponents als següents projectes:

PROJECTE DE PEATONALITZACIÓ PARCIAL DEL CARRER PAU VERGÓS".

PROJECTE DE PEATONALITZACIÓ PARCIAL DE LA
CARRETERA ALTA DE ROQUETES”

L'any 2003 es va realitzar també la supervisió de l'obra corresponent al següent projecte:

PASSEIG-MIRADOR DE LES AIGÜES FASE 1, realitzat pels serveis tècnics de l'Ajuntament de Barcelona.

ÚS PÚBLIC, DIVULGACIÓ I EDUCACIÓ AMBIENTAL

El Parc de Collserola, un gran espai natural, enmig d'una àrea força poblada, requereix una important tasca de divulgació dels seus valors naturals, per tal de garantir que l'ús públic de la Serra sigui compatible amb els objectius de conservació que estableix el Pla Especial d'Ordenació i Protecció del Medi Natural de Collserola.

Tanmateix, el Consorci del Parc de Collserola compta amb un Programa educatiu que està pensat i dissenyat per que tothom trobi resposta als seus interessos, amb un programa d'activitats que s'ofereix cada any a tot tipus de públic, i en especial als alumnes dels centres escolars de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

El programa del Servei, desenvolupa doncs diferents línies de treball:

1. Promoció i ús públic
2. Publicacions- divulgació
3. Educació ambiental. Les diferents activitats es duen a terme en funció dels destinataris, en el Centre d'Informació, Centre d'educació ambiental Can Coll i Centre d'educació ambiental Mas Pins, Centre de Documentació i Recursos Educatius.
4. Voluntaris de Collserola

Enguany cal destacar la celebració a Barcelona del III Simposi Internacional d'Espais Naturals i Rurals en Àrees Metropolitanes durant el mes de març, amb el lema "El sistema d'espais lliures en l'articulació de les àrees metropolitanes", en el qual es presentaren un total de 16 comunicacions i s'aplegaren prop de 300 participants vinguts d'arreu. També enguany se segueix constatant un augment de la demanda d'activitats als C. d'Educació Ambiental, superant l'oferta que aquests poden acollir. Donant resposta a aquestes sol·licituds, els darrers anys es promouen els programes autoguiats. Finalment, afegir que el Programa de Col.laboració amb empreses, entitats i institucions que es gestiona des d'aquest Servei, ha tingut noves incorporacions que impliquen una major implicació d'aquest sector en la conservació de Collserola.

1. Promoció i Ús Públic

En aquesta àrea queda emmarcada una de les línies de treball rellevant del Servei, donat que un dels objectius principals és promoure l'ús de l'espai públic sota valors i actituds de respecte, conservació i coneixement del Parc, així com de bona convivència entre usuaris. Dins d'aquest àmbit, i en coherència amb el que el Parc suggereix, l'ús de l'espai públic inclou, al temps que la difusió, posar a disposició dels usuaris, els mecanismes i serveis per tal de dur a terme aquestes pràctiques i activitats; bé per conèixer els seus valors, bé per gaudir de l'entorn d'una manera correcta. En aquest sentit, es duen a terme diferents tasques d'àmbit general relacionades amb les àrees de lleure, la senyalització i la qualitat i ús d'aquests serveis, Així com la difusió del que apliquen les Ordenances del Parc. A tall d'exemple, s'han començat a instal·lar les Agendes del Parc a les tres àrees principals, d'una banda per reduir una certa percepció difusa d'aquestes com a espais propis del Consorci del Parc, i de l'altra utilitzant-les com a via de comunicació, reforçant el vincle Parc-usuari. En definitiva, propiciant la connexió entre lleure i coneixement de l'entorn, i afavorint un salt qualitatiu d'apropament a l'entorn.

- Senyalització divulgativa

Plafó de l'àrea de Mas Lluhí, revisió senyalització divulgativa

- Itineraris

Definició dels recorreguts de l'Àrea de Can Cuiàs

Itineraris PR pel Baix Llobregat en col.laboració amb el Consell Comarcal

- Divulgació

Presentació al Palau Robert del nou CD Papallones de Collserola

Fulletó Àrea de Can Cuiàs

Revisió publicació Pantà de Vallvidrera (fet per l'Ajuntament de Barcelona)

Revisió tríptic fauna del Districte de Sarrià-St. Gervasi

Aquesta tasca representa un grau d'implicació important per part dels municipis i un treball que beneficia el Parc en el seu conjunt. És en aquest sentit que des d'aquest àmbit de treball, s'aglutinen les relacions externes que el Consorci estableix amb Ajuntaments, entitats, institucions i empreses públiques o privades amb les quals se sol·licita, en ambdós sentits, alguna demanda d'activitat específica o se'ls proposa establir alguna col.laboració de treball en relació al Parc. La finalitat és establir vincles de participació conjunta amb els diferents agents que configuren l'entorn i la realitat de Collserola. Aquests acords, que en alguns casos es concreten en convenis de col.laboració, poden ser referits a usos de l'espai (itineraris, senyalització), activitats (jornades de neteja, participació en simposis, visites al Parc).

Durant l'any 2003, s'han establert relacions i converses per aquests tipus de col.laboracions amb: Ajuntament de Montcada, Ajuntament d'El Papiol, Ajuntament de Molins de Rei, Ajuntament de St. Just, Ajuntament Cerdanyola del Vallès, Ajuntament d'Esplugues, Ajuntament de St. Cugat, Ajuntament de St. Feliu del Llobregat i els districtes de la ciutat de Barcelona, Ajuntament de St. Andreu de la Barca, Ajuntament de Sabadell.

D'altra banda, es relacionen tot seguit aquelles entitats i institucions amb qui també s'ha establert relació:

Barcelona Activa, Col·legi de Periodistes de Catalunya, Centre temàtic Europeu de M. Ambient, Fundació Catalana per a la Recerca, Fundació Caixa Sabadell, Unió Esportiva Sants, AAVV Can Majó, AAVV de Canyelles, Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, Servei de Patrimoni arquitectònic local (Diputació de Barcelona), CCRTV, Parcs i Jardins, Atelier Z, COM Ràdio.

En aquesta tasca, i lligat a l'àmbit de Promoció, una eina que destaca com a important és l'element comunicatiu. Eina a partir de la qual el Consorci estableix aquestes relacions externes però al mateix temps utilitza tant per divulgar i fer difusió de les propostes que fa, com per atendre les sol·licituds d'informació dels propis mitjans de comunicació. En aquest sentit, destaca la importància que el missatge emergent del Parc adreçat al ciutadà, es percebi amb una línia clara i homogènia, independentment del canal que s'utilitzi per arribar a l'usuari (premsa, fulletó, senyalització). Així, s' intenta vetllar per aquesta coherència comunicativa treballant en diferents àmbits: en els mitjans de comunicació, a partir d'insercions de missatges cívics i de coneixement de la serra; en l'edició de materials divulgatius com a eina de comunicació amb l'usuari, en l'enfocament d'una campanya de sensibilització o en la senyalització específica per divulgar valors naturals, patrimonials o incidir en actituds més cíviques. Amb la finalitat de fer una difusió permanent de les propostes del Parc, s'ha creat un mailing específic que engloba tant mitjans locals (revistes i ràdios municipals) com nacionals (com TV3, Catalunya Ràdio, TVE, Cadena SER...).

D'altra banda en la línia de promoure i donar a conèixer el Parc, es considera important que la informació del Parc es trobi també fopra d'aquest. Així, s'ha establert relació directa amb diferents oficines d'Informació i Turisme que han actuat com a primer punt de contacte. Aquesta relació ha consistit principalment en el subministrament dels fulletons generals del Parc, i en alguns casos l'Agenda i el Butlletí.

- Oficina d'Informació Turística de Barcelona (Diputació de Barcelona)
- Centre d'Informació de Catalunya (Palau Robert)
- Oficina d'Informació Juvenil de Sabadell
- Consorci de Turisme del Baix Llobregat
- Departament d'atenció i Informació Ciutadana (Sant Feliu de Llobregat)
- Turisme Juvenil de Catalunya
- Oficina de Turisme de l'Ajuntament de Sant Cugat
- Jardí Botànic de Barcelona
- Escola Industrial, Edifici El Rellotge
- Oficines de Caja de Ahorros del Mediterráneo (en el marc del conveni de col·laboració).

Les insercions en els diferents mitjans de comunicació durant el 2003 ha estat el següent:

Permanents

Catalunya Ràdio	Inserció missatge cívic adequat a cada trimestre tots els divendres de l'any
COM Ràdio	Inserció missatge cívic adequat a cada trimestre de l'any + Agenda
Revista Viari FGC	Agenda mensual de les activitats del Parc
El Periódico	Anunci de les activitats especials
El Far	Anuari Baix Llobregat
73 registres mailing	Revistes municipals, ràdios, diaris, televisió) per a l'Agenda del Parc.

Puntuals

Revista Què fem?. La Vanguardia

En quant a la presència als diaris, el Parc de Collserola, ha estat present en premsa un total de 247 vegades durant l'any 2003.

Finalment, les sol.licituds ateses pel Consorci dels diferents mitjans de comunicació han estat un total de 51.

Gener	Ràdio 9 Barris TV3.Catalunya“En directe” City Tv. Magazine de tarda TV3- Catalunya. Jet Lag	Febrer	Ràdio 9 Barris Ràdio St. Feliu Butlletí CEC RAC 1 Gravació programa 30 minuts Catalunya Ràdio Ràdio Estel El Medi Ambient TV3 City TV Article Revista “Viure en Família”
Març	Ràdio Gràcia Ràdio Desvern BTV Diari Ciutat Nord	Abril	TV3. Programa 30 minuts Diari de Cerdanyola TV3 Toquem el dos Ràdio Molins
Maig	Article revista per Volta ciclista a Catalunya per Collserola. Horta TV per BTV	Juny	Diari El País Revista Hotels H10
Juliol	Diari Ciutat Nord BTV (incendis) EL Periódico Guia National Geographic España Ràdio St. Feliu Tot Cerdanyola BTV (pantà) BTV “El temps del Picó” Ràdio Sabadell	Agost	COM Ràdio Catalunya Ràdio Ràdio Rubí
Setembre	Revista Descobrir Turismo España en Bruselas Programa el Medi Ambient. Catalunya Ràdio, “Aires de suplement”.“On és en Claudi”. Agència EFE	Octubre	Taula rodona CMSC Canal 33 Ràdio Cerdanyola Revista Consell
Novembre	Ràdio Estel Revista Metropolitan	Desembre	La Revista de Barcelona COM Ràdio

Programa de Col.laboració empresarial

Un dels objectius d'aquest programa és cercar el comprimís ambiental d'empreses sensibilitzades en la conservació de l'entorn. Durant el 2003, s'han mantingut relacions amb diferents entitats i empreses tant públiques com privades.

BSM

Col.laboració en l'arranjament del Viver de Can Borni

Caja Madrid

Col.laboració en la Campanya de seguiment i observació d'aus rapinyaires.

Caja de Ahorros del Mediterráneo

Col.laboració per a la realització d'activitats de caps de setmana de l'Agenda d'activitats del Parc.

Catalunya Ràdio

Col.laboració en serveis per a la difusió del Parc de Collserola

CEMEX España

Manteniment i millora de les zones humides

COM Ràdio

Col.laboració en serveis per a la difusió del Parc de Collserola

El Periódico

Preus especials per a espais de difusió d'activitats del Parc de Collserola

FCC

Col.laboració econòmica per a activitats de promoció i divulgació

Ferrocarrils de la Generalitat

Col.laboració en activitats divulgatives i de promoció del Parc

Fundació Territori i Paisatge

Col.laboració en l'edició del llibre del III Simposi Internacional d'Espais Naturals i Rurals en Àrees Metropolitanes

Giscosa

Aportació de material per a la creació i manteniment de basses d'aigua i el Pantà de Vallvidrera

Novartis

Col.laboració econòmica i en tasques de neteja amb la participació de treballadors de l'empresa.

Serveis Funeraris de Barcelona S.A

Col.laboració per a tractaments forestals de caràcter fitosanitari.

SONY España, S.A.

Col.laboració en béns materials per a la millora del funcionament ordinari dels Serveis Tècnics del Parc.

Torre de Collserola

Col.laboració per a la reedició del fulletó general del Parc

Túnels i Accesos de Barcelona, S.A.

2. Publicacions-Divulgació

En aquest àmbit es fa una tasca directa d'edició de materials i publicacions del Parc en els diferents suports gràfics.

Publicacions periòdiques

Reedicions

Noves edicions

Web

Altres tasques

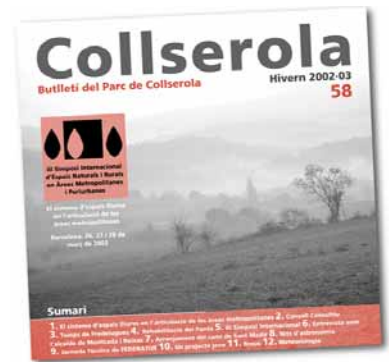
Anàlisi i estructuració de l'estil de comunicació de les publicacions del Parc

Publicacions periòdiques

- Butlletí del Parc. Butlletins, 58, 50, 60, 61, 62

Es consolida el nou disseny de portada i interior introduït des del nº 56. Plantejament que l'acosta, salvant les distàncies, al d'una revista. A partir del 59 intervé una nova impremta que introdueix algun canvi en la textura del paper.

Es cerquen solucions per alleugerir la dedicació. S'estudia la possibilitat d'externalitzar el procés d'edició. És demana pressupost a empresa d'assistència editorial. Finalment s'opta per continuar com fins ara. El procés d'edició està bàsicament condicionat per la elaboració i dinamisme dels seus continguts que és generen internament. És posa en marxa un procés d'actualització del mailing postal del butlletí, tot oferint l'alternativa telemàtica.

Des del número 59 la versió íntegra de la publicació està disponible al web en format pdf

- Memòria de gestió

S'externalitza el procés de maquetació. Traspàs relativament senzill atès que l'estructura i formats estaven clarament definits en base les memòries dels anys anteriors. Ho assumeix la mateixa empresa de serveis editorials que realitza habitualment les correccions i traduccions.

La feina des del servei és reduir a recollir els textos dels diferents serveis i fer les tasques d'unificació i revisió adjacents per tal d'obtenir un únic document ordenat amb tot el text. Selecció i preparació de les imatges. Coordinació amb l'empresa editorial i revisió de les primeres proves i galeres. El procés de maquetació i disseny de la portada externs s'ha traduït en una millora formal en aspectes de gràfisme i composició. La versió íntegra de la memòria es "penja" al web, amb les imatges en baixa resolució.

- Curs al Parc

La maquetació i disseny de portada s'encarrega a una empresa externa. És millora en diversos aspectes la composició, tot i la dificultat que suposa la limitació de pàgines per a un text que mica en mica va incrementant-se. S'ha penjat la versió en pdf al web.

- Fulletó Campanya d'observació de les aus rapinyaires

Disseny i maquetació. D'acord amb el nou format, més ampli i coherent amb la norma d'estil del Parc.

Noves publicacions

- Fulletó senglars

Disseny, maquetació i revisió del text a partir d'una proposta preliminar del Servei de Medi Natural.

- Fulletó de la pedrera dels ocells

Col·laboració amb la UB en motiu de la Setmana de la Ciència. Revisió i maquetació definitiva a partir d'una proposta de tríptic elaborada per l'equip de Francesc Centelles.

Reedicions

- Fulletó de donar

Versió anglesa. Modificacions mínimes en la part del mapa per tal d'evitar la elaboració de nous fotolits. Pel que fa al text i les fotografies s'han fet lleugeres modificacions, que entre d'altres aspectes, potencien una mica la imatge del patrocinador (Torre de Collserola).

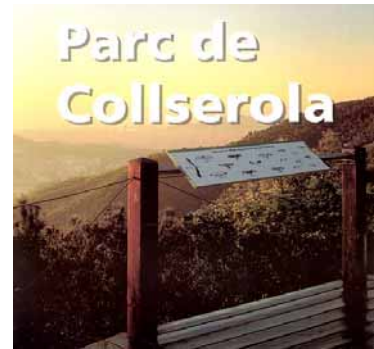
Versió catalana. Reedició incorporant els canvis d'imatge esmentats.

- Fitxes dels ocells I i II

Es va estudiar la millor opció per a reeditar-les. S'havien exhaurit gairebé totalment. D'ençà de la publicació del CD dels ocells la demanda de les fitxes sembla haver augmentat. Durant el desembre és va reeditar el volum 1 mitjançant la impremta municipal.

- Fitxes de les plantes I

S'ha fet una reedició revisada. La inutilització dels primers fotolits i la manca dels arxius informàtics corresponents han comportat que s'optés per encarregar la remaquetació del producte.

Projectes en curs

- Guia de natura

Durant aquest curs s'ha donat un bon impuls al tema a nivell de definir i concretar el projecte i, contactar amb els diferents proveïdors i especialistes que hi hauran d'intervenir. El gruix del treball, el desenvolupament dels continguts, encara està, però, pràcticament per començar.

- Web

Darreres reunions de treball amb la comissió, revisió i preparació de continguts i imatges. Coordinació amb l'empresa de disseny i muntatge.

Altres tasques

Suport als centres com ara cartells per a Can Coll i el CI (dia dels ocells, setmana de la ciència, tallers de Nadal. Revisió i adaptació de la base de dades per al control d'estocs. Actualització del Quiosc interactiu de l'exposició. (actualment fora d'ús per incompatibilitat del sistema operatiu de la màquina amb la xarxa del Centre). S'ha realitzat un article de difusió sobre els recursos multimèdia. (Dossier Jornades 94). També s'ha assistit a diferents jornades i exposicions.

Finalment, cal esmentar que la darrera tardor, s'ha encarregat a un professional de comunicació, un estudi per a analitzar l'estil de comunicació gràfica dels materials i publicacions del Parc.

3. Educació Ambiental. Centres del Parc

Centre d'Informació

El Centre d'Informació del Parc és el punt d'acollida i referència del visitant. Els objectius principals són oferir una informació general bàsica i pràctica (indrets, possibilitats, transports, serveis, etc.), suggerir activitats encaminades al coneixement del Parc i dels seus valors i promoure'n l'ús educatiu i respectuós.

Ahora, des del centre d'informació es desenvolupen diverses tasques en relació a l'ús públic del parc que anirem exposant a continuació.

- La recepció i la informació

Considerem molt important oferir al visitant un servei de qualitat i una atenció personalitzada, la qual cosa va condicionada per una bona preparació del personal d'atenció al públic, que haurà de tenir unes habilitats per al tracte amb el públic, així com uns coneixements específics.

L'atenció que desenvolupa el personal de recepció és directa al visitant del Centre, o atenen el telèfon i el correu electrònic o postal. (Vegeu les dades al resum estadístic).

A recepció es dona la benvinguda al visitant, oferint els serveis i la orientació necessària per cobrir les seves necessitats bàsiques: (informació, orientació, seguretat...), aclareix dubtes i dona respostes a les consultes realitzades, siguin de caire general com específiques sobre el mateix Parc (valors naturals, culturals, de gestió...).

Curs 02/03	Visitants (no grups) atesos al Centre d'informació		
	Caps de setmana	Dies laborables	Visitants totals
Total	20753	5311	26064

	trucades	Correus electrònics
Curs 2002-2003	6355	2351

- Can Coll els caps de Setmana

Com a equipament complementari del Centre d'Informació, es disposa del Centre d'Educació Ambiental de Can Coll, obert els diumenges i festius, amb la mateixa funció de recepció i amb una persona que l'atén.

- Xarxa de punts d'Informació

Anomenem Punts "I" als centres amb els que tenim una relació permanent de manera que els fem arribar fulletons d'informació sobre el Parc per a la disponibilitat del seu públic.

- La recreació i suport a l'ús públic

En el Parc de Collserola es disposa d'un conjunt de instal·lacions per al temps d'oci: Les àrees de lleure, els miradors, la senyalització i els senders. La senyalització que s'instal·la en aquests espais per al lleure és molt variada. Des de panells indicadors, avisos cívics, panells d'informació i interpretadors...

Des del Centre d'Informació es porta un seguiment dels senders excursionistes a l'àmbit del parc, els quals han estat camins tradicionals o creats de nou a iniciativa d'entitats locals, principalment centres excursionistes. S'ha establert relacions amb aquestes entitats de manera que abans de crear qualsevol nou sender es posen en contacte amb nosaltres, i a partir d'aquí, es fa l'estudi i valoració de l'itinerari proposat, conjuntament amb el Servei de Medi Natural del Consorci.

Durant el curs 2002 – 2003, s'ha establert el pas de la Mitja Marató, organitzada per la Unió Excursionista de Catalunya d'Horta, pel camí de Can Borrell a Sant Medir com a definitiva.

- El control i regulació dels usos

Des del Centre d'Informació es tramiten les autoritzacions de les diverses activitats que necessiten d'un permís emès pel Consorci. Això implica la rebuda de la sol·licitud, l'assessorament i orientació, i el seguiment de la tramitació de l'autorització. Per tan cal un ampli coneixement de les ordenances del Parc i del propi terreny, i una tasca de divulgació d'aquestes ordenances.

Per aquest motiu s'ha establert relació amb: productores de cinema i TV per a filmacions, amb les entitats excursionistes, ciclistes, esportives, per a activitats d'oci populars i massives, amb les associacions cíviques que organitzen activitats diverses (romeries, aplecs, costellades, dinars de germanor...) etc. Durant el curs s'han tramitat uns 125 permisos. (Veure annex detallat de les activitats autoritzades durant el curs 2002-2003)

tipus	Autoritzades
Filmacions	43
Aplecs i trobades	30
Bicicletes	17
Caminades	30

tipus	Autoritzades
Estudiants	5
Totals	125

L'educació ambiental

- Activitats per a tothom

Des del Centre d'Informació s'ofereixen un conjunt d'activitats adreçades al públic en general que es desenvolupen durant tots els dies de la setmana. En general, els dies laborables s'ofereixen activitats adreçades a grups organitzats i durant els caps de setmana i festius s'ofereixen activitats a tota mena de públic.

Relació de les activitats

- Passejades temàtiques, activitat de dissabte al matí, que durant una hora de passeig, i a través del contacte directa amb l'espai, els participants poden adquirir coneixement de caire naturalístic. El tema principal de cada dissabte va variant al llarg de l'any en funció del més destacat de cada estació. És una activitat gratuïta que els visitants poden realitzar quan venen al Centre d'Informació, sense fer inscripció prèvia.
- Matinals a Collserola, excursions conduïdes per l'equip de guies d'Argelaga, d'unes tres hores de durada, i adreçades a grups organitzats i amb reserva. Es desenvolupen en tres sectors del Parc: àrea de lleure de Can Coll, àrea de lleure de Santa Creu d'Olorda i de Vil·la Joana a Sant Cugat..
- Passejar i conèixer, activitat de tres hores de durada. Adequada als diferents nivells d'edat, amb un guia per cada grup classe. En la visita al centre es veu l'audiovisual o el vídeo, i depenen del grup, es visita l'exposició o es treballa la maqueta de Collserola... La resta de l'activitat és a l'aire lliure, als entorns del Centre, amb una metodologia que estimula la participació, la descoberta del patrimoni (natural i cultural) i la reflexió sobre la intervenció de l'home en el paisatge.
- Collserola Tour, és una activitat que combina el trajecte amb autocar i la passejada a peu. L'autocar fa un itinerari per carretera amb diverses parades als miradors des dels quals es té una bona panoràmica del paisatge de Collserola. La ciutat de Barcelona als peus, el Vallès a l'altre costat, la Vall de Sant Just... i s'arriba caminant fins a les fonts de l'Arrabassada i d'en Ribes. També es fa l'itinerari de Vallvidrera a la Font de la Budellera, que finalitza al Centre d'Informació. Actualment s'adreça a grups organitzats.
- Nits d'Astronomia, activitat que es realitza al vespre, de 22 a 24 hores. Es fa una primera part teòrica en la que s'expliquen els conceptes bàsics d'astronomia, llegendes relacionades i una segona part d'observació dels estels amb el telescopi. Aquesta activitat es fa dos cops al mes per al públic en general inclosa a l'agenda d'activitats i també s'adreça a grups organitzats amb reserva prèvia.
- Presentacions del Parc, per aquells grups que desitgen una explicació general del Parc o bé de la seva problemàtica i gestió. En aquest cas, la presentació la fa el responsable del Centre d'Informació com a tècnic del Consorci del Parc de Collserola, o bé algun altre tècnic especialitzat.
- Activitats d'estiu. Per donar resposta a la demanda d'esplais i casals d'estiu, s'ofereix en temps de vacances una activitat més lúdica i curta que durant el curs escolar. En diem Activitats d'estiu que es duen a terme igualment al Centre d'Informació del Parc. També, dins d'aquest mateix període es realitzen les visites a la masia de Can Coll amb les mateixes característiques.
- Visites al Centre d'Informació. Molts grups diversos, des de turistes que de Barcelona s'arriben al Parc, grups de gent gran, ampaes, escoles, o grups d'amics, arriben al Centre d'Informació amb la intenció de visitar l'exposició, veure el vídeo del Parc i informar-se de les possibilitats per a l'oci i de coneixement del Parc. Les visites al Centre d'Informació es realitzen al llarg de tota la setmana. Sempre que es pot, intentem que ens avisin de la seva visita amb anterioritat per tal d'evitar problemes de capacitat.
- Activitat especials Activitats fetes a la carta. Hi trobem des de jornades de neteja, ginkanes, de suport en jocs de rol, excursions guiades... Els grups organitzats que ho sol·liciten poden demanar que un dels nostres guies els acompanyi per diversos indrets del Parc de Collserola.

Arxiu d'imatges del Parc

Gestió i manteniment. Actualment es disposa d'una base de dades amb més de 9500 registres d'imatges del Parc. Té la funció de fons documental d'imatges del Parc de Collserola i a més, dona suport als tècnics del Consorci per a qualsevol necessitat que sorgeixi, també es cedeixen imatges a altres institucions, i principalment s'utilitzen per il·lustrar les pròpies publicacions del parc. S'ha començat a posar en funcionament la base de dades actualitzada que permet visualitzar les imatges digitalitzades.

DADES ESTADÍSTIQUES curs 2002 – 2003 al Centre d'Informació

Activitats guiades per a grups	Núm. grups	Participants
Passejar i conèixer	313	7107
Activitats d'estiu	5	148
Visita Masia Can Coll estiu	2	55
Collserola Tour per a grups organitzats	14	319
Nits d'astronomia per grups organitzats	6	130
Activitats especials	3	90
Matinals a Collserola	5	102
Presentacions	2	73
Total	350	8024

Visites de grups (no guiades)	Grups	Participants
Visites concertades	131	6257
Visites no concertades	71	2273
Total	202	8530

Agenda d'activitats	Activitats	Participants
Passejades temàtiques	45	1442
Nits d'astronomia	17	340
Excursions amb voluntaris	14	?
Collserola Tour	-	-
Total	76	1782

Quadre resum del total de visitants al Centre

Activitats	Grups	Visitants
Activitats guiades per a grups	350	8024
Activitats no guiades	202	8530
Activitats de l'agenda	76	1782
Visitants		26064
Total		44400

Can Coll Centre d'Educació Ambiental

Enguany fa quinze anys que el centre d'educació ambiental Can Coll ofereix la possibilitat de participar en activitats de descoberta i coneixement de la serra de Collserola. Des de la seva inauguració, el novembre de 1988, es treballa per confeccionar una oferta diversificada capaç d'atendre un ampli ventall d'usuaris amb expectatives educatives i lúdiques.

Al llarg d'aquest temps s'han dissenyat més de 20 programes educatius dedicats preferentment a l'educació infantil i primària i també a l'educació especial. Igualment es posa especial atenció en l'oferta d'activitats de formació per a mestres, professors i estudiants universitaris. Es col·labora amb els ajuntaments, associacions i col·lectius de l'entorn del Parc i s'ofereixen activitats de curta durada per a llars d'infants i per a grups d'avis i d'adults en formació permanent. Alhora s'ha estructurat una oferta educativa i de lleure adreçada als visitants dels dies festius, moment en que el centre es converteix en un dels punts d'informació obert a tothom.

Les propostes educatives es poden agrupar depenent de les temàtiques que desenvolupen i de l'edat i les característiques dels destinataris. El treball de sensibilització, de descoberta del medi i de les característiques i valors del Parc de Collserola són els eixos vertebradors de totes les propostes. En general totes elles comporten una sessió de treball prèvia amb els mestres-tutors, una jornada de treball amb els alumnes al CEA Can Coll i un seguit de propostes educatives per a treballar a l'escola abans i després de la jornada de treball.

Pel que fa a les activitats educatives les línies de treball es poden agrupar en:

Programes dirigits als escolars d'Educació infantil i cicle inicial de Primària (de 3 a 8 anys)

- “Experimentem” programes que tenen com a denominador comú: proporcionar experiències positives en contacte directe amb el medi.
Hi ha dues propostes diferents: Experimentem la granja que ofereix la possibilitat d'entrar en contacte amb els animals de granja i les plantes de conreu. Experimentem el bosc una unitat de programació entorn el coneixement del bosc de Collserola.

- “Treballem” programes pensats i preparats per als mestres que volen realitzar les activitats pel seu compte.

Actualment s'ofereixen dues propostes: Treballem Collserola que agrupa un conjunt d'activitats que ajuden a descobrir la diversitat del nostre entorn natural. Treballem la masia per facilitar un coneixement general d'una masia i les activitats que s'hi ha fet al llarg dels temps.

- “Passejar i conèixer” activitats de curta durada que representen un primer contacte amb una masia rural catalana o amb els animals d'una granja. Hi ha dues possibilitats diferents a desenvolupar: Visites a la masia i Visites a la granja.

Programes dirigits als escolars de Cicle Mitjà i Superior de Primària (de 8 a 12 anys) (de 3 a 8 anys)
--

- “Aproximacions” descoberta d'aspectes concrets de la serra de Collserola a partir d'observacions i experiències personals. S'ofereixen 6 possibilitats de treball: Aproximació al món rural que demana una participació activa en les feines diàries del pagès. Aproximació a la vegetació que permet adonar-se de la diversitat de respostes de les plantes pel que fa a la pol·linització, a la dispersió de llavors, als paràmetres ambientals... Aproximació a l'ambient de la riera per descobrir la diversitat de formes de vida que pot acollir un curs d'aigua permanent. Aproximació a la fauna de Collserola on s'experimenten les tècniques i recursos del naturalista de camp i que presenta dues propostes diferents:

una per a cycle mitjà que permet entrar en contacte amb els petit animals del bosc i una altra per a cycle superior que facilita l'observació dels vertebrats que freqüenten els boscos i conreus de la serra. Aproximació històrica que convida a fer una viatge imaginari a través del temps per tal de conèixer com es vivia antigament a la masia de Can Coll.

- “Treballem” programes autoguiats amb tres propostes diferents: Treballem les plantes de l'alzinar amb l'objectiu que els alumnes apreciïn la riquesa de la vegetació del Parc i la valorin. Treballem el paisatge amb activitats de descripció de les característiques de Collserola i del seu important valor ecològic i social. I també Treballem la masia.

Programes globals dirigits a un cycle escolar o a tota una escola (de 3 a 12 anys)

- Cuidem la Terra, cuidem Collserola programa interdisciplinari que pretén estimular la participació dels centres educatius en accions a favor de la Terra. Tot un seguit de recursos i activitats permeten abordar la problemàtica ambiental i començar a treballar per la Terra col·laborant amb la gestió de Collserola. El programa culmina amb el disseny i realització d'un projecte d'actuació per a la pròpia escola.

Programes dirigits als estudiants universitaris i de cycles superiors

- Sessions de didàctica per presentar el projecte educatiu del Parc i per experimentar i valorar recursos pedagògics concrets.
- Pràctiques universitàries a través de convenis amb les universitats o altres entitats educatives per tal que els alumnes de les quals puguin fer estades de pràctiques al centre.

Programes dirigits als grups que requereixen una atenció diferenciada

- Collserola a l'abast són propostes de treball de coneixement de l'entorn natural dissenyades d'acord amb les característiques de cada grup que el sol·licita.

Programes dirigits a l'ensenyament secundari i per adults

- “Passejar i conèixer” activitats de curta durada que representen un primer contacte amb un tema o un indret. S'ofereixen Visites a la masia de Can Coll.

QUADRE RESUM D'OCUPACIÓ CORRESPONENT AL CURS 2002 - 2003

Programes/activitats		participants
Experimentem la granja	EI/CI	1887
Experimentem el bosc	EI/CI	1699
Aproximació a la fauna	CM	381
Aproximació a la fauna	CS	220
Aproximació a l'ambient de la riera	CM	120
Aproximació a la vegetació	CS	386
Aproximació al món rural	CM/CS	624
Aproximació històrica	CS	53
Treballem Collserola	EI/CI	2050
Treballem el paisatge	CM/CS	899
Treballem masia	CI/CM	272
Treballem les plantes de l'alzinar	CM	514
Cuidem la Terra, cuidem Collserola	EI/CI/CM/CS	1354
Reunions de mestres i professors		233
Pràctiques alumnes	UNI	5
Visites a la masia i a la granja	EI/CI/ESO/Adults	730
Collserola a l'abast	EE	262
Sessions de didàctica	UNI	340
Presentacions del centre	TOTS	139

Formació de voluntaris	35
Activitats especials TOTS	220
Col·laboracions TOTS	58
TOTAL	12.481

Nivells educatius: EI/ Educ. infantil CI/ cicle inicial de Primària CM/ cicle mitjà de Primària CS/ cicle superior de Primària EE/ Educ. especial UNI/ universitaris i escoles superiors

Val la pena destacar que del total d'alumnes que han treballat a Can Coll, més de 9.200 procedeixen dels municipis que conformen el Parc de Collserola. Això significa un 74% de l'ocupació del centre. Barcelona, Sant Cugat i Cerdanyola en són els orígens més habituals.

Enguany no podem deixar de parlar del programa Cuidem la Terra, cuidem Collserola que ha tingut un increment de 1199 alumnes participants respecte el curs passat. Això es deu fonamentalment al compliment del conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès el qual, a través de les regidories d'educació i de medi ambient, ha subvencionat la realització del programa a les escoles públiques del municipi. Un total de 34 mestres i 633 alumnes s'han implicat en aquesta proposta educativa. Tots plegats han ajudat a arreglar camins de passejada, han netejat l'Àrea de Lleure del Torrent, han enjardinat els voltants de l'ermita de la Salut del Papiol i de la masia de Can Coll. També han participat en el manteniment de zones de protecció d'incendis i han fet el seguiment de la senyalització de dos itineraris del Parc. Tot aquest esforç col·lectiu ha quedat recollit en quatre plafons informatius que van ser dissenyats en motiu del Dia Mundial del Medi Ambient i exhibits a la casa de Cultura de Sant Cugat.

De les 12.481 persones que aquest curs han participat en activitats educatives al centre, més de 3500 s'han implicat en programes que es desenvolupen a l'entorn de la masia, dels conreus i de la granja. Val a dir que l'oferta del programa "Experimentem la granja" any rera any es veu desbordada per les peticions de les escoles. Aquesta demanda junt amb l'estat actual de la granja, ha comportat que s'iniciï un procés de reflexió i de disseny de nous espais i instal·lacions. La futura granja ha de facilitar les condicions de vida dels animals, de disposar d'una més gran diversitat d'espècies, de millorar l'accés per a les persones amb dificultats de desplaçament i també d'optimitzar les condicions de seguretat dels espais de treball dels alumnes.

El centre ha acollit al llarg de l'any 5 estudiants en període de pràctiques corresponents al seus estudis. Han realitzat un total de 310 hores de pràctiques tutelades pels educadors de Can Coll. La procedència dels estudiants ha estat molt diversa, des de la Diplomatura d'Educació Social de la Universitat de Barcelona, fins les formacions d'educadors ambientals de la Fundació Pere Tarrés, o els estudis de tècnics en gestió ambiental del SEIC.

Les sessions de didàctica i les presentacions del centre i dels programes educatius són activitats que valorem molt positivament. Sempre es converteixen en moments de coneixença d'altres realitats o d'altres maneres de treballar, són moments d'intercanvi d'opinions i d'experiències i moments propicis per l'establiment de futures col·laboracions. Enguany destaquem les sessions realitzades amb el Departament de didàctica de les ciències i amb un post-grau d'educació física de la Universitat Autònoma de Barcelona. I també les realitzades amb escoles que ofereixen cicle formatius de grau superior dedicats a l'educació infantil. Finalment la sessió compartida amb 60 logopedes que col·laboren amb el Centre de Recursos per deficients auditiu del Vallès.

Han continuat les col·laboracions amb diferents institucions i amb les oficines tècniques dels ajuntaments que formen part del Consorci del Parc de Collserola. Com són ara l'Ajuntament de Cerdanyola, el de Sant Cugat, el d'Esplugues de Llobregat i Sant Just Desvern. Pel que fa l'Ajuntament de Barcelona s'ha col·laborat amb el Districte de Sarrià Sant Gervasi i amb el CRP Horta-Guinardó. També ha continuat la col·laboració amb Flor de Maig.

El programa "Collserola a l'abast", destinat a aquells col·lectius que demanen una atenció diferenciada ens ha permès treballar amb 262 persones. Així per exemple hem entrat en contacte amb els animals de la granja amb alumnes d'un centre de paràlisi cerebral de Terrassa. Hem gaudit

de la masia amb un grup de disminuïts psíquics de Cerdanyola o hem fet treball de camp tot diferenciant els ambients de l'entorn de Can Coll amb un grup d'invidents de Barcelona. També, i per quart any consecutiu, s'ha donat compliment al conveni de col·laboració amb el Centre de Dia de Salut Mental de Cerdanyola. Entre 15 i 20 dels seus usuaris han pujat un cop al mes a la masia per realitzar treballs de manteniment, des de jardineria fins a pintura, fusteria i restauració de mobles. I s'ha completat el procés de restauració del carro d'escala, tasca que ha culminat amb la participació conjunta en la desfilada de Sant Antoni Abat pels carrers de Cerdanyola.

Can Coll, diumenges i festius

Els dies festius al matí, Can Coll és obert al públic i es converteix en un punt d'informació i atenció als visitants del Parc. Personal tècnic i voluntaris del Parc resten a la disposició dels usuaris tot atenent les demandes sobre Collserola, oferint visites guiades als ambients i estances de la masia, comentaris sobre les exposicions del centre, visionat de vídeos i d'audiovisuals, passejades pels entorns i a la tardor i l'hivern activitats de coneixement dels ocells que hivernen al Parc.

Periòdicament es realitzen activitats especials obertes a tothom i adreçades a totes les edats. Són activitats que combinen la descoberta d'aspectes concrets de Collserola, amb l'experimentació i el gaudi. Així per tercer any consecutiu s'ha participat, el primer diumenge d'octubre, en el Dia Mundial dels Ocells. Unes 350 persones van poder fer observacions a la Feixa dels Ocells. Es va disposar un punt d'informació sobre l'estat de l'ornitofauna a Catalunya i es van realitzar activitats d'identificació d'espècies amb els materials editats pel Parc. També es van passar vídeos i hi havia un punt de dibuix i de lectura de contes per a infants i grans. A finals de novembre es va organitzar una matinal de tallers creatius amb el títol "Adornem el Nadal". L'objectiu de la festa era oferir recursos i activitats a les famílies per a fer de les festes nadalenques un espai de trobada i gaudi lluny del consumisme i el malbaratament. Hi van participar prop de 500 persones i entre tots es va construir un gran arbre amb materials reciclats, es van fer motius nadalencs amb fang, i centres de taula amb materials naturals i es van dibuixar postals de felicitació. També s'oferien passejades pel bosc, lectura de contes de l'hivern i informacions sobre iniciatives de comerç just i consum responsable.

RESUM ESTADÍSTIC DE CAN COLL ELS DIES FESTIUS

Número de visitants del centre	5.007 persones
Número de visitants de la masia	3.740 persones
Número de visitants de la Feixa dels Ocells	474 persones

Activitats guiades per voluntaris del Parc

Activitat	Número	Participants
Visites a la masia	49	564
Observació a la Feixa dels Ocells		474
Passejades a la Font de Sant Pau	20	181
Passejades al Puig de la Guàrdia	2	7

Activitats especials

Dia Mundial dels Ocells	350
Adornem el Nadal	460

Un cop al més, si les condicions meteorològiques ho permeten, els divendres a la nit s'ofereix als usuaris del Parc la possibilitat de participar en les "Nits d'Astronomia". Unes 400 persones han gaudit d'aquestes sessions d'iniciació a l'observació del cel a Can Coll.

Un altre servei que ofereix Can Coll és l'ús de l'Àrea d'estada, aquesta possibilitat d'utilització dels serveis d'acolliment del centre està a disposició dels grups organitzats que volen fruit en un entorn tranquil i agradable. Durant l'any al voltant de 300 persones han fet ús d'aquest servei.

Mas Pins Centre d'Educació Ambiental

És un centre destinat a l'organització i dinamització d'activitats adreçades al professorat i alumnat dels nivells superiors de l'ensenyament: ESO, Batxillerat i Universitat.

Emmarcat en el Projecte d'Educació Ambiental del Parc, el programa de Mas Pins té com a objectiu promoure la reflexió sobre l'ús, conservació i gestió del territori amb la finalitat d'ajudar a avançar en el camí cap a la sostenibilitat. Les propostes didàctiques que s'elaboren es fonamenten en el mètode d'investigació científica i estan vinculades als estudis de recerca que sobre els sistemes naturals es realitzen al Parc.

Al novembre de 1989, es va signar el primer Conveni de Col·laboració entre el Consorci del Parc de Collserola i l'Ajuntament de Barcelona, propietari de l'edifici, amb la voluntat d'assegurar el funcionament de Mas Pins com a centre d'educació ambiental. Així doncs, aquest ha estat el 15è curs escolar de treball en aquest sentit.

Les activitats van començar el 15 d'octubre en funció de la dinàmica específica d'organització de les sortides dels centres educatius i dels nivells amb qui treballem. Durant el curs s'han pogut atendre les demandes de 87 centres i institucions educatives, la qual cosa ha representat 320 activitats realitzades i un total de 3.930 participants.

Totes les propostes de treball amb grups requereixen una preparació prèvia amb els professors responsables. Aquesta tasca ha suposat un total de 97 sessions de treball a Mas Pins, amb 109 professors. A més, s'han fet 68 contactes telefònics amb professors que ja han estat al centre, per preparar les activitats.

Com altres anys, s'han organitzat sessions específiques o de didàctica amb estudiants universitaris o de cicles formatius. També es va poder atendre la sol·licitud feta pel Centre Nacional d'Educació Ambiental (CENEAM) de participar en un curs sobre educació ambiental, adreçat a tècnics i educadors d'Espais Naturals Protegits, al Parc Nacional de Cabrera.

A més a més, s'han atès les demandes dels tècnics de diferents entitats i institucions interessats en conèixer el projecte educatiu i el programa d'activitats del centre. Una tècnica del centre ha organitzat la visita als equipaments del parc d'un grup d'educadors de diferents entitats d'Hongria.

En el marc dels convenis existents entre el Parc i les universitats o altres entitats de formació professional, s'han acollit vuit estudiants en període de pràctiques: dues de la Facultat de Pedagogia i una de la Facultat d'Educació Social, de la Universitat de Barcelona; un estudiant de la Facultat de Ciències Ambientals i una altra de la Facultat de Pedagogia, de la Universitat Autònoma de Barcelona; i tres estudiants d'un curs organitzat per la Societat d'Estudis i Investigacions Comunitàries (SEIC). Han realitzat un total de 1.025 hores.

També s'han atès 4 professionals que han sol·licitat fer estades al centre per a conèixer els programes i la metodologia de treball d'aquest centre: dos provenien de Xile, una d'Àustria i l'altre del Brasil.

Durant el curs es van finalitzar el disseny de dues noves propostes, una dins el programa de Descobertes, amb el títol Descoberta del medi i l'altre del programa d'activitats autoguiades Treballem, anomenada Treballem sobre el terreny. En ambdós casos, es tracta d'interrelacionar l'estudi de dos o tres temes, a triar entre vegetació, fauna, geografia, geologia i l'estudi de paràmetres indicadors del nivell de qualitat ambiental. També és possible fer un estudi comparatiu entre l'àmbit urbà, proper als centres educatius d'on provenen els alumnes, i la zona propera a Mas Pins on es treballa.

L'interès per conèixer l'efectivitat del treball que es porta a terme des del centre ha fet plantejar-nos l'inici de dues recerques relacionades amb la tipologia dels centres educatius i del professorat usuari de Mas Pins i, per una altra banda, una avaluació sistemàtica dels aprenentatges de l'alumnat que es realitza al final de cada activitat, sota el títol "què hem après". Ambdues recerques tenen la supervisió de la Dra. Neus Sanmartí, de la Facultat de Ciències de l'Educació de la UAB.

Quadre resum

Activitats	grups	participants
Descoberta de la vegetació	78	1.566
Descoberta de la fauna	41	658
Descoberta de la geografia	22	390
Descoberta de la geologia	23	322
Investigació sobre el bosc	15	169
Investigació de fauna	4	39
Treballem sobre el terreny	2	19
Educació d'adults	1	10
Sessions de didàctica	2	26
Sessions específiques	4	58
Presentacions i ponències	3	95
Cursos	2	43
Sessions de treball amb educadors	97	109
Pràctiques amb universitaris i estades amb professionals	8	12
Estades de treball	18	414
Total	320	3.930

Les instal·lacions del centre de Mas Pins ofereixen un espai idoni per a l'organització de cursos, jornades o sessions de treball. Per això, Mas Pins també funciona com a centre d'acollida de grups d'adults que porten a terme el seu propi programa de treball. Les estades es fan principalment en dies festius, caps de setmana i èpoques de vacances escolars. També entre setmana es reben alguns grups, sempre que sigui compatible amb el programa d'activitats dirigides. Totes les estades requereixen un contacte previ amb els responsables del grup que permet fer una tasca informativa i divulgadora sobre el Parc en general i en concret sobre el programa del centre.

Com a tècnics del Servei d'Ús Públic, Divulgació i Educació Ambiental, s'ha participat en diferents tasques del Servei que sobrepassen les responsabilitats estrictes d'un àmbit en concret:

- Consell de Redacció del Butlletí del Parc i redacció de diferents articles
- Comissió de treball pel programa de formació dels Voluntaris del Parc
- Contribucions al projecte de la web del Parc
- Com a encàrrec especial per part de la direcció, s'ha continuat treballant en el projecte de la guia de natura del Parc.

Com a representants del Consorci del Parc de Collserola, s'ha participat en les reunions de treball del Consell de Coordinació Pedagògica, de l'Ajuntament de Barcelona, així com en la presentació als centres escolars del Programa d'Activitats Educatives i en diferents sessions formatives que s'han fet durant el curs.

També s'ha participat en la Comissió de Sostenibilitat i Medi Ambient del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC), que s'ha reunit al llarg del curs en set ocasions, promoguda per l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona.

S'ha format part del jurat de "Barcelona Identitats", concurs de projectes dels centres educatius de la ciutat de Barcelona, organitzat per l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona.

S'han establert relacions amb els Ajuntaments de Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat, Sant Just Desvern per a la difusió i subvenció a les escoles dels seus municipis, per a la realització de les activitats a Mas Pins. S'ha continuat col·laborant amb l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat (Servei de Vialitat i Medi Ambient) amb la mateixa finalitat.

S'ha participat en la comissió de treball per a l'elaboració de materials educatius relacionats amb el Pantà de Vallvidrera i promoguda pel Districte de Sarrià-Sant Gervasi.

S'ha mantingut la col·laboració amb el Centre de Recursos Barcelona Sostenible (CRBS) de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'intercanvi de materials per a fer activitats.

S'ha assistit de manera activa, amb aportació de comunicacions, participació en grups de treball o materials, en els actes següents:

- Jornades tècniques del PEC, sobre mitjans de comunicació i educació, de l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona, celebrades del 5 al 7 de novembre de 2002.

- Fòrum d'Educació Ambiental 2000+2 organitzat per la Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA) a Viladrau, el 16 i 17 de novembre de 2002.

- Jornada de formació organitzada entre els tècnics dels centres d'educació ambiental del Parc amb la participació de la tècnica de medi ambient de l'Ajuntament de Sant Cugat, sobre "Petjada ecològica i intercanvi d'experiències i recursos d'educació ambiental d'àmbit internacional" (9 de desembre de 2002).

- Trobada de tutors de Pràcticum de la Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona "La supervisió i tutorització de les pràctiques curriculars a l'educació social", al 20 de febrer de 2003.

- Trobada d'Educació Ambiental organitzada per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, el 14 i 15 de març de 2003.

- Jornades sobre els nous reptes de l'educació a la ciutat, dins del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) de l'IMEB de l'Ajuntament de Barcelona, celebrades del 25 al 27 de març de 2003.

- Jornada de treball sobre "Escola i entitats ciutadanes", organitzada pel Consell de Coordinació Pedagògica, el dia 27 de juny de 2003.

Finalment, es va assistir com a tècnics del Parc, al III Simposi Internacional sobre Espais Naturals i Rurals en Àrees Metropolitanes i Periurbanes, del 26 al 28 de març del 2003 i, a la Jornada informativa sobre els estudis de fauna realitzats al Parc que es va celebrar a Can Balasc, el 26 de juny de 2003.

En relació a les instal·lacions del centre, durant aquest curs s'han realitzat obres de manteniment en la zona de despatxos, des del 28 d'octubre del 2002 al de mes agost de 2003. També a l'inici del curs es va efectuar el canvi de les persones que es fan càrrec de la masoveria.

Centre de Documentació i Recursos Educatius

Els tres àmbits de treball del Centre de Documentació i Recursos Educatius són:

1. Informació i documentació
2. Elaboració de materials nous
3. Difusió i coordinació

1. Informació i documentació

- Consultes

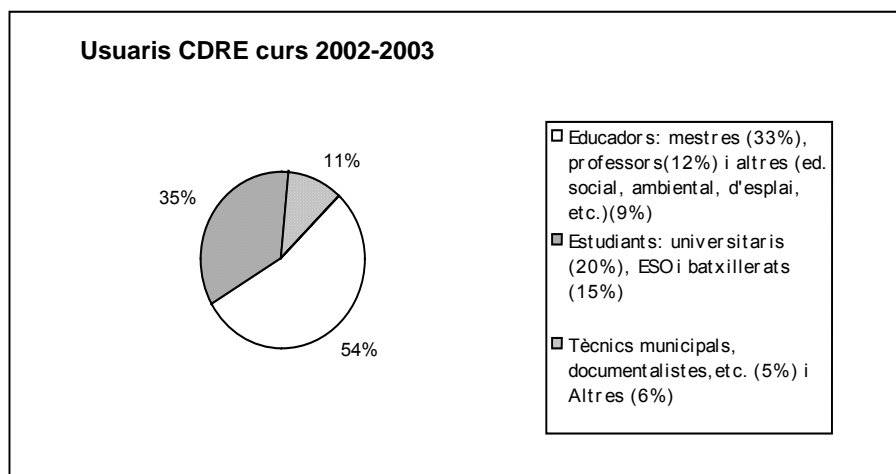
L'horari d'atenció al públic s'ha fet de 10 a 14 h els dies feiners, també s'han atès consultes els dies de reunions de mestres de Can Coll i s'ha deixat documentació preparada pels dies festius per a usuaris que no podien assistir al CDRE entre setmana. S'han atès un total de 254 consultes.

Les consultes s'han fet visitant el centre (un 65 %) o s'han resolt per telèfon (16%), fax (1%), correu postal (10%) o correu electrònic (8 %).

Pel que fa a la tipologia dels usuaris es mantenen les proporcions d'anys anteriors: dominen els professionals de l'educació, a continuació el col·lectiu més important és el d'estudiants. Com el curs anterior, continuen sent destacables les consultes d'estudiants de batxillerat que han de preparar Treballs de Recerca.

De les consultes fetes per educadors/es, destaquem 5 que requeriren un servei d'assessorament més important que la resta de consultes. Aquestes van concretar-se en 3 visites autoguiades a la masia de Can Coll (IES Terra Roja, IES Lluís Companys i Col·legi Madres Concepcionistas) i 2 activitats autoguiades a l'àrea de lleure de Can Coll (CEIP El Sagrer, Escola La Farga).

Vegeu en el quadre següent els percentatges de les persones que han adreçat consultes al CDRE. En aquestes dades no consten les demandes d'informació per part del personal del Consorci, que representaria aproximadament un 15 % del total de consultes.

- Préstecs

Les consultes han implicat 2161 documents en préstec i 45 donacions de publicacions del Parc. Els vídeos s'han deixat en 85 ocasions, els cd-rom en 7 casos i les col·leccions de diapositives 10 vegades.

Els usuaris del CDRE han fet 388 fotocòpies.

- Materials itinerants

L'exposició Cuidem la Terra i/o la Bibliomòbil, com a elements del programa Cuidem la Terra, cuidem Collserola, van estar a:

- Escola Pla i Farreres (ara: Pi d'en Xandri) (Sant Cugat del Vallès)
- Escola La Floresta (Sant Cugat del Vallès)
- Escola Collserola (Sant Cugat del Vallès)
- Escola Sant Cugat (Sant Cugat del Vallès)
- Escola Castella (Barcelona)
- Escola Ferran i Clua (Sant Cugat del Vallès)

Aquests materials, independentment del programa Cuidem la Terra, cuidem Collserola, s'han deixat a:

- Escola Joan Maragall (Sant Andreu de la Barca) (bibliomòbil)
- Escola Projecte (Barcelona) (bibliomòbil)
- Escola Labouré (Barcelona) (bibliomòbil)
- Centre Cívic Taxonera (Barcelona) (exposició)
- IES Numància (Sta. Coloma de Gramenet) (exposició)

Les maletes Collserola Conta Contes contenen llibres, bàsicament de ficció, relacionats amb la natura i el medi ambient. En total s'han deixat en préstec les següents:

	Préstecs des del CDRE	Préstecs des de CRP Badalona	Total préstecs
Educació formal			
- EI: 0-3 anys	3		
- EI: 4-6 anys	7		
- EP: cicle inicial	1		
- EP: cicle mitjà	5		
- EP: cicle superior	0		
Educació no formal			
- Casals Estiu (6-12 anys)	1		
- Grups de joc (2-6 anys)	1		
Total	18		

L'exposició Collserola una realitat compartida ha estat a:

- IES J.M. Zafra (Barcelona)

- Biblioteca

La Biblioteca de Can Coll constitueix el fons documental del CDRE. Actualment compta amb 5430 documents, 651 més respecte l'any passat.

2. Materials nous

- Maletes Collserola conta contes

Enguany s'han duplicat les maletes Collserola conta contes disponibles pels nivells d'Educació Infantil i Educació Primària i s'ha preparat una per a primer cicle d'Ensenyament Secundari Obligatori. Actualment hi ha un total de 10 maletes.

El Centre de Recursos Pedagògics de Badalona les va sol·licitar per poder oferir-les als centres docents de la seva demarcació durant el segon trimestre del curs. Ha estat una experiència important de treball conjunt amb un altre centre de recursos. Concretament el CDRE va fer una sessió de presentació adreçada a mestres al centre de recursos de Badalona a la que van assistir aproximadament 25 persones, per la seva part el CRP de Badalona va fer la gestió de préstec i manteniment de les maletes que van utilitzar 6 escoles diferents. D'aquesta manera de treballar, podem assenyalar que la nostra feina arriba a més gent.

Aquest curs també s'ha continuat amb les maletes Collserola conta contes específiques de suport a activitats organitzades per a nivells educatius d'Educació Infantil i cicle inicial de Primària a Can Coll CEA. Concretament s'han ofert maletes relacionades amb els següents programes: - Experimentem el bosc (nivells de d'EI i CI d'EP) - Experimentem la granja (nivells d'EI i CI d'EP), - Aproximació a la fauna. (nivell de CM d'EP).

3. Difusió i coordinació

- Amb educadors

S'ha continuat amb la col·laboració del CDRE a les reunions trimestrals de mestres de Can Coll amb l'explicació dels serveis que s'ofereixen i exposició de materials didàctics. En aquest apartat també s'inclou la sessió de presentació de les maletes Collserola conta contes adreçada a mestres, a Badalona, i citada en l'apartat anterior d'aquesta memòria.

També s'ha fet una sessió de didàctica del CDRE i de recursos en educació ambiental per a:

- Un curs d'educadors ambientals de la Fundació Pere Tarrés.
- Durant una sessió de didàctica de Can Coll, per a logopedes del centre de recursos per a deficiències auditives del Vallès (CREDAV).

- Amb centres de recursos pedagògics (CRPs). A part de la feina feta amb el Centre de Recursos Pedagògics de Badalona (ja citada en apartats anteriors), destaquem dues sessions de treball amb els CRPs de Barcelona promogudes pel Centre de Recursos Barcelona Sostenible (CRBS). En aquestes sessions el CRBS ha informat sobre el que s'està fent a l'entorn de l'Agenda 21 de la ciutat i d'Agendes 21 escolar. En l'àmbit de la feina quotidiana del CRPs, es va tractar el tema de l'estalvi de consum de paper en els diferents centres i es va valorar la possibilitat d'elaborar les Agendes 21 del propis centres de recursos. En el nostre cas, es va detallar que la possible Agenda 21 del CDRE hauria de proposar-se dins d'un plantejament més ampli, que inclogués, sinó tot el Consorci, si més no, el CEA Can Coll.

- Amb centres de documentació d'espais naturals protegits, de medi ambient i d'educació ambiental. S'ha participat en l'organització de la Vuitena Sessió de Treball de Centres de Documentació d'Espais Naturals Protegits que es va fer al Parc Comarcal del Castell de Montesquiu del Cadí. El tema d'aquest curs ha estat La catalogació dels materials multimèdia i La biblioteca digital.

Enguany es va rebre la visita de representants del Servei de Documentació del Centro Nacional de Educación Ambiental (CENEAM).

- Al Butlletí del Parc. S'elabora periòdicament un article per a l'òrgan informatiu del parc, amb el títol genèric de El CDRE suggereix... Aquest curs s'ha fet:
 - Implicar-se en les Agendes 21
 - Reduïm la contaminació lumínica
 - Instal·lar caixes-refugi per a rates-pinyades
- A les pàgines web del Parc. S'ha mantingut l'habitual notícia bimensual de les noves adquisicions del centre.

4. Voluntaris de Collserola

Gestió del programa

- Coordinació de cap de setmana

Per tal de donar continuïtat i estabilitat a la tasca de coordinació de caps de setmana s'ha contactat amb una empresa de dinamització per tal de que ens faciliti un especialista que coordini l'acció dels voluntaris els caps de setmana.

En relació a les tasques d'aquesta persona s'ha posat especial èmfasi en la importància del treball en la millora de la participació i en la dinamització de l'organització.

- Col·laboració de tècnics del Parc i especialistes externs amb el programa

La implicació positiva dels tècnics del parc en el projecte voluntaris cada vegada és més àmplia. Aquest any hi ha hagut de l'ordre de 17 persones implicades amb el projecte Voluntaris Collserola. Al següent quadre es resumeix aquesta col·laboració.

Servei	Tècnics implicats	Formació	Direcció, supervisió i seguiment de projectes	Suport logístic
Medi Natural	5	Sessions de formació específica i bàsica	Ailants, neteja, fonts, revisió d'itineraris, repoblacions	materials de treball
Projectes i obres	3	Sessions de formació bàsica		disseny
Ús públic, divulgació i educació ambiental	11	Sessions de formació específica i bàsica	Can Coll, Centre d'Informació i Itineraris a peu	disseny, tasques administratives
Administració i gestió	2	Documents de formació		tasques administratives

Cal destacar, també la col·laboració de tècnics del servei de patrimoni de l'ajuntament de Cerdanyola del Vallès en els mòduls de formació bàsica entorn a ca n'Olivé i la vall de les Feixes.

Participació en programes externs

S'ha participat a l'equip sectorial d'Espais Naturals, de l'Estratègia Catalana d'Educació Ambiental. Es participa a les dues trobades anuals del seminari permanent Participación y Educación Ambiental organitzades des del CENEAM. Enguany la trobada del segon semestre es va realitzar al Parc, el Consorci la va organitzar facilitant l'estada a Mas Pins durant els dos dies de la trobada. Aquest any s'ha iniciat un recull d'experiències del seminari que inclourà un capítol sobre Voluntaris Collserola.

S'han mantingut contactes amb els tècnics dels Plans comunitaris de Roquetes i Trinitat Nova per tal de dur a terme algun projecte conjunt en aquells àmbits on hi hagi coincidències.

Continuem apareixent a l'anuari d'entitats ambientals de Catalunya (a la pàgina web de la UNESCO) i continuem sent Observatorio vivo d'ESPARC.

Organització

Flux de Voluntaris

A l'inici d'any hi havia inscrits 112 Voluntaris. S'han entrevistat 19 persones de les 27 que ens havien fet arribar l'enquesta sol·licitant la incorporació a l'organització. Han participat en el procés de formació inicial 17 persones de les que 12 han signat el seu compromís el més d'octubre.

S'han donat de baixa a 19 persones per diversos motius: els canvis en la situació familiar o la reorientació d'interessos van ser les raons principals.

- Programa 0304

El més de setembre es va presentar el programa 0304, en el que es recollien tots els projectes i grups de treball que funcionarien, les trobades que es farien –generals, de formació o seguiment- i els canals de participació de que disposaven els voluntaris. L'objectiu d'aquest document és fer més patent el compromís de l'organització envers les persones del col·lectiu. Ha representat un important esforç de previsió i programació tant d'activitats com de projectes i tasques a fer.

Trobades generals

Com cada any se n'han fet dues. El mes de maig vam realitzar la de primavera donant-li un marcat caire formatiu: hi assistiren prop de seixanta Voluntaris que en diversos grups de treball repassarem continguts i conceptes relacionats amb la serra. A la de tardor, en la que es va fer l'assemblea de Voluntaris a més de l'acte formal de la signatura dels nous voluntaris de la 13a i la renovació dels altres, es van exposar

- Comunicació

La presència del coordinador de cap de setmana continua sent un element clau per fer més dinàmica la comunicació.

La pàgina web de voluntaris s'ha adaptat al nou format a l'hora que s'ha ampliat els seu contingut., intentant deixar clar el funcionament i les tasques del col·lectiu i, també, transformant-la en un espai de propostes dels voluntaris cap a les persones que la visitin. Aquest any tan sols s'han realitzat 4 fulls informatius.

- Normativa

Fruit de la trobada de tardor de l'any anterior, en sorgí el mandat de realitzar alguna normativa de funcionament. A la trobada de tardor d'aquest any 2003 es presentà als voluntaris l'índex i el desenvolupament d'un capítol per tal de veure'n l'estructura i el contingut.

Tasques i Projectes

- Disseny de noves tasques

Durant els mesos de maig i juny, a més de la programació i valoració dels projectes que es duïen a terme, s'ha estat treballant per la posada en funcionament de tres nous projectes: catalogació i recuperació de fonts, revisió d'itineraris i prova pilot d'acció manual contra l'ailant. Les dues primeres han estat propiciades per demandes i necessitats dels propis serveis tècnics mentre que la darrera a estat a iniciativa del Voluntaris. La participació activa de tècnics de medi natural en el llançament d'aquests projectes ha estat clau.

- Els Voluntaris i l'atenció al visitant als centres

La consolidació de grups de treball als centres continua sent una de les prioritats d'aquesta tasca. Les activitats especials als centres –tipus dia de les aus- s'han valorat com accions que estimulen l'activitat dels voluntaris al trencar la rutina habitual de treball i hem insistit en la importància de que n'hi hagi de manera regular.

- Els **itineraris a peu** conduïts per Voluntaris

Al setembre, a principi del curs 03-04, el nombre de grups permanents d'itineraris augmentà fins 4 amb la constitució d'un nou grup especialitzat en itineraris d'urbanisme. Durant l'any 2003 s'han realitzat 14 itineraris amb una assistència mitjana de 20 usuaris per sortida.

- Continuem amb el seguiment de repoblacions

S'ha continuat amb el seguiment mensual de les 9 repoblacions de sempre: Torre Baró, Tibidabo, Font de la Beca, Can Ferriol, Sant Pere Màrtir, Can Baró, Forat del Vent, Montbau i Torre Abadal. El mes de juliol, quan es feu la revisió de tasques es dissolgué un grup al no trobar una persona que el volgués coordinar, per tant el curs 0304 començà amb un grup de treball menys

- Nova orientació de les neteges

L'equip de neteja continuà amb el seu treball mensual entorn a itineraris. De totes maneres amb el nou curs es reorientà el seu treball cap a la neteja de marges de rieres. Així doncs el setembre es començà amb l'actuació a la riera de Vallvidrera que es continua fins el desembre. El treball a aquesta riera tansols es va interrompre el novembre per col.laborar en una neteja popular a la riera de Sant Cugat al seu pas per Canaletes i que va organitzar per la regidoria de medi ambient de Cerdanyola del Vallès.

- Comencen les revisions d'itineraris

L'objectiu d'aquest projecte que començà amb el nou curs es revisar l'estat dels itineraris senyalitzats a l'entorn de les àrees de lleure. El novembre es posà en marxa de manera definitiva el grup que fa el treball de camp. S'inicià amb una activitat de prova conduïda per el tècnic de medi natural que supervisa i orienta l'activitat i es començà per l'àrea de sant Pere Màrtir. Tot i el retard amb que es va començar la tasca funciona amb força i es valora com a útil i eficaç.

- El treball a les fonts, una altra tasca nova

També a principis de curs 03-04 es posà en marxa un grup de catalogació i recuperació de fonts. L'objectiu del projecte és continuar amb la catalogació engegada anys enrere per tècnics del parc i a l'hora dur a terme petits arranjaments que es puguin dur a terme amb els coneixements i capacitats dels voluntaris. Després d'uns mesos de treball centrats en la reallització de fitxes descriptives de les fonts de l'entorn del CI. s'ha passat a la intervenció.

- Prova pilot d'acció manual contra l'ailant

Aquest projecte es planteja com a una petita recerca sobre els efectes i la rendibilitat del treball manual en l'eradicació d'*Ailanthus altissima*, entesa com a un complement d'altres sistemes de lluita. Durant l'any 2003 es va treballar per dissenyar el projecte, trobar la "taca" d'ailant on dur a terme l'experiència i en determinar el protocol de treball de camp. Tot això s'ha dut a terme amb la participació dels voluntaris interessats en aquest tema. El treball de camp està previst de començar-lo a la primavera del 2004.

- Activitats extres en que participen els voluntaris

La col·laboració puntual de voluntaris en les activitats fora del seu programa habitual cada vegada és més freqüent i demana un esforç de treball complementari al col·lectiu. Tot i que la resposta del col·lectiu acostuma a ser entusiasta val la pena fer un esforç de previsió i programació per tal de garantir la seva participació. Aquest any els voluntaris han participat en el dia de les Aus a can Coll i els tallers de Nadal del ci. i can Coll. En aquestes activitats han participat un total de 20 voluntaris, dels que 12 ho feien com a activitat extraordinària.

Formació

Trobada de formadors de voluntaris

El mes de setembre es realitzà una trobada amb els tècnics del parc i especialistes externs que havien realitzat les sessions de formació per als voluntaris per tal de valorar la tasca feta i programar el proper any en base a aquesta valoració.

Formació inicial

17 futurs Voluntaris de l'13a promoció han començat el programa de formació inicial. S'ha mantingut l'esquema de l'any anterior: 3 sessions de formació –El Parc i la Serra, Fer de voluntari a Collserola i Barcelona als Peus- i un rotatori per les diferents activitats que es duen a terme.

Formació específica

A la trobada general de primavera i a les sessions de seguiment s'han realitzat revisions de les tècniques de treball (en els temes de conservació) i ampliació de coneixements en les tasques relacionades amb la divulgació i l'atenció als visitants.

Formació bàsica

Aquest any s'ha consolidat un programa de formació bàsica que pretén que qualsevol voluntari, faci la feina que faci, conegui la serra i els seus reptes de la mà de tècnics del Parc. S'organitza en mòduls -sessions d'un matí independents- que es realitzen a diversos punts del Parc i a la que estan convocats els voluntaris per grups en funció dels anys que porten a l'organització. Aquesta any s'han consolidat els següents mòduls: La Fauna al Parc (Visita a can Balasc i itinerari faunístic) i Patrimoni històric a la vall de les Feixes (visita al poblat de ca n'Olivé i a Sant Iscle) destinada a voluntaris que porten entre 5 i 12 anys al Parc; Sistemes naturals al Parc (visita a Mas Pins i als turons de Can Pasqual) i Usos i usuaris del Parc (passejada per la vall de Sant Medir) per a voluntaris entre 2 i 4 anys al col·lectiu; La ciutat a les portes del Parc (anada a la plaça Mireia) i Sector Occidental del Parc per a voluntaris acabats d'incorporar.

